

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Απολογισμός
2004

Απρίλιος 2005

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

Γιάννης Κωστόπουλος
Πρόεδρος Alpha Bank

Αντιπρόεδροι

Τάκης Αράπογλου
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Νικόλαος Νανόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος
EFG Eurobank Ergasias

Γεώργιος Προβόπουλος
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος

Μέλη

Δημήτρης Μηλιάκος
Διοικητής Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος

Μιχάλης Σάλλας
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Πειραιώς

Παναγιώτης Τσουπίδης
Πρόεδρος
Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος

Χρήστος Σορώτος
Γενικός Διευθυντής
Citibank International

Τρύφων Κολλιντζας
Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Αττικής

Κωνσταντίνος Καρατζάς
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Aspis Bank

Γιάννης Πεχλιβανίδης
Αντιπρόεδρος και Αν. Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Χρήστος Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας
Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος

Γιάννης Κωστόπουλος
Πρόεδρος Alpha Bank

Αναπληρωτής Προέδρου ΕΕ

Γιάννης Πεχλιβανίδης
Αντιπρόεδρος και Αν. Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Μέλη

Δημήτριος Μαντζούνης
Διευθύνων Σύμβουλος Alpha Bank

Βύρων Μπαλλής
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
EFG Eurobank Ergasias

Βασίλειος Δρούγκας
Υποδιοικητής
Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος

Λεωνίδας Ζώνιος
Γενικός Διευθυντής
Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος

Θεόδωρος Πανταλάκης
Αντιπρόεδρος – Αν. Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Πειραιώς

Αντώνιος Καμινάρης
Α' Αντιπρόεδρος
Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος

Λάμπρος Δημοσθένους
Chief Financial Officer Greece
Citibank International

Βασίλης Κελτσόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος
Εγνατίας Τράπεζας

Γιώργος Τανισκίδης
Διευθύνων Σύμβουλος
Novabank

Άννα Πουσκούρη-Reiche
Γενικός Διευθυντής
Bayerische Hypo und Vereinsbank

Χρήστος Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας
Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών

Συνοπτικός Πίνακας Περιεχομένων

I. Οι εξελίξεις στο θεσμικό – κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας του Τραπεζικού Συστήματος	13
Εισαγωγή	15
Α. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών	17
Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών	27
Γ. Θέματα προστασίας καταναλωτή	36
Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών – Ηλεκτρονικό εμπόριο – Τυποποιήσεις	38
Ε. Νομικά θέματα	43
ΣΤ. Φορολογικά θέματα	45
Ζ. Λογιστικά θέματα	48
Η. Ασφάλεια τραπεζών και συναλλαγών	51
II. Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ	53
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ	
Συμβολή στη διαμόρφωση του κανονιστικού και ρυθμιστικού πλαισίου λειτουργίας των τραπεζών	55
Α. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών	57
Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών	60
Γ. Θέματα προστασίας καταναλωτή	63
Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	66
Ε. Νομικά θέματα	43
ΣΤ. Φορολογικά θέματα	74
Ζ. Λογιστικά θέματα	77
Η. Εργασιακά και κοινωνικά θέματα	79
Θ. Ασφάλεια τραπεζών και συναλλαγών	81
ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ	
Αναπτυξιακή δραστηριότητα	83
Α. Εκσυγχρονισμός τραπεζικών συναλλαγών	85
Β. Στήριξη επιχειρήσεων	89
Γ. Ασφάλεια τραπεζών και τραπεζικών συναλλαγών	92
Δ. Διεθνείς σχέσεις	94
Ε. Εκπαιδευτική δραστηριότητα: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ (ΕΤΙ)	96
III. Ισολογισμός 2004 - Πιστοποιητικό ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	105

Αναλυτικός Πίνακας Περιεχομένων

I. Οι εξελίξεις στο θεσμικό – κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας του Τραπεζικού Συστήματος	13
Εισαγωγή	15
A. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών	17
1. Διεθνές επίπεδο	17
■ Το νέο Σύμφωνο της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια	
■ Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών σε ό,τι αφορά την εποπτική αναγνώριση των εξελεγμένων προσεγγίσεων υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου για τις διασυνοριακά δραστηριοποιούμενες τράπεζες	
■ Επιπτώσεις της εφαρμογής των ΔΛΠ στο πλαίσιο εκπλήρωσης κεφαλαιακών υποχρεώσεων	
■ Συστάσεις για τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους	
2. Κοινοτικό επίπεδο	23
■ Τρίτο κείμενο διαβούλευσης για την κεφαλαιακή επάρκεια – Θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις απόψεις των φορέων της αγοράς	
■ Εφαρμογή του 2ου πυλώνα του νέου Συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια στην ΕΕ	
■ Πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών των κρατών-μελών της ΕΕ και των ΗΠΑ	
3. Εθνικό επίπεδο	26
■ Εφαρμογή του νέου πλαισίου περί κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα	
B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών	27
1. Κοινοτικό επίπεδο	27
■ Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων	
■ Ενημερωτικό δελτίο	
■ Κατάχρηση αγοράς	
■ Υποχρεώσεις διαφάνειας και πληροφόρησης που πρέπει να παρέχουν εκδότες, οι κινητές αξίες των οποίων έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά	
■ Δημόσιες προτάσεις εξαγοράς	
■ Εκκαθάριση και διακανονισμός	
■ ΟΣΕΚΑ	
■ Θεματοφύλακες των ΟΣΕΚΑ	
■ Το πλαίσιο του Ευρωσυστήματος που διέπει τη σύσταση ασφαλειών	
2. Εθνικό επίπεδο	34
■ Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)	
Γ. Θέματα προστασίας καταναλωτή	36
1. Κοινοτικό επίπεδο	36
■ Πρόταση Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές	
■ Αθέμιτες εμπορικές πρακτικές	

2. Εθνικό επίπεδο	37
■ Συνήγορος του Καταναλωτή	
Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών – Ηλεκτρονικό εμπόριο – Τυποποιήσεις	38
1. Κοινοτικό επίπεδο	38
■ Θεσμικό πλαίσιο πληρωμών στην εσωτερική αγορά	
■ Ζητήματα πρακτικής εφαρμογής του Κανονισμού 2560/2001 και η έννοια του όρου «αντίστοιχες πληρωμές» για τις μεταφορές πιστώσεων	
■ Πρόγραμμα Δράσης 2004-2007 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης στα μέσα πληρωμών πλην των μετρητών	
■ Εξελίξεις αναφορικά με το TARGET2	
2. Εθνικό επίπεδο	41
■ Υποβολή στατιστικών στοιχείων στην Τράπεζα της Ελλάδος για συναλλαγές μεταξύ κατοίκων και μη κατοίκων Ελλάδας σε ευρώ	
■ Παροχή άδειας λειτουργίας και εποπτεία εταιρειών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων	
■ Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του ΕΡΜΗΣ	
Ε. Νομικά θέματα	43
1. Εθνικό επίπεδο	43
■ Οφειλές προς πιστωτικά ιδρύματα	
■ Αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς	
■ Εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης	
■ Ίδρυση και λειτουργία ανταλλακτηρίων συναλλάγματος στην Ελλάδα από ανώνυμες εταιρείες που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα	
■ Κανόνες εποπτείας του ΤΕΜΠΜΕ από την Τράπεζα της Ελλάδος – Εποπτική αντιμετώπιση των απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων που καλύπτονται από τη ρητή εγγύηση του Ταμείου	
ΣΤ. Φορολογικά θέματα	45
1. Διεθνές επίπεδο	45
■ Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών	
2. Κοινοτικό επίπεδο	45
■ Οδηγία σχετικά με το κοινό σύστημα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας	
■ Εφαρμογή του κοινού συστήματος φορολόγησης των πληρωμών που αφορούν τόκους και τέλη για τη χρήση δικαιώματος ανάμεσα σε συνδεδεμένες εταιρείες διαφορετικών κρατών-μελών	
3. Εθνικό επίπεδο	46
■ Κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση	
Ζ. Λογιστικά θέματα	48
1. Κοινοτικό επίπεδο	48
■ Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης	
■ Ενσωμάτωση των ΔΛΠ 39 «Αναγνώριση και αποτίμηση των χρηματοπιστωτικών μέσων» και ΔΛΠ 32 «Γνωστοποίηση και παρουσίαση των χρηματοπιστωτικών μέσων»	
■ Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών	
2. Εθνικό επίπεδο	50
■ Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	

H. Ασφάλεια τραπεζών και συναλλαγών	51
1. Διεθνές επίπεδο	51
<ul style="list-style-type: none"> ■ Νέα Ειδική Σύσταση της FATF για τη διασυνοριακή μεταφορά μετρητών από τρομοκράτες και πρόσωπα που έχουν πραγματοποιήσει αξιόποινες πράξεις ■ Κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας για την εφαρμογή του κανόνα «Γνώρισε τον πελάτη σου» (KYC) σε επίπεδο τραπεζικού ομίλου 	
2. Κοινοτικό επίπεδο	51
<ul style="list-style-type: none"> ■ Πρόταση Οδηγίας για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας ■ Πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με πληροφορίες που αφορούν τον εντολέα μιας ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων 	

II. Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ 53

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

Συμβολή στη διαμόρφωση του κανονιστικού και ρυθμιστικού πλαισίου λειτουργίας των τραπεζών 55

A. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών	57
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/87/EK για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων στην ελληνική νομοθεσία ■ Το νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων ■ Παρακολούθηση της ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων 	
B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών	60
<ul style="list-style-type: none"> ■ Κανονισμός Χρηματιστηρίου ■ Κατάχρηση αγοράς ■ Εκκαθάριση και διακανονισμός ■ Ενημερωτικό δελτίο 	
Γ. Θέματα προστασίας καταναλωτή	63
<ul style="list-style-type: none"> ■ Εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών ■ Συνήγορος του Καταναλωτή ■ Στεγαστικά δάνεια και Εθελοντικός Κώδικας Συμπεριφοράς ■ Διάλογος με το Υπουργείο Ανάπτυξης ■ Παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές 	
Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	66
<ul style="list-style-type: none"> ■ Συμμετοχή των ελληνικών τραπεζών στην υλοποίηση της δημιουργίας του ενιαίου χώρου πληρωμών (SEPA) ■ Σύναψη και διαδικασία εφαρμογής διατραπεζικών συμφωνιών για θέματα κίνησης κεφαλαίων ■ Σχέδιο Κανονισμού για τη διασφάλιση των συναλλαγών μέσω μηχανημάτων αυτόματης ανάληψης μετρητών (ATM) ■ Διαμόρφωση πολιτικής αντικατάστασης των παραδοσιακών αριθμών λογαριασμού από τον IBAN ■ Προσκόμιση φορολογικών δικαιολογητικών για πληρωμή υποχρεώσεων στο εξωτερικό 	

<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρέκκλιση από το μακροχρόνιο ημερολόγιο αργιών του συστήματος TARGET ■ Η εκ του νόμου αργία της 13ης Αυγούστου 2004 και οι συνέπειές της για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ■ Συλλογή στατιστικών στοιχείων για τις συναλλαγές με κάρτες ■ Σχέδιο πλαισίου για την ανακύκλωση τραπεζογραμματίων ευρώ ■ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την κυκλοφορία χαρτονομισμάτων χαμηλής ονομαστικής αξίας ■ TARGET2 	73
Ε. Νομικά θέματα	73
<ul style="list-style-type: none"> ■ Επιτάχυνση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ■ Οφειλές προς τα πιστωτικά ιδρύματα 	
ΣΤ. Φορολογικά θέματα	74
<ul style="list-style-type: none"> ■ Εφαρμογή της Οδηγίας 2003/48/ΕΚ για τη φορολόγηση των αποταμιεύσεων υπό μορφή τόκων στην Κοινότητα ■ Εφαρμογή του ν. 3193/2003 σχετικά με τους κανόνες τιμολόγησης ΦΠΑ ■ Φορολόγηση επαναπαριζόμενων κεφαλαίων ■ Επιστροφή παρακρατηθέντος φόρου επί τόκων Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, των οποίων δικαιούχοι είναι μόνιμοι κάτοικοι αλλοδαπής ■ Αναγραφή στοιχείων λογιστή-φοροτέχνη στις βεβαιώσεις αποδοχών ή συντάξεων 	
Ζ. Λογιστικά θέματα	77
<ul style="list-style-type: none"> ■ Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης/Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ■ Κανονισμός του Χρηματιστηρίου Αθηνών – Καταστάσεις Ταμειακών Ροών 	
Η. Εργασιακά και κοινωνικά θέματα	79
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ευρωπαϊκά Συμβούλια Εργαζομένων ■ Ιδιόρρυθμη υπερωρία και υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού των τραπεζών ■ Συστήματα επίλυσης ατομικών και συλλογικών εργατικών διαφορών 	
Θ. Ασφάλεια τραπεζών και συναλλαγών	81
<ul style="list-style-type: none"> ■ Σχέδιο νόμου για την τροποποίηση, συμπλήρωση και αντικατάσταση διατάξεων του νόμου 2331/1995 και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ 	
 ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ	
Αναπτυξιακή δραστηριότητα	83
A. Εκσυγχρονισμός τραπεζικών συναλλαγών	85
<ul style="list-style-type: none"> ■ Τυποποιήσεις ■ Ηλεκτρονική τραπεζική ■ Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών ■ Στατιστικά στοιχεία 	
B. Στήριξη επιχειρήσεων	89
<ul style="list-style-type: none"> ■ Συμμετοχή του ελληνικού τραπεζικού συστήματος σε προγράμματα των ΠΕΠ του Γ΄ ΚΠΣ για μικρομεσαίες επιχειρήσεις ■ Δημόσια διαβούλευση για τη θέσπιση πλαισίου ανάπτυξης Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) ■ Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις ■ Νέος Αναπτυξιακός Νόμος ■ Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ) 	

Γ. Ασφάλεια τραπεζών και τραπεζικών συναλλαγών	92
■ Ηλεκτρονική βάση για φυσικά πρόσωπα και εταιρείες επί των οποίων εφαρμόζονται περιοριστικά μέτρα	
■ Συμμετοχή στην επιτροπή του άρθρου 7 του ν. 2331/95	
■ Ενημέρωση τραπεζών	
Δ. Διεθνείς σχέσεις	94
■ Ίδρυση Διαβαλκανικού Forum Τραπεζικών Ενώσεων	
■ Ανάπτυξη νέων συνεργασιών με τις ενώσεις τραπεζών της Παρευξείνιας περιοχής	
Ε. Εκπαιδευτική δραστηριότητα:	
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ (ΕΤΙ)	96
■ Ποσοτικός και ποιοτικός έλεγχος	
■ Αναδιοργάνωση και στρατηγική	
■ Πιστοποιημένα προγράμματα	
■ Υπηρεσίες σε μεμονωμένες τράπεζες	
■ Ευέλικτη μάθηση	
■ Σύνδεση ακαδημαϊκού και τραπεζικού χώρου	
■ Επαγγελματική κατάρτιση πέραν του τραπεζικού χώρου	
■ Εκπαίδευση στις χώρες της Βαλκανικής	
■ Διεθνής εκπαιδευτική δραστηριότητα	
■ Στατιστικά στοιχεία εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων	

III. Ισολογισμός 2004 - Πιστοποιητικό ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

105

I.

Οι εξελίξεις
στο θεσμικό – κανονιστικό πλαίσιο
λειτουργίας του Τραπεζικού Συστήματος

Εισαγωγή

Το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των κεφαλαιαγορών παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια πολύ μεγάλη κινητικότητα σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο. Οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν καθοριστικά το αντίστοιχο εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο.

Σε διεθνές επίπεδο, η υιοθέτηση κανόνων από διεθνείς οργανισμούς και fora επηρεάζει σημαντικά τη διαμόρφωση του εθνικού ρυθμιστικού πλαισίου είτε αυτοτελώς, όπως συνέβη – εν μέρει – με τις Συστάσεις της FATF για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, είτε μέσω της επιρροής που ασκούν οι κανόνες του στη διαμόρφωση του κοινοτικού ρυθμιστικού πλαισίου, όπως συνέβη με το Νέο Σύμφωνο της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων και την υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από το IASB.

Σε κοινοτικό επίπεδο αναλήφθηκαν πολύ σημαντικές πρωτοβουλίες κατά τη διάρκεια του 2004 στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του Προγράμματος Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες, το οποίο υιοθετήθηκε το 1999 και πρόκειται να ολοκληρωθεί εντός του 2005. Ταυτόχρονα, σε κοινοτικό επίπεδο, εκτός από τις πράξεις που υιοθετούνται από τα κοινοτικά όργανα, με τις οποίες προσαρμόζεται η ελληνική νομοθεσία σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης, υιοθετούνται επίσης κατευθυντήριες γραμμές από τις δύο νέες επιτροπές που συστάθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας Lamfalussy, δηλαδή την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Κεφαλαιαγορών (CESR) και την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Τραπεζικών Εποπτικών Αρχών (CEBS), οι οποίες δεν έχουν μεν νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα, αλλά ενσωματώνονται στις εθνικές έννομες τάξεις των μελών τους.

Παράλληλα, σε εθνικό επίπεδο υιοθετούνται πρωτοβουλιακά νομοθετικά μέτρα για τη ρύθμιση συγκεκριμένων θεμάτων, τα οποία είτε δεν ρυθμίζονται σε κοινοτικό επίπεδο είτε ρυθμίζονται εν μέρει.

Αποτέλεσμα όλων των προαναφερθέντων, οι τροποποιήσεις που λαμβάνουν χώρα στο ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία και την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των κεφαλαιαγορών και η ανάγκη συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων με αυτά, έχουν αποκτήσει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία.

Η ΕΕΤ παρακολουθεί τις εξελίξεις που συντελούνται στο ρυθμιστικό πλαίσιο του χρηματοπιστωτικού τομέα και συμμετέχει στη διαμόρφωσή του σε πολλαπλά επίπεδα. Εκτός από την εκπροσώπησή της σε ενώσεις του πιστωτικού τομέα σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, συμμετέχει στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία σε εθνικό επίπεδο αναφορικά με νομοσχέδια που πραγματεύονται τη λειτουργία και το πλαίσιο παροχής υπηρεσιών των μελών της, εκφράζοντας και προωθώντας τις θέσεις των μελών της. Οι ανάγκες που προκύπτουν για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των ρυθμιστικών απαιτήσεων που διαμορφώνονται, προϋποθέτουν σε κάθε περίπτωση την άμεση παρακολούθηση των εξελίξεων που συντελέστηκαν ή πρόκειται να συντελεστούν, αλλά και των επιπτώσεών τους στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι σημαντικότερες ρυθμιστικές εξελίξεις που έλαβαν χώρα σε διεθνές, κοινοτικό και εθνικό επίπεδο κατά τη διάρκεια του 2004, στη λειτουργία και την εποπτεία των τραπεζών, τη λειτουργία και την εποπτεία των κεφαλαιαγορών, τα θέματα προστασίας καταναλωτή, τα συστήματα πληρωμών, τα νομικά θέματα, τα φορολογικά και τα λογιστικά θέματα, και τον τομέα της ασφάλειας των τραπεζικών συναλλαγών.

A. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών

1. Διεθνές επίπεδο

Το νέο Σύμφωνο της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια

Η Επιτροπή της Βασιλείας, μετά από πέντε χρόνια διαβουλεύσεων με τους φορείς της αγοράς, δημοσίευσε στις 26 Απριλίου 2004 το τελικό κείμενο του νέου Συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια γνωστό ως «Βασιλεία II». Το νέο Σύμφωνο επιφέρει ριζικές αλλαγές στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων και καταργεί σχεδόν εξ ολοκλήρου το Σύμφωνο του 1988.

Με το τελικό κείμενο του νέου Συμφώνου παρατάθηκε κατά ένα έτος (τέλη 2007) η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των προηγμένων μεθόδων για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο και τροποποιήθηκαν μερικώς τα ελάχιστα όρια του ύψους των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το υφιστάμενο πλαίσιο κατά τα τρία πρώτα έτη εφαρμογής του Συμφώνου.

	Τέλη 2005	Τέλη 2006	Τέλη 2007	Τέλη 2008
Θεμελιώδης	Παράλληλος υπολογισμός	95%	90%	80%
Προηγμένη	Παράλληλος υπολογισμός	Παράλληλος υπολογισμός	90%	80%

Επίσης η Επιτροπή της Βασιλείας επιβεβαίωσε στο τελικό κείμενο την ανάγκη επανεξέτασης της βαθμονόμησης (calibration) του νέου Συμφώνου. Μάλιστα πρόθεσή της είναι η επιβολή ενός συντελεστή προσαρμογής (scaling factor) των κεφαλαιακών απαιτήσεων στη μέθοδο εσωτερικών αξιολογήσεων, το ύψος του οποίου θα καθοριστεί βάσει των δεδομένων που θα συγκεντρωθούν κατά την περίοδο της παράλληλης εφαρμογής.

Οι ουσιαστικές διαφοροποιήσεις του τελικού κειμένου σε σχέση με το τελευταίο κείμενο διαβούλευσης της Επιτροπής της Βασιλείας αφορούν:

- την τροποποίηση του πλαισίου των μεθόδων εσωτερικής αξιολόγησης: διακριτή μεταχείριση των αναμενόμενων (EL) και των μη αναμενόμενων ζημιών (UL) (υπό α), και
- τη μερική τροποποίηση και απλοποίηση του πλαισίου για την τιτλοποίηση απαιτήσεων (υπό β).

(α) Η τροποποίηση του πλαισίου των μεθόδων εσωτερικής αξιολόγησης αφορά τις τροποποιήσεις που επέρχονται στις συναρτήσεις υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει των μεθόδων εσωτερικών αξιολογήσεων (υπό i), και τη μεταχείριση του πλεονάσματος/ελλείμματος των προβλέψεων σε σχέση με τις αναμενόμενες ζημίες (υπό ii).

(i) Οι αλλαγές αφορούν τον υπολογισμό των σταθμισμένων κατά τον πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού ως εξής:

- Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων, κρατών και πιστωτικών ιδρυμάτων: τροποποιείται αφενός η συνάρτηση προσαρμογής της εναπομένουσας διάρκειας μέχρι τη λήξη (maturity adjustment) και αφετέρου αφαιρείται από τη συνάρτηση υπολογισμού της κεφαλαιακής απαίτησης το μέρος που αντιστοιχεί στις αναμενόμενες ζημίες.
- Ανοίγματα εξειδικευμένης χρηματοδότησης (specialized lending) και ανοίγματα χρηματοδότησης εμπορικών ακινήτων υψηλού κινδύνου (high volatility commercial real estate): δεδομένου ότι η μέθοδος των προκαθορισμένων κατηγοριών (slotting criteria approach) παρέχει εκ των προτέρων καθορισμένους συντελεστές, η νέα στάθμιση αφαιρεί από τους εν λόγω συντελεστές το ποσοστό που αντιστοιχεί στις αναμενόμενες ζημίες.
- Ανοίγματα χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής: αντίστοιχες με τις παραπάνω αλλαγές επέρχονται και στις συναρτήσεις υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τα εν λόγω ανοίγματα. Επιπρόσθετα τροποποιείται εν μέρει ο υπολογισμός του συντελεστή συσχέτισης (correlation) για τα λοιπά ανοίγματα χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής (other retail).
- Συμμετοχές εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών: στη μέθοδο της προσέγγισης βάσει των παραμέτρων PD/LGD, το μέρος εκείνο των κεφαλαιακών απαιτήσεων που αντιστοιχεί στις αναμενόμενες ζημίες θα πρέπει να αφαιρείται 50% από τα βασικά και 50% από τα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια.
- Στην κατηγορία των λοιπών ανοιγμάτων προβλέπεται η διατήρηση του συντελεστή στάθμισης 100% με αντιμετώπιση του συνολικού ανοίγματος ως μη αναμενόμενων ζημιών.

(ii) Η μεταχείριση του πλεονάσματος/ελλείμματος των προβλέψεων σε σχέση με τις αναμενόμενες ζημίες: Σύμφωνα με την υπό ανάλυση τροποποίηση, σε περίπτωση που το άθροισμα των γενικών και ειδικών προβλέψεων υπολείπεται των αναμενόμενων ζημιών, η διαφορά (shortfall amounts) θα αφαιρείται 50% από τα βασικά και 50% από τα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια. Αντίθετα, σε περίπτωση που το άθροισμα των γενικών και ειδικών προβλέψεων υπερβαίνει τις αναμενόμενες ζημίες, το πλεόνασμα (excess amounts) θα περιλαμβάνεται

στα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια μέχρι ένα ποσοστό του συνόλου των κατά τον κίνδυνο σταθμισμένων στοιχείων, το οποίο δεν έχει ακόμα προσδιοριστεί.

Προκειμένου να υπολογιστεί το πλεόνασμα/έλλειμμα των προβλέψεων σε σχέση με τις αναμενόμενες ζημιές, οι τράπεζες θα πρέπει να προσδιορίζουν τις αναμενόμενες ζημιές ως το γινόμενο των παραμέτρων PD, LGD και EAD και στη συνέχεια να συγκρίνουν το αποτέλεσμα με το σύνολο των προβλέψεων που έχουν σχηματίσει (περιλαμβανομένων των ειδικών κατά αντισυμβαλλόμενο ή χαρτοφυλάκιο προβλέψεων και των γενικών προβλέψεων και εξαιρουμένων των προβλέψεων για συμμετοχές εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών).

Επισημαίνεται ότι ο υφιστάμενος περιορισμός στη χρήση των συμπληρωματικών στοιχείων, σύμφωνα με τον οποίο το άθροισμα αυτών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 100% των βασικών στοιχείων, διατηρείται.

Τέλος ειδικές διατάξεις ρυθμίζουν το θέμα του υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων στην περίπτωση των πιστωτικών ιδρυμάτων που θα εφαρμόζουν παράλληλα – σε μεταβατική ή πάγια βάση – την τυποποιημένη προσέγγιση και την προσέγγιση των εσωτερικών συστημάτων διαβάθμισης.

(β) Η Επιτροπή της Βασιλείας, ανταποκρινόμενη στην κριτική των φορέων της αγοράς αναφορικά με την περιπλοκότητα, τις δυσχέρειες υλοποίησης, αλλά και την απουσία συνοχής του πλαισίου για τις τιτλοποιημένες απαιτήσεις, αποφάσισε να τροποποιήσει τις σχετικές διατάξεις. Το πλαίσιο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι τιτλοποιημένων απαιτήσεων για τις τράπεζες που θα υιοθετήσουν τη μέθοδο των εσωτερικών αξιολογήσεων τροποποιείται με το τελικό κείμενο στα εξής σημεία:

- Εισάγεται νέα μέθοδος αποκλειστικά για τη μεταχείριση των πιστωτικών ενισχύσεων (credit enhancement) και των ταμειακών διευκολύνσεων (liquidity facilities) για τα μη αξιολογημένα χαμηλού κινδύνου ανοίγματα σε ορισμένες κατηγορίες τιτλοποιημένων απαιτήσεων (Internal Assessment Approach).
- Εισάγεται εναλλακτική – και ουσιαστικά απλοποιημένη – μέθοδος όσον αφορά τη μέθοδο της εποπτικής φόρμουλας (supervisory formula) για όλα τα μη αξιολογημένα τιτλοποιημένα ανοίγματα.
- Παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία αναφορικά με τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται κατά τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι εκχωρητέων λογαριασμών απαιτήσεων (purchased receivables), προκειμένου να διευκολυνθεί ο υπολογισμός του ορίου K IRB.
- Τα τιτλοποιημένα ανοίγματα, για τα οποία υφίσταται εξωτερική αξιολόγηση, θα αντιμετωπίζονται για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας με τη στηριζόμενη στις αξιολογήσεις μέθοδο (ratings based approach), τόσο από τις μετα-

βιβάζουσες όσο και από τις επενδύτριες τράπεζες και ανεξάρτητα από το αν υπολείπονται ή υπερβαίνουν το όριο K IRB.

- Τέλος προβλέπεται η αλλαγή του κριτηρίου εφαρμογής της χαμηλότερης κλίμακας συντελεστών στάθμισης κινδύνων που βασίζεται στις αξιολογήσεις μεθόδου με αντικατάσταση του κριτηρίου T (thickness) του ανοίγματος από το κριτήριο της άμεσης εξοφλητικής προτεραιότητας (seniority).

Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών σε ό,τι αφορά την εποπτική αναγνώριση των εξελιγμένων προσεγγίσεων υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου για τις διασυννοριακά δραστηριοποιούμενες τράπεζες

Με το κείμενο αυτό η Επιτροπή της Βασιλείας αποβλέπει στη διαμόρφωση κοινής προσέγγισης των εποπτικών αρχών κατά τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου για τους τραπεζικούς ομίλους που δραστηριοποιούνται διεθνώς. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, οι τραπεζικοί όμιλοι θα επιτρέπεται να προβαίνουν σε εκπλήρωση των σχετικών κεφαλαιακών απαιτήσεων για τις σημαντικές θυγατρικές τους σε ατομική βάση, ενώ η εκπλήρωση σε ενοποιημένη βάση θα αφορά τις λοιπές θυγατρικές. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε τις εξής βασικές αρχές:

- Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου για τις διασυννοριακά δραστηριοποιούμενες τράπεζες θα πραγματοποιείται σε συμμόρφωση με το πρόσφατο κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας «*Θεμελιώδεις αρχές για τη διασυννοριακή εφαρμογή του νέου Συμφώνου*».
- Το Διοικητικό Συμβούλιο και τα διευθυντικά στελέχη θα πρέπει να διασφαλίζουν την ορθότητα των διαδικασιών διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου και τη συναφή κεφαλαιακή επάρκεια σε όλα τα επίπεδα ενός ομίλου.
- Κάθε θυγατρική επιχείρηση θα πρέπει να εξασφαλίζει την κεφαλαιακή ευρωστία της σε ατομική βάση.
- Στο μέτρο του δυνατού, οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν την εφαρμογή των ανωτέρω αρχών με το ελάχιστο δυνατό κόστος, τόσο για τους εποπτευόμενους τραπεζικούς ομίλους όσο και για τις ίδιες.

Επιπτώσεις της εφαρμογής των ΔΛΠ στο πλαίσιο εκπλήρωσης κεφαλαιακών υποχρεώσεων

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, το σωρευτικό κέρδος ή ζημία επί διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θα αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Επίσης, όταν μία μείωση της εύλογης αξίας ενός διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αναγνωρισθεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια και αποδεικνύεται με αντικειμενικό τρόπο ότι εκείνο το περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί απομείωση αξίας, η σωρευτική ζημία που είχε αναγνωρισθεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια θα αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια και θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, έστω και αν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δεν έχει διαγραφεί. Η Επιτροπή της Βασιλείας προτρέπει τις εθνικές εποπτικές αρχές να προβούν στις ακόλουθες διευθετήσεις αναφορικά με την επίπτωση της εφαρμογής των ΔΛΠ στο πλαίσιο εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων:

- Μη προσαρμογή για εποπτικούς λόγους της απομείωσης αξίας στοιχείων (impairment losses), η οποία συνεπάγεται τη μείωση των βασικών ιδίων κεφαλαίων (tier 1).
- Μη ένταξη στον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων για λόγους κεφαλαιακής επάρκειας των μη πραγματοποιηθέντων κερδών και ζημιών μετά από φόρους επί των δανείων και πιστώσεων που περιλαμβάνονται στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο.
- Μερική συμπερίληψη στον ορισμό των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων (tier 2) των εξ αποτιμήσεως κερδών προ φόρων από μετοχικούς τίτλους, οι οποίοι περιλαμβάνονται στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο, και αντίστοιχα αφαίρεση των μη πραγματοποιηθεισών ζημιών μετά τους φόρους από τα βασικά ίδια κεφάλαια (tier 1).
- Τέλος, κατά την ευχέρεια των εθνικών εποπτικών αρχών οι χρεωστικοί τίτλοι, οι οποίοι περιλαμβάνονται στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο μπορούν να αντιμετωπιστούν είτε ως δάνεια είτε ως μετοχικοί τίτλοι.

Η Επιτροπή της Βασιλείας προτρέπει επίσης τις εθνικές εποπτικές αρχές να μεταχειρίζονται ενιαία τυχόν συσσωρευμένο κέρδος ή τη ζημία που προκύπτει από συναλλαγή, για την οποία δημιουργείται μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών επί ενός διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Για παράδειγμα, αν το κέρδος επί του αντισταθμιζόμενου στοιχείου αναγνωρίζεται στα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια, οι ζημιές θα πρέπει επίσης να επιφέρουν προσαρμογή των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων.

Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται, σύμφωνα με την Επιτροπή της Βασιλείας, η εφαρμογή της αρχής της εύλογης αξίας στα πλαίσια των ΔΛΠ 16 και 40 (αποτίμηση των

παγίων προς εκμετάλλευση και των ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων) αναφορικά με τη μερική αναγνώριση των μη πραγματοποιηθέντων κερδών.

Ο προσδιορισμός του ύψους του ανοίγματος για σκοπούς υπολογισμού των κατά τον κίνδυνο σταθμισμένων στοιχείων του ενεργητικού θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο, ώστε να μην υπολείπεται του ποσού κατά το οποίο θα μειωνόταν το ύψος των ιδίων κεφαλαίων στην περίπτωση που η τράπεζα θα προέβαινε σε διαγραφή της σχετικής απαίτησης.

Επίσης διευκρινίζεται ότι η μεταχείριση των τιτλοποιημένων απαιτήσεων για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας θα πρέπει να διακρίνεται από την αντίστοιχη μεταχείριση για λογιστικούς λόγους.

Συστάσεις για τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους

Σε συνέχεια σχετικής διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς, η Επιτροπή Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού (CPSS) της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών και η Διεθνής Οργάνωση Ρυθμιστικών Αρχών Κεφαλαιαγορών (IOSCO) δημοσίευσαν το Νοέμβριο 2004 κείμενο Συστάσεων για τους Κεντρικούς Αντισυμβαλλομένους.

Στο κείμενο αυτό αναλύεται ο ρόλος των κεντρικών αντισυμβαλλομένων στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων και οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται. Ως κεντρικός αντισυμβαλλόμενος νοείται ο οργανισμός, ο οποίος παρεμβάλλεται μεταξύ των ιδρυμάτων ενός συστήματος και δρα ως αποκλειστικός αντισυμβαλλόμενος αυτών των ιδρυμάτων όσον αφορά τις εντολές διενέργειας πράξεων σε χρηματοπιστωτικά μέσα, αποτελώντας τον αγοραστή για τον πωλητή και τον πωλητή για τον αγοραστή.

Στο τέταρτο και σημαντικότερο μέρος του κειμένου παρουσιάζονται οι 15 συστάσεις, οι οποίες αφορούν το νομικό πλαίσιο, τις προϋποθέσεις συμμετοχής, τις υποχρεώσεις αναφορικά με τη χρήση εξασφαλίσεων, την επάρκεια των οικονομικών πόρων των κεντρικών αντισυμβαλλομένων, τις διαδικασίες σε περίπτωση πτώχευσης, τους επενδυτικούς κινδύνους και τους κινδύνους θεματοφυλακής, το λειτουργικό κίνδυνο, το διακανονισμό του χρηματικού σκέλους των συναλλαγών, τους κινδύνους που αφορούν τη διασύνδεση περισσότερων κεντρικών αντισυμβαλλομένων, τη διοικητική οργάνωση του συστήματος, τη διαφάνεια και θέματα ρυθμιστικών παρεμβάσεων και επίβλεψης.

2. Κοινοτικό επίπεδο

Τρίτο κείμενο διαβούλευσης για την κεφαλαιακή επάρκεια –
Θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις απόψεις των φορέων της αγοράς

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποίησε, το Μάρτιο 2004, κείμενο, με το οποίο τοποθετήθηκε στα σχόλια που υπέβαλαν οι φορείς της αγοράς στο τρίτο κείμενο διαβούλευσης. Οι θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αφορούν μεταξύ άλλων τα εξής:

- το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής (υπό α)
- την εποπτεία σε ενοποιημένη και υποενοποιημένη βάση (υπό β)
- τις διακριτικές ευχέρειες των εποπτικών αρχών κατά την εφαρμογή του Συμφώνου (υπό γ)
- τη μέθοδο εσωτερικών αξιολογήσεων (υπό δ)
- τις τεχνικές άμβλυσης του πιστωτικού κινδύνου (υπό ε)
- το λειτουργικό κίνδυνο (υπό στ)
- τη διαδικασία εποπτικής εξέτασης του 2ου Πυλώνα (υπό ζ)
- τις υποχρεώσεις γνωστοποίησης στοιχείων του 3ου Πυλώνα (υπό η)

(α) Παρά το χρονοβόρο χαρακτήρα της διαδικασίας που απαιτείται για την υιοθέτηση της Οδηγίας, προσδοκάται ότι θα τηρηθεί η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της Οδηγίας από τα τέλη του 2006. Τονίζεται δε ότι η Επιτροπή προτίθεται να απλοποιήσει σε μεγάλη έκταση το κείμενο του σχεδίου πρότασης Οδηγίας.

(β) Το νέο πλαίσιο θα εφαρμόζεται σε ενοποιημένη και υποενοποιημένη βάση σε επίπεδο κράτους-μέλους, με παράλληλη διατήρηση της δυνατότητας εκχώρησης της εποπτείας, σε ατομική βάση, στις εποπτικές αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής. Εντούτοις, αναγνωρίζοντας ότι η εποπτεία σε υποενοποιημένη βάση εντός ενός ομίλου μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα επαχθής, η Επιτροπή προτίθεται να παράσχει σχετική απαλλαγή πλην (i) των περιπτώσεων που η οικεία εποπτική αρχή κρίνει αναγκαία την εποπτεία σε υποενοποιημένη βάση και (ii) των περιπτώσεων υπο-ομίλων με θυγατρική σε τρίτη χώρα.

(γ) Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να συνεργαστεί με τις εθνικές εποπτικές αρχές για τη – στο μέτρο του δυνατού – μείωση των εκτεταμένων ευχερειών που προβλέπει το νέο Σύμφωνο. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι στο πλαίσιο αυτό ο ρόλος της νεοσυσταθείσας Επιτροπής Ευρωπαϊκών Τραπεζικών Εποπτικών Αρχών (CEBS).

(δ) Η Επιτροπή συνηγορεί στην τροποποίηση του πλαισίου των μεθόδων εσωτερικής αξιολόγησης για τη διακριτή μεταχείριση των αναμενόμενων (EL) και μη αναμενόμενων ζημιών (UL) και στη συμπερίληψη στα συμπληρωματικά κεφάλαια των

προβλέψεων μέχρι ενός ορίου που δεν θα αποτελεί ποσοστό των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων, αλλά των κατά τον κίνδυνο σταθμισμένων στοιχείων. Σε συνέχεια συναφών παρατηρήσεων των φορέων της αγοράς, η Επιτροπή θα απλοποιήσει και θα καταστήσει πιο συνεκτικό το πλαίσιο μεταχείρισης των ανοιγμάτων χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής. Πάντως δεν πρόκειται να τροποποιήσει τις καμπύλες συντελεστών στάθμισης κινδύνων.

Ανταποκρινόμενη στο αίτημα των πιστωτικών ιδρυμάτων για ευνοϊκότερη μεταχείριση των συμμετοχών σε επιχειρήσεις, η Επιτροπή θα διαμορφώσει μια εναλλακτική ευνοϊκότερη προσέγγιση για τις συμμετοχές σε επιχειρήσεις επικουρικών τραπεζικών εργασιών.

Η εναρμόνιση της μεταχείρισης των χορηγήσεων σε ΜΜΕ που περιλαμβάνονται στα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής και εκείνων που περιλαμβάνονται στα ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων, επιτυγχάνεται με τη δυνατότητα μείωσης των κεφαλαιακών απαιτήσεων στη δεύτερη περίπτωση κατά 10% για τις ΜΜΕ με κύκλο εργασιών μικρότερο των € 50 εκ. και 20% για τις μικρότερες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή δεν έκανε δεκτό το αίτημα διαμόρφωσης πρόσθετης κατηγορίας συντελεστών κινδύνου στην τυποποιημένη μέθοδο για τις απαιτήσεις έναντι ΜΜΕ που περιλαμβάνονται στα ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων.

(ε) Στο τελικό σχέδιο της πρότασης Οδηγίας θα διευρυνθεί η κατηγορία των αποδεκτών εγγυητών πέραν των κεντρικών κυβερνήσεων, με τη συμπερίληψη και άλλων οντοτήτων του δημοσίου τομέα και ορισμένων πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών. Η Επιτροπή, παρά τις αντίθετες απόψεις των φορέων της αγοράς, δεν θα επεκτείνει την αναγνώριση των μη χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων στην τυποποιημένη μέθοδο και δεν θα διευρύνει την υφιστάμενη αναγνώριση στη θεμελιώδη μέθοδο των εσωτερικών αξιολογήσεων.

(στ) Η Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στο αίτημα των τραπεζών, δεσμεύτηκε να παρακολουθεί τη δυνατότητα χρήσης άλλων τεχνικών άμβλυσης του λειτουργικού κινδύνου, καθώς επίσης και την περαιτέρω αναγνώριση των αποτελεσμάτων ασφαλιστικών προγραμμάτων. Για το θέμα της αναγκαίας συνεργασίας των οικείων εποπτικών αρχών κατά την πιστοποίηση και έγκριση των εξελιγμένων μεθόδων για τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται διασυνοριακά, η Επιτροπή θα διαμορφώσει ειδική διάταξη.

(ζ) Η Επιτροπή δεν αποδέχθηκε το αίτημα των φορέων της αγοράς να εφαρμόζεται η διαδικασία εποπτικής εξέτασης σε επίπεδο ομίλου/υπο-ομίλου στην ΕΕ. Αντίθετα η διαδικασία του 2ου πυλώνα θα τυγχάνει εφαρμογής σε επίπεδο ομίλου/υπο-ομίλου εντός κάθε κράτους-μέλους. Δεκτή έγινε ωστόσο η πρόταση για την επέκταση του μοντέλου της συντονίστριας εποπτικής αρχής που εισάγει η Οδηγία 2002/87/ΕΚ, με τη συμπερίληψη σχετικών διατάξεων στην υπό εκπόνηση Οδηγία.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εποπτική αναγνώριση των μεθόδων των εσωτερικών αξιολογήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο και της προηγμένης μεθόδου για το λειτουργικό κίνδυνο.

Η Επιτροπή υπογράμμισε την ελευθερία δράσης που πρέπει να απολαμβάνουν τα πιστωτικά ιδρύματα – με την προϋπόθεση να ικανοποιείται η εποπτική αρχή – κατά το σχεδιασμό και εφαρμογή του συστήματος εσωτερικής αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ΣΕΑΚΕ).

(η) Η Επιτροπή, σε συνέχεια σχετικής κριτικής διευκρίνισε ότι δεν θα υφίσταται γενική υποχρέωση των μητρικών επιχειρήσεων να δημοσιοποιούν στοιχεία στα πλαίσια των υποχρεώσεων του τρίτου πυλώνα για τις θυγατρικές επιχειρήσεις τους σε ατομική και υποενοποιημένη βάση.

Εφαρμογή του 2ου πυλώνα του νέου Συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια στην ΕΕ

Η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Τραπεζικών Εποπτικών Αρχών έδωσε στη δημοσιότητα κείμενο διαβούλευσης σχετικά με την εφαρμογή του δεύτερου πυλώνα του νέου Συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά την Επιτροπή, η διαδικασία του δεύτερου πυλώνα έχει δύο επιμέρους διαστάσεις:

- τη διαμόρφωση από τα ίδια τα πιστωτικά ιδρύματα συστήματος εσωτερικής αξιολόγησης της κεφαλαιακής τους επάρκειας, και
- τη διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων από τις εποπτικές αρχές.

Στο κείμενο καταγράφονται έντεκα αρχές βέλτιστης πρακτικής αναφορικά με τις δύο διαστάσεις του δεύτερου πυλώνα, ενώ υπογραμμίζεται η άμεση διασύνδεση των δύο, η οποία καθιστά επιτακτική τη συνεργασία εποπτικών αρχών και πιστωτικών ιδρυμάτων.

Πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών των κρατών-μελών της ΕΕ και των ΗΠΑ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέγραψε στα τέλη Σεπτεμβρίου μνημόνιο συνεργασίας με την Αμερικανική Αρχή Εποπτείας των Αποταμιευτικών και Συνεταιριστικών Τραπεζών (Office of Thrift Supervision). Με το μνημόνιο η Αμερικανική Αρχή καθίσταται συμβαλλόμενο μέρος της αρχικής συμφωνίας του 1999 για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ΗΠΑ. Η συμφωνία περιέχει διατάξεις αναφορικά με:

- το πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών και διαβούλευσης επί θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος,
- τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, και
- τη διασφάλιση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών.

3. Εθνικό επίπεδο

Εφαρμογή του νέου πλαισίου περί κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα

Η Τράπεζα της Ελλάδος, υιοθετώντας τη διεθνή πρακτική διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς πριν από την έκδοση μιας νομοθετικής πράξης και αποβλέποντας στη βέλτιστη ενσωμάτωση του νέου πλαισίου περί κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων (Βασιλεία ΙΙ), έδωσε στη δημοσιότητα τον Οκτώβριο 2004 έγγραφα διαβούλευσης, με τα οποία αφενός γνωστοποίησε τις θέσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σε σειρά θεμάτων και αφετέρου ζήτησε τις απόψεις και τις τοποθετήσεις των τραπεζών σε συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή του πυλώνα Ι, καθώς και τις διακριτικές ευχέρειες που προτίθεται να ενεργοποιήσει η ΤτΕ όσον αφορά το πλαίσιο για το λειτουργικό κίνδυνο.

Το Δεκέμβριο ακολούθησε η δημοσίευση ενός ακόμα εγγράφου διαβούλευσης αναφορικά με τις Βασικές Προϋποθέσεις για την Ανάπτυξη της Μεθόδου των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΜΕΔ).

Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών

1. Κοινοτικό επίπεδο

Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

Τον Απρίλιο εκδόθηκε η Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, με την οποία καταργείται η Οδηγία 93/22/ΕΟΚ και επέρχονται τροποποιήσεις στις Οδηγίες 85/611/ΕΟΚ, 93/6/ΕΟΚ και 2000/12/ΕΚ. Με την Οδηγία αυτή επέρχονται σημαντικές αλλαγές σε ό,τι αφορά το καθεστώς παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, οι κυριότερες από τις οποίες είναι οι ακόλουθες. Η παροχή επενδυτικών συμβουλών περιλαμβάνεται πλέον στις (κύριες) επενδυτικές υπηρεσίες, ενώ καθιερώνεται νέα (κύρια) επενδυτική υπηρεσία που συνδέεται με τη λειτουργία Πολυμερούς Μηχανισμού Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ).

Η καθιέρωση της υπηρεσίας αυτής κρίθηκε αναγκαία, λόγω της αναγνώρισης της εμφάνισης παράλληλα με τις ρυθμιζόμενες αγορές, μιας νέας γενιάς οργανωμένων συστημάτων διαπραγμάτευσης, οι οποίες έπρεπε επίσης να ρυθμιστούν ειδικά. Παράλληλα, στον κατάλογο των χρηματοπιστωτικών μέσων περιλαμβάνονται πλέον ορισμένα παράγωγα επί εμπορευμάτων και άλλα παράγωγα.

Στην Οδηγία ρυθμίζονται λεπτομερώς οι όροι για τη χορήγηση άδειας και τη λειτουργία των επιχειρήσεων επενδύσεων. Ειδικότερα καθιερώνονται διατάξεις για τα πρόσωπα που πραγματικά διευθύνουν την επιχείρηση, τις οργανωτικές απαιτήσεις που πρέπει να πληροί μια επιχείρηση επενδύσεων, τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και την οριστικοποίηση των συναλλαγών σε ΠΜΔ, για τις συγκρούσεις συμφερόντων και τις υποχρεώσεις επαγγελματικής δεοντολογίας, για τις υποχρεώσεις των εταιρειών όταν ορίζουν συνδεδεμένους αντιπροσώπους και για τις συναλλαγές τους με επιλέξιμους αντισυμβαλλομένους.

Επιπλέον καθιερώνονται διατάξεις για τις ρυθμιζόμενες αγορές και ειδικότερα για την άδεια λειτουργίας τους, τις προϋποθέσεις για τη διαχείριση της ρυθμιζόμενης αγοράς και τις προϋποθέσεις διαφάνειας που πρέπει να τηρούνται πριν και μετά τη διαπραγμάτευση, ενώ, τέλος, ρυθμίζονται τα θέματα καθορισμού των αρμόδιων αρχών και οι σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών διαφορετικών κρατών-μελών και τρίτων χωρών.

Στην Οδηγία γίνεται πλέον σαφής διαχωρισμός μεταξύ επαγγελματιών και ιδιωτών επενδυτών, γεγονός που έχει σημασία σε ό,τι αφορά την απαλλαγή των επιχειρήσεων επενδύσεων από την εφαρμογή ορισμένων από τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται

με τη νέα Οδηγία. Στο παράρτημα II της Οδηγίας καθορίζονται τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για να χαρακτηριστεί ένας επενδυτής ως επαγγελματίας.

Στο επίπεδο 2 εκδόθηκαν εντός του 2004, σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy, τέσσερα κείμενα διαβούλευσης της CESR για τα τεχνικού χαρακτήρα μέτρα της Οδηγίας 2004/39/EK. Τα κείμενα αυτά αφορούν τον εννοιολογικό προσδιορισμό των επενδυτικών συμβουλών, τους κανόνες συμπεριφοράς που οφείλουν να τηρούν οι επιχειρήσεις επενδύσεων κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, τις απαιτήσεις διαφάνειας που πρέπει να τηρούνται κατά την εσωτερικοποίηση (internalization), την εκτέλεση των εντολών των πελατών, την τήρηση αρχείων και το βάρος απόδειξης, την υποχρέωση τήρησης μαγνητοφωνημένων αρχείων, την ανάθεση επενδυτικών υπηρεσιών σε τρίτους, τη σύγκρουση συμφερόντων, τις μεθόδους έγκαιρης και έγκυρης αναφοράς των πραγματοποιούμενων χρηματοοικονομικών συναλλαγών, τη ρευστότητα των αγορών και την υποχρέωση των αρμόδιων αρχών για ανταλλαγή πληροφορήσης.

Ενημερωτικό δελτίο

Τον Απρίλιο 2004 εκδόθηκε, σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy, ο Κανονισμός 809/2004 της Επιτροπής, στον οποίο περιέχονται εκτελεστικού χαρακτήρα μέτρα του επιπέδου 2 για την εφαρμογή της Οδηγίας 2003/71/EK σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο. Συγκεκριμένα, με τον Κανονισμό καθορίζονται οι πληροφορίες που πρέπει να περιέχονται κατά περίπτωση στο ενημερωτικό δελτίο, η μορφή και ο τρόπος δημοσίευσής του, οι πληροφορίες που ενσωματώνονται μέσω παραπομπής στο ενημερωτικό δελτίο και η διάδοση των σχετικών διαφημίσεων. Παράλληλα ο Κανονισμός περιέχει ρυθμίσεις για την αποφυγή της επανάληψης πληροφοριών στις περιπτώσεις, στις οποίες το ενημερωτικό δελτίο αποτελείται από χωριστά έγγραφα σύμφωνα με την Οδηγία 2003/71/EK.

Ο Κανονισμός περιλαμβάνει 19 παραρτήματα, από τα οποία τα 17 αποτελούν πρότυπα ενημερωτικά δελτία ανάλογα με το είδος του εκδότη και των κινητών αξιών, και τα άλλα δύο περιέχουν πίνακα συνδυασμών προτύπων ενημερωτικών δελτίων και κατάλογο ειδικών εκδοτών αντίστοιχα.

Σημειώνεται επίσης ότι, στις αρχές Μαρτίου 2004, η CESR έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο κειμένου αναφορικά με τη θεματολογία των κατευθυντήριων γραμμών του επιπέδου 3, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή συγκεκριμένων διατάξεων του Κανονισμού από τα κράτη-μέλη. Το αποτέλεσμα των εργασιών της CESR στο επίπεδο 3 θα συνίσταται σε νομικά μη δεσμευτικού χαρακτήρα μέτρα, τα οποία τα μέλη της CESR θα υιοθετήσουν στην εθνική έννομη τάξη τους.

Κατάχρηση αγοράς

Τον Απρίλιο 2004 εκδόθηκε, σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy, η Οδηγία 2004/72/ΕΚ της Επιτροπής, στην οποία περιέχονται εκτελεστικού χαρακτήρα μέτρα του επιπέδου 2 για την εφαρμογή της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ αναφορικά με την κατάχρηση αγοράς. Σημειώνεται ότι σε επίπεδο 2 είχαν ήδη εκδοθεί εντός του 2003 δύο ακόμη Οδηγίες και ένας Κανονισμός. Με τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/72/ΕΚ θεσπίζονται τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι αρμόδιες αρχές όταν εξετάζουν εάν μπορούν ή όχι να αποδεχθούν ως μη αντιτιθέμενη στους κανόνες περί κατάχρησης της αγοράς μια συγκεκριμένη πρακτική και ρυθμίζονται οι διαδικασίες διαβούλευσης και δημοσιοποίησης των σχετικών αποφάσεων των αρμόδιων αρχών.

Επίσης περιέχονται ρυθμίσεις για τον ορισμό των εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με παράγωγα μέσα εμπορευμάτων, τους καταλόγους κατόχων εμπιστευτικών πληροφοριών που πρέπει να τηρούν οι εκδότες, τη γνωστοποίηση των συναλλαγών των προσώπων που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα, καθώς επίσης και για τις ύποπτες συναλλαγές που πρέπει να γνωστοποιούνται.

Τον Οκτώβριο 2004 τέθηκε επίσης σε διαβούλευση κείμενο της CESR στο πλαίσιο του επιπέδου 3 της διαδικασίας Lamfalussy. Στο κείμενο διαβούλευσης περιέχονται κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή τόσο της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ, που εκδόθηκε στα πλαίσια του επιπέδου 1, όσο και των Οδηγιών 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ και του Κανονισμού ΕΚ/2273/2003 που εκδόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο επίπεδο 2 της διαδικασίας Lamfalussy. Ειδικότερα, στο κείμενο αυτό προτείνονται κανόνες για τον προσδιορισμό των αποδεκτών πρακτικών της αγοράς, των στοιχείων που συνιστούν χειραγώγηση της αγοράς και τη διαμόρφωση ενιαίου τρόπου αναφοράς των ύποπτων συναλλαγών.

Υποχρεώσεις διαφάνειας και πληροφόρησης που πρέπει να παρέχουν εκδότες, οι κινητές αξίες των οποίων έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά

Το Δεκέμβριο 2004 εκδόθηκε η Οδηγία 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες, οι κινητές αξίες των οποίων έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/34/ΕΚ. Στόχος της Οδηγίας είναι η ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών και της αποτελεσματικότητας της αγοράς, μέσω της έγκαιρης δημοσιοποίησης πληροφοριών για τους εκδότες κινητών αξιών, προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα στους επενδυτές να αξιολογούν τις επιχειρηματικές επιδόσεις και τα περιουσιακά στοιχεία των εκδοτών.

Με την Οδηγία καθιερώνονται μεταξύ άλλων υποχρεώσεις των εκδοτών για περιοδική πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού σε ό,τι αφορά τις ετήσιες και τις εξαμηνιαίες οικονομικές εκθέσεις τους και προσδιορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνουν αντίστοιχα η ετήσια και η εξαμηνιαία οικονομική έκθεση. Επιπλέον καθιερώνεται υποχρέωση δημοσιοποίησης στοιχείων για τη διαχείριση της εταιρείας δύο φορές το χρόνο. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει, εφόσον εκδίδονται και δημοσιεύονται τριμηνιαίες εκθέσεις του εκδότη. Καθιερώνονται επίσης ειδικές διατάξεις για την αρμοδιότητα και την ευθύνη της δημοσιοποίησης των ως άνω στοιχείων, καθώς επίσης και για τις εξαιρέσεις εφαρμογής των υποχρεώσεων δημοσιοποίησής τους.

Περαιτέρω, με την Οδηγία καθιερώνονται υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά τη διαρκή πληροφόρηση που πρέπει να παρέχεται από τους εκδότες και συγκεκριμένα για τις σημαντικές συμμετοχές που τυχόν κατέχει μέτοχος και για την απόκτηση ή διάθεση σημαντικών ποσοστών δικαιωμάτων ψήφου, ενώ προβλέπονται ειδικές διαδικασίες για την κοινοποίηση και την κοινολόγηση των σημαντικών συμμετοχών.

Δημόσιες προτάσεις εξαγοράς

Με την Οδηγία 2004/25/ΕΚ καθορίζεται το κοινοτικό πλαίσιο των δημόσιων προσφορών εξαγοράς για την απόκτηση τίτλων εταιρείας διεπόμενης από το δίκαιο κράτους-μέλους, εφόσον το σύνολο ή ένα μέρος των τίτλων αυτών είναι εισηγμένο για διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά. Η έκδοση της Οδηγίας αποτέλεσε αντικείμενο μακροχρόνιων εργασιών – αρκεί να σημειωθεί ότι η διαδικασία εκπόνησης της Οδηγίας διήρκεσε περίπου δεκατέσσερα χρόνια – καθώς ήταν πολύ δύσκολο να επιτευχθεί συμφωνία των κρατών-μελών για αρκετά από τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο ρύθμισής της.

Στην Οδηγία καθορίζονται καταρχήν οι γενικές αρχές, οι οποίες πρέπει να διασφαλίζεται από τα κράτη-μέλη ότι τηρούνται στις δημόσιες προτάσεις εξαγοράς. Οι αρχές αυτές αναφέρονται:

- στην ισότιμη μεταχείριση των κατόχων τίτλων της υπό εξαγορά εταιρείας που ανήκουν στην ίδια κατηγορία,
- στη διασφάλιση ότι οι κάτοχοι τίτλων της υπό εξαγορά εταιρείας διαθέτουν επαρκή χρόνο και ενημέρωση, προκειμένου να αποφασίσουν για την προσφορά,
- στη δέσμευση του Διοικητικού Συμβουλίου της υπό εξαγορά εταιρείας να ενεργεί προς το συμφέρον της,
- στην απαγόρευση δημιουργίας τεχνητών αγορών των τίτλων της υπό εξα-

γορά εταιρείας, της προσφέρουσας εταιρείας ή οποιασδήποτε άλλης εταιρείας που έχει σχέση με την πρόταση εξαγοράς,

- στη διασφάλιση ότι ο προσφέρων, πριν ανακοινώσει την πρόταση, μπορεί να τηρήσει την υποχρέωσή του να καταβάλει πλήρως το αντάλλαγμα, και τέλος,
- στη διασφάλιση ότι η άσκηση των δραστηριοτήτων της υπό εξαγορά εταιρείας δεν παρακωλύεται λόγω προσφοράς για τους τίτλους της, πέρα από ένα εύλογο χρονικό διάστημα.

Στην Οδηγία περιέχονται επίσης ειδικές ρυθμίσεις για τον ορισμό της αρμόδιας για την πρόταση εξαγοράς εποπτικής αρχής και το εφαρμοστέο δίκαιο, την προστασία των μειοψηφούντων μετόχων, την υποχρεωτική προσφορά και τη δίκαιη τιμή. Ωστόσο ο προσδιορισμός της δίκαιης τιμής αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών-μελών. Τέλος ρυθμίζονται ο τρόπος και ο χρόνος παροχής της πληροφόρησης για την προσφορά, καθώς και το περιεχόμενο που πρέπει να περιέχει το έγγραφο προσφοράς, ελάχιστο χρονικό όριο δύο εβδομάδων για την αποδοχή της προσφοράς, οι υποχρεώσεις του συμβουλίου της υπό εξαγορά εταιρείας, κανόνες για την εξουδετέρωση των μέτρων άμυνας και άλλοι κανόνες που διέπουν τη διεξαγωγή των προσφορών.

Χαρακτηριστικό της Οδηγίας είναι το εύρος των διακριτικών ευχερειών των κρατών-μελών, λογικό επακόλουθο των συμβιβαστικών λύσεων που υιοθετήθηκαν σε αρκετές περιπτώσεις.

Εκκαθάριση και διακανονισμός

Τον Απρίλιο 2004 εκδόθηκε Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο: «*Εκκαθάριση και Διακανονισμός στην ΕΕ: επόμενα βήματα και κατευθύνσεις*». Η Ανακοίνωση έρχεται σε συνέχεια των δύο εκθέσεων της ομάδας Giovannini, η οποία κατέγραψε τα εμπόδια που πρέπει να αρθούν, προκειμένου να διευκολυνθεί η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών εκκαθάρισης και διακανονισμού σε κοινοτικό επίπεδο. Η προσέγγιση της Επιτροπής, πρόθεση της οποίας είναι η έκδοση Οδηγίας-Πλαισίου για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών εκκαθάρισης και διακανονισμού, σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy, βασίζεται στις ακόλουθες γενικές κατευθύνσεις:

- προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των φορέων του ιδιωτικού τομέα και των ρυθμιστικών και νομοθετικών αρχών,
- αμοιβαία αναγνώριση των συστημάτων εκκαθάρισης και διακανονισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί η ελευθερία παροχής των εν λόγω υπηρεσιών σε διασυνοριακή βάση, και

- θέσπιση κοινού κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου που θα εξασφαλίζει τη χρηματοοικονομική σταθερότητα και την προστασία των επενδυτών και θα συμβάλλει στην αμοιβαία αναγνώριση των συστημάτων.

ΟΣΕΚΑ

Περί τα τέλη Απριλίου 2004 εκδόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή δύο Συστάσεις, από τις οποίες η πρώτη αφορά τη χρήση παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων από οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες και η δεύτερη αφορά ορισμένα στοιχεία για το περιεχόμενο του απλοποιημένου ενημερωτικού δελτίου, η έκδοση του οποίου προβλέπεται από την Οδηγία 2001/107/ΕΚ.

Όπως είναι γνωστό, μία από τις τροποποιήσεις που επέφερε η Οδηγία 2001/108/ΕΚ στην Οδηγία 85/611/ΕΟΚ, ήταν η διεύρυνση του φάσματος των χρηματοπιστωτικών μέσων, στα οποία μπορούν να επενδύουν οι ΟΣΕΚΑ. Με τη Σύσταση 2004/383/ΕΚ καθορίζονται ορισμένες αρχές που μπορούν να ληφθούν ως βάση από τα κράτη-μέλη για μια κοινή προσέγγιση στο θέμα της μέτρησης κινδύνων στην περίπτωση των ΟΣΕΚΑ. Ειδικότερα συνιστώνται η χρήση συστημάτων μέτρησης των κινδύνων που να ανταποκρίνονται στο προφίλ κινδύνου των ΟΣΕΚΑ, η λήψη μέτρων για την εναρμονισμένη ερμηνεία των περιορισμών της έκθεσης των ΟΣΕΚΑ σε κινδύνους, η χρήση κατάλληλων μεθόδων κατά την εφαρμογή ορίων ως προς τον κίνδυνο εκδότη και η εφαρμογή κατάλληλων κανόνων κάλυψης σε πράξεις με εισηγμένα και με εξωχρηματιστηριακά παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα.

Αντικείμενο της Σύστασης 2004/384/ΕΚ είναι η παροχή διευκρινίσεων σε ό,τι αφορά ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία που προβλέπεται από την Οδηγία 2001/107/ΕΚ ότι πρέπει να περιέχει το απλοποιημένο ενημερωτικό δελτίο. Στόχος του απλοποιημένου ενημερωτικού δελτίου είναι η παροχή σαφούς πληροφόρησης για τα ουσιαστικά σημεία που ο επενδυτής πρέπει να γνωρίζει πριν επενδύσει σε έναν ΟΣΕΚΑ. Με τη Σύσταση παρέχονται διευκρινίσεις για τον τρόπο, με τον οποίο θα πρέπει να περιγράφονται, για τους σκοπούς του απλοποιημένου ενημερωτικού δελτίου, ο ορισμός των ΟΣΕΚΑ, η επενδυτική πολιτική του αμοιβαίου κεφαλαίου, η εκτίμηση του βαθμού κινδύνου του αμοιβαίου κεφαλαίου, η εξέλιξη των επιδόσεων του αμοιβαίου κεφαλαίου, η περιγραφή του φορολογικού καθεστώτος και ο ορισμός των προμηθειών εισόδου και εξόδου, καθώς και άλλων πιθανών εξόδων και προμηθειών.

Θεματοφύλακες των ΟΣΕΚΑ

Το Μάρτιο 2004 εκδόθηκε Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τις κανονιστικές ρυθμίσεις για τους θεματοφύλακες των ΟΣΕΚΑ στα κράτη-μέλη, στην οποία γίνεται επισκόπηση του ισχύοντος καθεστώτος και τίθενται τα βασικά θέματα πολιτικής για το θέμα. Όπως προκύπτει από την καταγραφή του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου, σε κοινοτικό επίπεδο ο θεματοφύλακας των ΟΣΕΚΑ ορίζεται μόνο έμμεσα, ενώ η ρύθμιση της νομικής του φύσης αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών-μελών. Επιπλέον η έκταση της ευθύνης του θεματοφύλακα δεν οριοθετείται πλήρως. Στην Οδηγία 85/611/ΕΟΚ διευκρινίζεται ότι η ευθύνη του θεματοφύλακα παραμένει ακέραιη, αν αυτός εμπιστευτεί σε τρίτον το σύνολο ή μέρος του ενεργητικού που έχει υπό τη φύλαξή του. Δεν αποσαφηνίζεται ωστόσο το ακριβές περιεχόμενο της έννοιας της φύλαξης.

Κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι τομείς, στους οποίους απαιτείται περαιτέρω εναρμόνιση, είναι η βελτίωση της πρόληψης των συγκρούσεων συμφερόντων, η αποσαφήνιση της έκτασης της ευθύνης του θεματοφύλακα, η προώθηση της σύγκλισης των όρων πρόσβασης στη δραστηριότητα του θεματοφύλακα και ιδίως σε ό,τι αφορά τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και η ενίσχυση των προτύπων διαφάνειας και πληροφόρησης των επενδυτών.

Το πλαίσιο του Ευρωσυστήματος που διέπει τη σύσταση ασφαλειών

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ενέκρινε, το Μάρτιο 2004, σε συνέχεια σχετικής δημόσιας διαβούλευσης, τη λήψη μέτρων για την αναθεώρηση του πλαισίου του Ευρωσυστήματος που διέπει τη σύσταση ασφαλειών. Συγκεκριμένα αποφασίστηκε η εισαγωγή «Ενιαίου Καταλόγου» περιουσιακών στοιχείων.

Σύμφωνα με το ισχύον σύστημα προβλέπονται δύο κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων: η πρώτη βαθμίδα αποτελείται μόνο από χρεόγραφα που πληρούν κοινά κριτήρια καταλληλότητας, ενώ η δεύτερη βαθμίδα αποτελείται από περιουσιακά στοιχεία, τα οποία εγκρίνονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

Σκοπός του Ενιαίου Καταλόγου είναι η ενίσχυση των συνθηκών ισότητας στους όρους ανταγωνισμού στην ευρωζώνη και η ενίσχυση της διαφάνειας του πλαισίου που διέπει τη σύσταση ασφαλειών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε ότι ο ενιαίος κατάλογος θα εισαχθεί σταδιακά και ότι τελικά θα αντικαταστήσει το σημερινό σύστημα των δύο βαθμίδων αποδεκτών ασφαλειών. Το πρώτο βήμα προς την καθιέρωση του Ενιαίου Καταλόγου περιλαμβάνει τα εξής δύο μέτρα:

- Εισαγωγή στην πρώτη βαθμίδα μιας νέας κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων: χρεόγραφα σε ευρώ που έχουν εκδοθεί από φορείς εγκατεστημένους σε χώρες της Ομάδας των 10 (G10) που δεν ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ).
- Αλλαγή των κριτηρίων καταλληλότητας για ορισμένα εμπορεύσιμα χρεόγραφα.

2. Εθνικό επίπεδο

Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)

Το Νοέμβριο 2004 δημοσιεύτηκε ο νόμος 3283/2004 «*Ανώνυμες εταιρίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, αμοιβαία κεφάλαια και άλλες διατάξεις*». Με το νόμο αυτό ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη οι Οδηγίες 2001/107/ΕΚ και 2001/108/ΕΚ με τις οποίες τροποποιήθηκε η Οδηγία 85/611/ΕΟΚ για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες.

Με το νέο νόμο καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 17 έως και 49στ' του ν. 1969/1991, ενώ ρυθμίζονται επίσης θέματα που αφορούν τη λειτουργία των ανώνυμων χρηματιστηριακών εταιρειών, των ανώνυμων εταιρειών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των ανώνυμων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου.

Στις διατάξεις του νόμου 3283/2004 υπάγονται οι ΟΣΕΚΑ που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα και λαμβάνουν τη μορφή αμοιβαίου κεφαλαίου. Στο άρθρο 4 του νόμου προβλέπεται ότι η ΑΕΔΑΚ έχει ως αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, εγκεκριμένων σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω νόμου, καθώς επίσης και την ανάληψη της διαχείρισης ΟΣΕΚΑ κατά την έννοια της Οδηγίας 85/611/ΕΟΚ και άλλων ΟΣΕΚΑ σύμφωνα με συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Προβλέπεται επίσης ότι, κατά παρέκκλιση του ανωτέρω αποκλειστικού σκοπού τους, οι ΑΕΔΑΚ μπορούν κατόπιν άδειας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και υπό τις προϋποθέσεις που θεσπίζονται στο ίδιο άρθρο, να παρέχουν επιπρόσθετα υπηρεσίες διαχείρισης χαρτοφυλακίων επενδύσεων, επενδυτικές συμβουλές και φύλαξη και διαχείριση μεριδίων οργανισμών συλλογικών επενδύσεων.

Σε ό,τι αφορά τις ΑΕΔΑΚ, στο νόμο περιέχονται επίσης αναλυτικές ρυθμίσεις για το ύψος των κεφαλαίων τους, τη σύσταση και την εποπτεία τους, τις προϋποθέσεις ανάθεσης δραστηριοτήτων τους σε τρίτο πρόσωπο, το θεματοφύλακα, και τον κανονισμό συμπεριφοράς που πρέπει να τηρούν.

Σημαντική αλλαγή σε σχέση με το υφιστάμενο καθεστώς επέρχεται σε ό,τι αφορά τις επιτρεπόμενες επενδύσεις και τα επενδυτικά όρια του αμοιβαίου κεφαλαίου, τα οποία διευρύνονται. Παράλληλα καθιερώνονται διατάξεις για το αμοιβαίο κεφάλαιο που επενδύει σε άλλα αμοιβαία κεφάλαια και για το αμοιβαίο κεφάλαιο που αναπαράγει χρηματιστηριακό δείκτη. Τέλος καθιερώνονται ρυθμίσεις για την υποχρέωση της ΑΕΔΑΚ να εκδίδει για κάθε αμοιβαίο κεφάλαιο που διαχειρίζεται ένα απλοποιημένο και ένα πλήρες ενημερωτικό δελτίο.

Το Δεκέμβριο 2004 εκδόθηκε επίσης η Απόφαση 1/317/2004 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με την κατηγοριοποίηση των αμοιβαίων κεφαλαίων του νόμου 3283/2004 και τους πίνακες επενδύσεων που οφείλουν να συντάσσουν οι ΑΕΔΑΚ με την ποσοστιαία ανά ημερολογιακό τρίμηνο ημερήσια διάθροση του καθαρού ενεργητικού των αμοιβαίων κεφαλαίων που διαχειρίζονται.

Γ. Θέματα προστασίας καταναλωτή

1. Κοινοτικό επίπεδο

Πρόταση Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές

Σε συνέχεια των πολλαπλών και μεγάλων σε αριθμό τροποποιήσεων (152 στο σύνολο) που επήλθαν στην πρόταση Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές κατά την πρώτη ανάγνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε περί τα τέλη Οκτωβρίου 2004 αναθεωρημένη πρόταση Οδηγίας, με την οποία έγιναν αποδεκτές, εν όλω ή εν μέρει, πολλές από τις τροποποιήσεις του Κοινοβουλίου.

Τα κύρια σημεία της πρότασης Οδηγίας, όπως διαμορφώθηκε στην αναθεωρημένη πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι τα ακόλουθα:

- Σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας προτείνεται η καθιέρωση ανώτατου ορίου 100.000 ευρώ, πάνω από το οποίο δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της Οδηγίας, και κατώτατου ορίου 300 ευρώ. Για τα δάνεια ύψους 300 ευρώ προβλέπεται η εφαρμογή μερικών μόνο από τις διατάξεις της Οδηγίας. Σε ό,τι αφορά την ενυπόθηκη πίστη, παραμένει η εξαίρεση για τα στεγαστικά δάνεια, δεν εξαιρούνται όμως τα ενυπόθηκα δάνεια συνολικά.
- Ο ορισμός των συνδεδεμένων συναλλαγών βελτιώνεται σε σχέση με την αρχική πρόταση Οδηγίας, αλλά παραμένει ευρύς και σε συνδυασμό με τις διατάξεις για την αλληλέγγυα ευθύνη εξακολουθεί να προβληματίζει.
- Οι διατάξεις για την πληροφόρηση τροποποιούνται και καθιερώνονται ειδικοί κανόνες για την παροχή τυποποιημένης πληροφόρησης, που παρέχεται σε κάθε προσφορά, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης, αλλά και για την προσυμβατική πληροφόρηση και εκείνη που πρέπει να παρέχεται συμβατικά.
- Το δικαίωμα υπαναχώρησης ισχύει για δεκατέσσερις ημέρες, ενώ το δικαίωμα της τράπεζας για την είσπραξη ποινής σε περίπτωση πρόωρης αποπληρωμής ορίζεται ότι επιτρέπεται, αρκεί η ποινή να είναι εύλογη και να υπολογίζεται με αντικειμενικά κριτήρια. Σε ό,τι αφορά τους μεσίτες πιστώσεων ο ορισμός παραμένει ιδιαίτερα ευρύς, πλην όμως η ρύθμιση των κανόνων λειτουργίας και εποπτείας τους αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών-μελών.
- Τέλος η αρχή του υπεύθυνου δανεισμού εντάσσεται πλέον στις διατάξεις για την προσυμβατική πληροφόρηση, χωρίς όμως να αλλάζει κάτι ως προς την ουσία του περιεχομένου της, και σε συνδυασμό με τις διατάξεις για την παροχή συμβουλής στον πελάτη εξακολουθεί να προβληματίζει.

Αθέμιτες εμπορικές πρακτικές

Το Μάιο 2004 επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία σε επίπεδο Συμβουλίου αναφορικά με την πρόταση Οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Τα κυριότερα σημεία των αλλαγών που έχουν επέλθει μέχρι στιγμής στο κείμενο της πρότασης, επί του οποίου επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία είναι τα εξής:

- Το παράρτημα I, στο οποίο περιέχονται εμπορικές πρακτικές, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως αθέμιτες άνευ άλλου και άρα απαγορευμένες, θα έχει εξαντλητικό χαρακτήρα. Τα κράτη-μέλη δεν θα μπορούν δηλαδή να επιφέρουν τροποποιήσεις ή προσθήκες στον κατάλογο αυτό. Σημειώνεται ότι στον κατάλογο προστέθηκαν οκτώ νέες πρακτικές.
- Η έννοια της επαγγελματικής ευσυνειδησίας ορίστηκε στενότερα σε σχέση με την αρχική πρόταση Οδηγίας.
- Σε ό,τι αφορά τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες θα εφαρμόζεται η αρχή της ελάχιστης εναρμόνισης.

2. Εθνικό επίπεδο

Συνήγορος του Καταναλωτή

Το Δεκέμβριο 2004 εκδόθηκε ο νόμος 3297/2004, με τον οποίο συνιστάται ανεξάρτητη αρχή με την επωνυμία «Συνήγορος του Καταναλωτή» ως εξωδικαστικό όργανο επίλυσης των καταναλωτικών διαφορών. Ο Συνήγορος του Καταναλωτή εποπτεύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και κατά την άσκηση των καθηκόντων του απολαμβάνει προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

Ο Συνήγορος του Καταναλωτή είναι αρμόδιος για την εξώδικη επίλυση διαφορών μεταξύ προμηθευτών και καταναλωτών ή ενώσεων καταναλωτών και επιλαμβάνεται των υποθέσεων της αρμοδιότητάς του αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν σχετικής ενυπόγραφης αναφοράς τουλάχιστον ενός από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Επίσης επιλαμβάνεται με όμοιο τρόπο και αιτημάτων καταναλωτών ή ενώσεων καταναλωτών που έχουν απορριφθεί στο πλαίσιο διαδικασιών που εφαρμόζονται από άλλους φορείς εξώδικης επίλυσης καταναλωτικών διαφορών. Στην Ελλάδα τέτοιοι φορείς σε ό,τι αφορά το χρηματοπιστωτικό τομέα είναι ο Τραπεζικός Μεσολαβητής και ο Μεσολαβητής της Κεφαλαιαγοράς. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του ο Συνήγορος του Καταναλωτή μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις και υποδείξεις προς τους προμηθευτές, ιδίως όταν από την επιχειρηματική συμπεριφορά τους θίγεται μεγάλος αριθμός καταναλωτών.

Τέλος, στο νόμο θεσπίζονται μεταξύ άλλων διατάξεις για την εκλογή και τη θητεία του Συνηγόρου, τη διαδικασία έρευνας που ακολουθείται, το προσωπικό που στελεχώνει το γραφείο του Συνηγόρου, τον κανονισμό λειτουργίας του και άλλες διατάξεις.

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών – Ηλεκτρονικό εμπόριο – Τυποποιήσεις

1. Κοινοτικό επίπεδο

Θεσμικό πλαίσιο πληρωμών στην εσωτερική αγορά

Σε συνέχεια Ανακοίνωσής της, το Δεκέμβριο 2003, «σχετικά με ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις πληρωμές στην εσωτερική αγορά» και μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης με τους φορείς της αγοράς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε, το Μάρτιο 2004, το πρώτο σχέδιο πρότασης Οδηγίας για τις «υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά». Στη διάρκεια του 2004 εκπονήθηκαν συνολικά πέντε σχέδια πρότασης Οδηγίας, στα πλαίσια αντίστοιχων διαβουλεύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τους φορείς της αγοράς (τράπεζες, εμπόρους, καταναλωτές κ.ά.).

Οι δύο βασικοί πυλώνες των διατάξεων του σχεδίου πρότασης Οδηγίας περιλαμβάνουν ρυθμίσεις:

- που διέπουν τους παρέχοντες υπηρεσίες πληρωμών, οι οποίοι μπορεί να είναι πιστωτικά ιδρύματα, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος και ιδρύματα πληρωμών, και
- ζητήματα παροχής υπηρεσιών πληρωμών στην εσωτερική αγορά, όπως η διαφάνεια των όρων πραγματοποίησης μιας εντολής πληρωμής, οι όροι παροχής και χρήσης υπηρεσιών πληρωμών από τα εμπλεκόμενα μέρη, οι κανόνες εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών κ.ά.

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος, εκφραζόμενος από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (EPC) και τις τρεις Ενώσεις του Ευρωπαϊκού Πιστωτικού Τομέα (ECSAs), συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία διαβούλευσης των σχεδίων πρότασης Οδηγίας. Οι τοποθετήσεις των τραπεζών βασίστηκαν κυρίως σε τέσσερις άξονες πολιτικής που πρέπει να καλύπτονται από τις διατάξεις της Οδηγίας:

- Πραγμάτωση του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου πληρωμών (SEPA).
- Διαμόρφωση ελεύθερου και ανταγωνιστικού πλαισίου δραστηριοποίησης των παρεχόντων υπηρεσίες πληρωμής.
- Υιοθέτηση κανόνων που θα διασφαλίζουν επαρκή προστασία των καταναλωτών υπηρεσιών πληρωμής.
- Καθιέρωση ρυθμίσεων για την επίτευξη κατά το δυνατόν μεγαλύτερης εναρμόνισης του θεσμικού πλαισίου για τις πληρωμές κατά τη διαδικασία ενσωμάτωσης των διατάξεων της Οδηγίας στις εθνικές έννομες τάξεις των κρατών-μελών.

Ζητήματα πρακτικής εφαρμογής του Κανονισμού 2560/2001 και η έννοια του όρου «αντίστοιχες πληρωμές» για τις μεταφορές πιστώσεων

Στο άρθρο 3, παρ. 2 του Κανονισμού 2560/2001 σχετικά με τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων ορίζεται ότι *«από την 1η Ιουλίου 2003 το αργότερο, τα έξοδα που επιβάλλει ίδρυμα για τις διασυνοριακές μεταφορές πίστωσης σε ευρώ μέχρι μέγιστου ποσού 12.500 ευρώ είναι ίδια με τα έξοδα που επιβάλλει το ίδιο ίδρυμα για αντίστοιχες πληρωμές σε ευρώ στο εσωτερικό του κράτους-μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το ίδρυμα αυτό».*

Το Μάρτιο 2004 η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δημοσίευσε κείμενο που αφορά ζητήματα πρακτικής εφαρμογής του άρθρου 3 του Κανονισμού 2560/2001 και την έννοια του όρου «αντίστοιχες πληρωμές» για τις μεταφορές πιστώσεων. Αντικείμενο του κειμένου είναι η τραπεζική πρακτική για τις ενδείξεις εξόδων κατά τη διενέργεια μιας μεταφοράς πίστωσης («OUR», «BEN» και «SHA») και η διαφοροποίηση που μπορεί να συνεπάγεται η καθεμία από αυτές στην τελική χρέωση των πελατών των τραπεζών. Ως κυριότερα συμπεράσματα παρουσιάζονται τα εξής:

- Οι ως άνω ενδείξεις εξόδων αποτελούν τραπεζική πρακτική, η οποία προσδιορίζει ποιος πληρώνει τα έξοδα μιας μεταφοράς πίστωσης (ο εντολέας – «OUR», ο δικαιούχος – «BEN» ή και οι δύο – «SHA»).
- Στην πλειονότητα των κρατών-μελών της ΕΕ οι εγχώριες μεταφορές πίστωσης λαμβάνουν εξ ορισμού, εφόσον δεν ζητηθεί κάτι διαφορετικό από τον εντολέα, ένδειξη εξόδων «SHA» ως εξής:
  - ο εντολέας και ο δικαιούχος μιας μεταφοράς πίστωσης επιβαρύνονται μόνο με τα έξοδα που τους επιβάλλει η τράπεζά τους,
  - το σύνολο το ποσού μεταφέρεται στο λογαριασμό του δικαιούχου,
  - η χρησιμοποίηση ενδιάμεσων τραπεζών κατά τη διενέργεια μιας μεταφοράς πίστωσης δεν συνεπάγεται μείωση του αρχικού ποσού που εμβάζεται.
- Η επιλογή οποιασδήποτε από τις υφιστάμενες ενδείξεις εξόδων δεν μεταβάλλει τη φύση της υπηρεσίας που παρέχει η τράπεζα στον πελάτη. Αυτό σημαίνει ότι οι χρεώσεις που επιβάλλονται στα μέρη μιας διασυνοριακής μεταφοράς πίστωσης (εντολέα και δικαιούχο) πρέπει να είναι όμοιες με τις αντίστοιχες πληρωμές σε ευρώ στο εσωτερικό του κράτους-μέλους, στο οποίο είναι εγκατεστημένη η τράπεζα.
- Όταν οι τράπεζες προτείνουν στην πελατεία τους τη διενέργεια μιας διασυνοριακής μεταφοράς πίστωσης με ένδειξη εξόδων, η οποία δεν υφίσταται ή δεν παρέχεται για αντίστοιχες πληρωμές στο εσωτερικό, δεν μπορούν να

τη χρεώνουν διαφορετικά από την αντίστοιχη (ιδίου ύψους) μεταφορά πίστωσης στο εσωτερικό.

- Σε σχέση με τις πληρωμές που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (π.χ. πληρωμές άνω των 12.500 ευρώ), εξακολουθεί να ισχύει η πρόβλεψη του άρθρου 7 παρ. 1 της Οδηγίας 97/5/ΕΚ για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων, σύμφωνα με την οποία *«Το ίδρυμα του εντολέα, κάθε ενδιάμεσο ίδρυμα και το ίδρυμα του δικαιούχου, με την ημερομηνία αποδοχής της εντολής διασυνοριακής μεταφοράς πιστώσεως, υποχρεούνται να την εκτελέσουν για ολόκληρο το ποσό της, εκτός εάν ο εντολέας ορίσει ότι τα έξοδα της διασυνοριακής μεταφοράς πιστώσεως βαρύνουν, εν όλω ή εν μέρει, τον δικαιούχο».*

Πρόγραμμα Δράσης 2004-2007 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης στα μέσα πληρωμών πλην των μετρητών

Τον Οκτώβριο 2004 δημοσιεύτηκε Ανακοίνωση της Επιτροπής με το νέο πρόγραμμα δράσης 2004-2007 της ΕΕ για την πρόληψη της απάτης στα μέσα πληρωμών πλην των μετρητών. Η συγκεκριμένη Ανακοίνωση αναφέρει τους στόχους και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν για το σκοπό αυτό. Η Ανακοίνωση αποτελεί συνέχεια του πρώτου προγράμματος δράσης 2001-2003, που είχε εκδοθεί για το ίδιο θέμα.

Οι βασικές κατευθύνσεις της Ανακοίνωσης συνοψίζονται στα εξής:

- Ενίσχυση του ρόλου και αναδιοργάνωση της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για την Πρόληψη της Απάτης (EU Fraud Prevention Expert Group), που είναι συμβουλευτικό όργανο της Επιτροπής για τα συγκεκριμένα θέματα και στο οποίο συμμετέχουν όλοι οι φορείς της αγοράς.
- Παρακολούθηση των τεχνολογικών εξελίξεων σε θέματα που άπτονται της προστασίας των μέσων και συστημάτων πληρωμών. Βασικό μέλημα αποτελεί η επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ασφάλειας στις ηλεκτρονικές πληρωμές σε συνάρτηση με το οικονομικό κόστος.
- Διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων της αγοράς και των αρμόδιων αρχών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης στα μέσα πληρωμών.
- Διεύρυνση της ενημέρωσης των ευρωπαϊών πολιτών για ζητήματα ασφαλείας των μέσων πληρωμών.
- Ενίσχυση της ενημέρωσης και της εκπαίδευσης των εμπόρων που αποδέχονται ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών.

- Βελτίωση της διαδικασίας γνωστοποίησης της απώλειας ή κλοπής μιας κάρτας πληρωμής.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με τρίτες χώρες.

Εξελίξεις αναφορικά με το TARGET2

Τον Ιούλιο 2004 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ενέκρινε το κείμενο των Γενικών Λειτουργικών Προδιαγραφών του νέου συστήματος TARGET2, το οποίο τέθηκε σε διαβούλευση τον Οκτώβριο. Υποβλήθηκαν παρατηρήσεις από την Ομάδα Εργασίας για το TARGET της ΕΤΟ το Δεκέμβριο, ενώ τον ίδιο μήνα το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) έκανε δεκτή την πρόταση της Bundesbank, της Banque de France και της Banca d'Italia για τη διαμόρφωση και λειτουργία από κοινού της ενιαίας πλατφόρμας.

Στα τέλη του 2004 το ΕΣΚΤ πραγματοποίησε έρευνα μεταξύ των ευρωπαϊκών τραπεζών, προκειμένου να εντοπίσει το ενδιαφέρον τους αναφορικά με τη χρήση του εικονικού ενοποιημένου λογαριασμού διακανονισμού (virtual account).

Σύμφωνα με το χρονοπρόγραμμα που έχει εγκριθεί από το ΕΣΚΤ, το 2004 αφιερώθηκε στην οριστικοποίηση των λειτουργικών προδιαγραφών, προκειμένου να προετοιμαστούν έγκαιρα οι τράπεζες. Το 2005 θα αναπτυχθεί η τεχνολογική υποδομή της ενιαίας πλατφόρμας, ενώ η έναρξη λειτουργίας του TARGET προσδιορίζεται για το 2007, εφόσον:

- η κατευθυντήρια γραμμή για το TARGET2 τεθεί σε ισχύ,
- όλα τα επιμέρους συστήματα του TARGET παρέχουν τις βασικές υπηρεσίες, όπως καθορίζεται στην κατευθυντήρια γραμμή,
- οι υπηρεσίες αυτές προσφέρονται σε ενιαία τιμή, και
- η κοινή πλατφόρμα είναι λειτουργικά έτοιμη.

2. Εθνικό επίπεδο

Υποβολή στατιστικών στοιχείων στην Τράπεζα της Ελλάδος για συναλλαγές μεταξύ κατοίκων και μη κατοίκων Ελλάδας σε ευρώ

Τον Ιανουάριο δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2535/2004 για την τροποποίηση και κωδικοποίηση διατάξεων σχετικών με τη στατιστική πληροφόρηση της Τράπεζας της Ελλάδος για συναλλαγές μεταξύ κατοίκων και μη κατοίκων Ελλάδας σε ευρώ και σε συ-

νάλλαγμα. Με την Πράξη καταργείται η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να υποβάλλουν στατιστικά στοιχεία στην ΤτΕ για την ενημέρωση του ισοζυγίου πληρωμών, μέχρι ύψους 12.500 ευρώ και του ισοτίμου του σε άλλα νομίσματα.

Παροχή άδειας λειτουργίας και εποπεία εταιρειών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων

Το Φεβρουάριο δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2536/2004 σχετικά με τις προϋποθέσεις παροχής άδειας λειτουργίας και τους κανόνες εποπτείας των εταιρειών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων. Με την Πράξη θεσπίζεται το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των εταιρειών αυτών. Ειδικότερα θεσπίζονται:

- Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παροχή άδειας λειτουργίας (ελάχιστο αρχικό μετοχικό κεφάλαιο, συσχετισμός ελάχιστου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου και ιδίων κεφαλαίων, απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά κατά την αίτηση στην Τράπεζα της Ελλάδος για την παροχή άδειας λειτουργίας, ενεργοποίηση της παρεχόμενης άδειας λειτουργίας).
- Οι κανόνες άσκησης δραστηριότητας και η ενημέρωση των συναλλασσομένων (μεμονωμένες ή συμπηφιστικές μεταφορές κεφαλαίων, διαδικασίες στατιστικής πληροφόρησης της ΤτΕ, στοιχεία εντολέα και δικαιούχου που θα περιλαμβάνονται στα παραστατικά δελτία κάθε συναλλαγής κ.ά.).
- Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις και τοποθετήσεις των εταιρειών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων (π.χ. σύνθεση και ύψος ρευστών διαθεσίμων).
- Οι υποχρεώσεις παροχής στοιχείων στην ΤτΕ.
- Οι κυρώσεις που μπορεί να επιβάλει η Επιτροπή Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της ΤτΕ.

Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του ΕΡΜΗΣ

Τον Ιούλιο η Τράπεζα της Ελλάδος εξέδωσε την Πράξη Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής αρ. 55, με θέμα την τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Συστήματος Διακανονισμού Εντολών Πληρωμής σε ευρώ σε συνεχή χρόνο, ΕΡΜΗΣ. Με την Πράξη αυτή, που ενσωματώνει την κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2004/4 της ΕΚΤ, εντάσσονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του ΕΡΜΗΣ οι μεταβολές του πλαισίου για τα καταβλητέα έξοδα σε σχέση με το μηχανισμό αποζημίωσης του συστήματος TARGET.

Ε. Νομικά θέματα

1. Εθνικό επίπεδο

Οφειλές προς πιστωτικά ιδρύματα

Με το άρθρο 39 του ν. 3259/2004 «Περαίωση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων, ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών και άλλες διατάξεις» θεσπίστηκε ως ανώτατο όριο για το ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τα πιστωτικά ιδρύματα το τριπλάσιο του κατά περίπτωση ληφθέντος κεφαλαίου. Ορίστηκε επίσης ότι στη ρύθμιση υπάγονται μόνο οφειλές από δάνεια ή πιστώσεις που χορηγούνται από πιστωτικά ιδρύματα, ενώ καταλαμβάνονται από αυτήν οι απαιτήσεις από συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων που καταρτίζονται μετά από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου (4.8.2004), καθώς και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αυτές που είχαν καταρτιστεί οποτεδήποτε πριν από την ημερομηνία αυτή. Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 39 του ν. 3259/2004 θεσπίστηκαν αναπροσαρμογές και ρυθμίσεις παλαιών οφειλών, καθώς και οι διαδικασίες που αφορούν την πρόβλεψη ευνοϊκότερων ρυθμίσεων για τα αγροτικά δάνεια.

Αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς

Με το άρθρο 40 του ν. 3259/2004 τέθηκαν νέα χρονικά όρια για τη διατήρηση των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς στα αντίστοιχα αρχεία, υπό την προϋπόθεση ότι έχει εξοφληθεί η οφειλή στο σύνολό της. Έτσι οι σφραγισμένες επιταγές, οι απλήρωτες συναλλαγματικές και τα γραμμάτια, καθώς και οι καταγγελίες συμβάσεων δανείων και πιστώσεων διατηρούνται για χρονικό διάστημα τριών ετών, από πέντε που ίσχυε με το προηγούμενο καθεστώς, οι διαταγές πληρωμής διατηρούνται για πέντε έτη από επτά, ενώ προγράμματα πλειστηριασμών, κατασχέσεις, επιταγές του ΝΔ της 17.7/13.8.1923 και διοικητικές κυρώσεις του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών διατηρούνται για επτά έτη, από δέκα έτη που ίσχυε με βάση το προηγούμενο καθεστώς.

Εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης

Με το ν. 3229/2004 συστάθηκε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης», σκοπός του οποίου είναι η άσκηση εποπτείας των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που εδρεύουν στην Ελλάδα και των υποκαταστημάτων τους στο εξωτερικό, καθώς και των αλλο-

δαπών ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Η Επιτροπή, που εποπτεύεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, χορηγεί και ανακαλεί άδειες λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εποπτεύει την τήρηση της νομοθεσίας και τη λειτουργία των ασφαλιστικών εταιρειών, εκδίδει κανονιστικές πράξεις για την εκπλήρωση των καθηκόντων της, καθορίζει το περιεχόμενο της εποπτείας των διαμεσολαβούντων προσώπων στις ασφαλίσσεις, καθορίζει με αποφάσεις της τις περιπτώσεις επιβολής ελέγχων και επιβάλλει τις προβλεπόμενες από την ασφαλιστική νομοθεσία κυρώσεις.

Στο νόμο καθορίζονται επίσης τα όργανα διοίκησης της Επιτροπής και οι αρμοδιότητές τους, οι πόροι και ο τρόπος οργάνωσής της.

Ίδρυση και λειτουργία ανταλλακτηρίων συναλλάγματος στην Ελλάδα από ανώνυμες εταιρείες που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα

Με την ΠΔ/ΤΕ 2541/2004 τροποποιούνται και κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις για τους όρους και τις προϋποθέσεις για την παροχή άδειας λειτουργίας, τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες και τους κανόνες που διέπουν τις δραστηριότητες των εταιρειών ανταλλακτηρίων συναλλάγματος. Με την Πράξη αυτή ελήφθησαν υπόψη οι αλλαγές που συντελέστηκαν στην αγορά συναλλάγματος μετά την καθιέρωση του ευρώ και διευρύνθηκε το πεδίο των εποπτευόμενων δραστηριοτήτων.

Κανόνες εποπτείας του ΤΕΜΠΜΕ από την Τράπεζα της Ελλάδος – Εποπτική αντιμετώπιση των απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων που καλύπτονται από τη ρητή εγγύηση του Ταμείου

Το Φεβρουάριο 2004 εκδόθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2540/2004, με την οποία καθορίζονται οι κανόνες εποπτείας όσον αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια, τη ρευστότητα, το ύψος και το είδος των τοποθετήσεων της εταιρείας ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ. Η Πράξη αυτή εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3066/2002, με τον οποίο ιδρύθηκε το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων και ανατέθηκε η εποπτεία του στην Τράπεζα της Ελλάδος. Ειδικότερα εφαρμόζονται σε αυτό αναλογικά οι διατάξεις των ΠΔ/ΤΕ 2053/1992 περί ορισμού των ιδίων κεφαλαίων και ΠΔ/ΤΕ 2524/2003 περί συντελεστή φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα. Με την ίδια Πράξη καθορίζεται ότι, για τον υπολογισμό του δείκτη φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων, τα ποσά των απαιτήσεών τους που καλύπτονται από την εγγύηση του Ταμείου σταθμίζονται με συντελεστή 20%.

ΣΤ. Φορολογικά θέματα

1. Διεθνές επίπεδο

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών

Η Επιτροπή Δημοσιονομικών Θεμάτων του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) συμφώνησε στην υιοθέτηση μερικών νέων διατάξεων για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών φορολογικών αρχών στα πλαίσια της Σύμβασης-Πλαισίου του ΟΟΣΑ για φορολογικά θέματα. Το άρθρο 26 της Σύμβασης εμπεριέχει διατάξεις, οι οποίες αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών και έχουν χρησιμοποιηθεί μέχρι σήμερα σε περισσότερες από 2.000 διμερείς συμφωνίες μεταξύ εθνικών φορολογικών αρχών.

Μια από τις νέες διατάξεις διασφαλίζει ότι η πληροφόρηση που διαθέτει ένα πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανταλλαγής. Έτσι πρακτικά αποτρέπεται η δυνατότητα χρήσης του τραπεζικού απορρήτου ως βάση για την άρνηση ανταλλαγής πληροφόρησης για φορολογικές υποθέσεις. Με τη διάταξη αυτή ο ΟΟΣΑ διαμορφώνει μια διαδικασία, σύμφωνα με την οποία η έμμεση πρόσβαση στην πληροφόρηση – μέσω δικαστικών και διοικητικών αρχών – να μην είναι τόσο γραφειοκρατική και χρονοβόρα που να λειτουργεί τελικά ως εμπόδιο στην πρόσβαση σε πληροφορίες τραπεζικού περιεχομένου. Ωστόσο, κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης, ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες επιφυλάχθηκαν έναντι του δικαιώματός τους να μη συμπεριλαμβάνουν την εν λόγω διάταξη στις διμερείς τους συμφωνίες (Αυστρία, Βέλγιο και Λουξεμβούργο), ενώ άλλες επιφυλάχθηκαν έναντι του δικαιώματός τους για περιορισμένη εφαρμογή της (Ελβετία).

2. Κοινοτικό επίπεδο

Οδηγία σχετικά με το κοινό σύστημα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Τον Απρίλιο 2004 υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Οδηγίας σχετικά με το κοινό σύστημα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Με την πρόταση Οδηγίας επιχειρείται η αναδιατύπωση και κωδικοποίηση της Οδηγίας 77/388/ΕΟΚ (έκτη Οδηγία περί εναρμόνισης των ρυθμίσεων των κρατών-μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – κοινό σύστημα προστιθέμενης αξίας), ενώ περιλαμβάνονται και σχετικές με το θέμα διατάξεις που περιέχονται σήμερα σε άλλες νομικές πράξεις.

Εφαρμογή του κοινού συστήματος φορολόγησης των πληρωμών που αφορούν τόκους και τέλη για τη χρήση δικαιώματος ανάμεσα σε συνδεδεμένες εταιρείες διαφορετικών κρατών-μελών

Τον Απρίλιο 2004 υποβλήθηκε από την Επιτροπή πρόταση Οδηγίας για την τροποποίηση της Οδηγίας 2003/49/ΕΚ, με στόχο να προβλεφθούν μεταβατικές περίοδοι για ορισμένα κράτη-μέλη σχετικά με την εφαρμογή του κοινού συστήματος φορολόγησης των πληρωμών που αφορούν τόκους και τέλη για τη χρήση δικαιώματος ανάμεσα σε συνδεδεμένες εταιρείες διαφορετικών κρατών-μελών. Η Επιτροπή, εξετάζοντας τα αιτήματα για παρέκκλιση, έλαβε υπόψη:

- τις παρακρατήσεις φόρου στην πηγή στις χώρες που υπέβαλαν σχετικά αιτήματα με βάση τη νομοθεσία τους για τη φορολόγηση του εισοδήματος,
- τους συντελεστές των φόρων που επιβάλλονται στην πηγή όσον αφορά πληρωμές που έχουν σχέση με τόκους και δικαιώματα που προβλέπονται από τις συμβάσεις για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης του εισοδήματος και της περιουσίας στις χώρες που υπέβαλαν τα σχετικά αιτήματα,
- τη δημοσιονομική επίπτωση της κατάργησης αυτών των φόρων στην πηγή,
- τις μεταβατικές περιόδους που προβλέφθηκαν για τα υφιστάμενα κράτη-μέλη (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία).

3. Εθνικό επίπεδο

Κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση

Με το νόμο 3299/2004 παρέχονται σε επενδύσεις, επενδυτικά σχέδια και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης υπαγόμενα στις διατάξεις του παρόντος νόμου, τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

- Επιχορήγηση που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου.
- Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
- Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας

της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

- **Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης από το επενδυτικό σχέδιο απασχόλησης.**

Στο καθεστώς των ενισχύσεων του νόμου υπάγονται επενδυτικά σχέδια για κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας (πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή), ενώ περιέχονται ειδικές προβλέψεις για επενδυτικά σχέδια στον τομέα του τουρισμού, την προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση ενέργειας.

Ζ. Λογιστικά θέματα

1. Κοινοτικό επίπεδο

Πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

Με τον Κανονισμό 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αποφασίστηκε η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2003 η Επιτροπή εξέδωσε τον Κανονισμό 1725/2003, με τον οποίο υιοθετήθηκαν οι διερμηνείες που είχε εγκρίνει η μόνιμη επιτροπή διερμηνειών (ΜΕΔ), μεταξύ των οποίων η ΜΕΔ-8 «*Πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ ως βασικού λογιστικού πλαισίου*». Σύμφωνα με τη διερμηνεία αυτή, όταν τα διεθνή λογιστικά πρότυπα εφαρμόζονται πλήρως για πρώτη φορά ως βασικό λογιστικό πλαίσιο, η επιχείρηση πρέπει να καταρτίζει και να παρουσιάζει τις οικονομικές καταστάσεις της σαν αυτές να είχαν πάντοτε καταρτιστεί σύμφωνα με τα ΔΛΠ και τις διερμηνείες που ισχύουν κατά το χρόνο της πρώτης εφαρμογής. Συνεπώς η αναδρομική εφαρμογή τους ήταν αναγκαία στους περισσότερους τομείς της λογιστικής.

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board - IASB), αποβλέποντας στην ομαλή μετάβαση στα ΔΛΠ και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ), αποφάσισε στις 19 Ιουνίου 2004 να αντικαταστήσει τη ΜΕΔ-8 με το ΔΠΧΠ 1: Πρώτη εφαρμογή των Προτύπων Διεθνούς Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης. Το ΔΠΧΠ 1, όπως και η ΜΕΔ-8, απαιτεί την αναδρομική εφαρμογή των ΔΛΠ στους περισσότερους τομείς της λογιστικής. Εντούτοις, σε αντίθεση με τη ΜΕΔ-8, το ΔΠΧΠ 1:

- Περιλαμβάνει ορισμένες εξαιρέσεις, οι οποίες στοχεύουν στην αποφυγή του κόστους που πιθανόν να υπερέβαινε τα οφέλη των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων.
- Αποσαφηνίζει ότι μία επιχείρηση πρέπει να εφαρμόζει την τελευταία έκδοση των ΔΠΧΠ.
- Διευκρινίζει ότι οι εκτιμήσεις μιας επιχείρησης για πρώτη φορά σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ συσχετίζονται με τις εκτιμήσεις που είχαν γίνει για την ίδια ημερομηνία σύμφωνα με τα προηγούμενα Γενικά Πρότυπα Λογιστικής Πληροφόρησης.
- Καθορίζει ότι οι μεταβατικές διατάξεις άλλων ΔΠΧΠ δεν ισχύουν για την επιχείρηση που τα υιοθετεί για πρώτη φορά.
- Απαιτεί διευρυμένες γνωστοποιήσεις σχετικά με τη μετάβαση στα ΔΠΧΠ.

Ενσωμάτωση των ΔΛΠ 39 «Αναγνώριση και αποτίμηση των χρηματοπιστωτικών μέσων» και ΔΛΠ 32 «Γνωστοποίηση και παρουσίαση των χρηματοπιστωτικών μέσων»

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τον Κανονισμό 1725/2003 ενέκρινε το σύνολο των εν ισχύι προτύπων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, με εξαίρεση τα υπό αναθεώρηση ΔΛΠ 32 και 39 και τις σχετικές με αυτά διερμηνείες.

Το Νοέμβριο 2004, με τον Κανονισμό 2086/2004 η Επιτροπή προχώρησε στην ενσωμάτωση του ΔΛΠ 39, με προσωρινή εξαίρεση της εφαρμογής της αρχής της αποτίμησης σε εύλογη αξία.

Με τον Κανονισμό 2237/2004, που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Δεκέμβριο, τροποποιήθηκε εκ νέου ο Κανονισμός 1725/2003 όσον αφορά την ενσωμάτωση του ΔΛΠ 32 και της διερμηνείας της Επιτροπής Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Η Επιτροπή, μετά από διαβουλεύσεις με τεχνικούς εμπειρογνώμονες, οι οποίοι επιβεβαίωσαν ότι το αναθεωρημένο από το IASB ΔΛΠ 32 και η διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 1, πληρούν τα τεχνικά κριτήρια υιοθέτησης που προβλέπονται στο άρθρο 3, παρ. 2 του Κανονισμού 1606/2002 και με βάση τη σύμφωνη γνώμη της Κανονιστικής Επιτροπής Λογιστικών Προτύπων, προχώρησε στην υιοθέτηση του ΔΛΠ 32 και της διερμηνείας ΕΔΔΠΧΠ 1, με έναρξη εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου 2005.

Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε, το Μάρτιο 2004, πρόταση Οδηγίας για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών και για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Βασικοί στόχοι της πρότασης Οδηγίας είναι:

- η αποσαφήνιση των καθηκόντων των τακτικών ελεγκτών,
- η διασφάλιση της ανεξαρτησίας των τακτικών ελεγκτών και η ενίσχυση των κανόνων επαγγελματικής τους δεοντολογίας,
- η καθιέρωση υποχρέωσης εξωτερικού ελέγχου ποιότητας και αυστηρής εποπτείας του επαγγέλματος του ορκωτού ελεγκτή, και
- η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο βασικός λόγος υποβολής της πρότασης Οδηγίας ήταν η έλλειψη εναρμονισμένης προσέγγισης στα θέματα που σχετίζονται με τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονο-

μικών καταστάσεων στην ΕΕ. Επιπλέον ελήφθησαν υπόψη οι παρενέργειες που προκάλεσαν τα πρόσφατα εταιρικά σκάνδαλα στις ΗΠΑ και την ΕΕ και οι αρνητικές συνέπειές τους για τις κεφαλαιαγορές και την οικονομία.

Η πρόταση Οδηγίας διατηρεί τις βασικές απαιτήσεις της ισχύουσας Οδηγίας για την εκπαίδευση, την πρακτική άσκηση και τους όρους έγκρισης των ορκωτών ελεγκτών και των ελεγκτικών εταιρειών. Εισάγονται ωστόσο νέες απαιτήσεις αναφορικά με τον τρόπο, με τον οποίο πρέπει να διενεργείται ο έλεγχος, αλλά και τις προϋποθέσεις που είναι αναγκαίες για να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη στην ελεγκτική λειτουργία (πρότυπα επαγγελματικής δεοντολογίας, επαγγελματικό απόρρητο, ανεξαρτησία του ελεγκτή, εφαρμογή ελεγκτικών προτύπων του IASB, έκθεση ελέγχου και ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης ποιότητας).

2. Εθνικό επίπεδο

Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Με το άρθρο 13 του ν. 3229/2004 προστέθηκε κεφάλαιο 15 στον Κ.Ν. 2190/1920 περί ανώνυμων εταιρειών για την εφαρμογή των ΔΛΠ. Ειδικότερα ορίστηκε ότι οι ανώνυμες εταιρείες, οι μετοχές των οποίων ή άλλες κινητές αξίες είναι εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά, συντάσσουν Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις και Τριμηνιαίες Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ που υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό 1606/2002 και τους Κανονισμούς που εκδίδονται από την Επιτροπή κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 3 και 6 του Κανονισμού 1606/2002.

Ο ίδιος κανόνας ισχύει υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται ειδικά στο νόμο και για τις μη εισηγμένες και μη συνδεδεμένες με αυτές ανώνυμες εταιρείες και τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Επίσης ρυθμίζονται μεταξύ άλλων η δημοσιότητα των συντεταγμένων κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα οικονομικών καταστάσεων, το περιεχόμενο της έκθεσης που συντάσσεται σχετικά από το Διοικητικό Συμβούλιο, ο τρόπος ελέγχου και τα πιστοποιητικά ελέγχου που εκδίδονται, καθώς και η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Η. Ασφάλεια τραπεζών και συναλλαγών

1. Διεθνές επίπεδο

Νέα Ειδική Σύσταση της FATF για τη διασυνοριακή μεταφορά μετρητών από τρομοκράτες και πρόσωπα που έχουν πραγματοποιήσει αξιόποινες πράξεις

Με τη νέα Ειδική Σύσταση 9 της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF), η οποία υιοθετήθηκε τον Οκτώβριο 2004, ζητείται η λήψη μέτρων από τα κράτη-μέλη της FATF, προκειμένου να αποφευχθεί η διασυνοριακή μεταφορά μετρητών και άλλων μέσων πληρωμής (π.χ. ταξιδιωτικές επιταγές, συναλλαγματικές, γραμμάτια, επιταγές, εντολές μεταφοράς χρημάτων) που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επιπλέον οι αρμόδιες εθνικές αρχές πρέπει να προβλέψουν τρόπους για την κατάσχεση των συγκεκριμένων κεφαλαίων, καθώς και αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινές για τα πρόσωπα (φυσικά και νομικά) που προβαίνουν σε ψευδείς δηλώσεις. Μετά την υιοθέτηση της Ειδικής Σύστασης 9, τροποποιήθηκε και η Σύσταση 19 της FATF, για λόγους συνέπειας των δύο κειμένων.

Κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας για την εφαρμογή του κανόνα «Γνώρισε τον πελάτη σου» (KYC) σε επίπεδο τραπεζικού ομίλου

Στο εν λόγω κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας εξετάζονται τα στοιχεία που είναι σημαντικά για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανόνα «Γνώρισε τον Πελάτη σου» σε επίπεδο τραπεζικού ομίλου. Υπογραμμίζεται η ανάγκη ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των επιχειρήσεων ενός τραπεζικού ομίλου και γίνεται προτροπή για τη σταδιακή κατάργηση των νομικών εμποδίων που επιβάλλονται από διάφορες εθνικές δικαιοδοσίες (ενδεικτικά: κανόνες τραπεζικού απορρήτου και κανόνες προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα).

2. Κοινοτικό επίπεδο

Πρόταση Οδηγίας για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 30 Ιουνίου 2004 πρόταση Οδηγίας για την τροποποίηση των Οδηγιών 91/308/ΕΚ και 2001/97/ΕΚ για την καταπολέμηση της νομιμο-

ποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Εκτός από τη διεύρυνση του ορισμού της έννοιας του «βασικού εγκλήματος», που εμπίπτει στον ορισμό της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (π.χ. ορισμένα φορολογικά αδικήματα), με την πρόταση Οδηγίας επιδιώκεται η διασφάλιση της ομοιόμορφης υιοθέτησης σε όλα τα κράτη-μέλη των αναθεωρημένων, από το 2003, 40 Συστάσεων της FATF, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων Ειδικών Συστάσεων για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η Ολλανδική Προεδρία εξασφάλισε πολιτική συναίνεση επί της πρότασης Οδηγίας, στο πλαίσιο του EcoFin, το Δεκέμβριο 2004.

Πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με πληροφορίες που αφορούν τον εντολέα μιας ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων

Στο πλαίσιο διαμόρφωσης του νέου θεσμικού πλαισίου για τις πληρωμές στην Εσωτερική Αγορά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την ενιαία υιοθέτηση από όλα τα κράτη-μέλη της Ειδικής Σύστασης 7 της FATF. Η Επιτροπή κυκλοφόρησε σχέδιο πρότασης Κανονισμού για ορισμένες πληροφορίες που θα πρέπει να συνοδεύουν το μήνυμα μιας ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων. Το σχέδιο πρότασης αποτέλεσε αντικείμενο διαβούλευσης με τις ευρωπαϊκές τράπεζες και έγιναν δεκτά τα ακόλουθα:

- η κάλυψη όλων των υπηρεσιών μεταφοράς πίστωσης και αποστολής χρημάτων, σύμφωνα με το ερμηνευτικό σημείωμα της FATF,
- η θεώρηση της ΕΕ ως χώρου ενιαίας δικαιοδοσίας και η εφαρμογή σε αυτήν των σχετικών κανόνων πληροφόρησης που προβλέπει το ερμηνευτικό κείμενο της FATF για τις εγχώριες μεταφορές,
- η εφαρμογή των σχετικών κανόνων πληροφόρησης που προβλέπει το ερμηνευτικό κείμενο της FATF για τις διασυνοριακές μεταφορές στις μεταφορές πιστώσεων μεταξύ ΕΕ και τρίτων χωρών.

Οστόσο μένει να διευκρινιστούν δύο επιμέρους σημαντικά ζητήματα:

- η αντιμετώπιση των ομαδοποιημένων μεταφορών κεφαλαίων (batch transfers), και
- η υιοθέτηση (γενική ή προαιρετική) ελάχιστου ορίου ποσού, πέραν του οποίου και μόνον ισχύουν οι υποχρεώσεις πλήρους πληροφόρησης.

II.

Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

Συμβολή στη διαμόρφωση
του κανονιστικού και ρυθμιστικού πλαισίου
λειτουργίας των τραπεζών

Α. Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών

Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/87/ΕΚ για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων στην ελληνική νομοθεσία

Η Οδηγία 2002/87/ΕΚ αποβλέπει στην εισαγωγή συμπληρωματικής προληπτικής νομοθεσίας για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων (ΧΟΕΔ), με σκοπό την ολοκλήρωση της κλαδικής προληπτικής νομοθεσίας για τα πιστωτικά ιδρύματα, τις ασφαλιστικές εταιρείες και τις επιχειρήσεις επενδύσεων. Η ΕΕΤ συμμετείχε στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για την ενσωμάτωση της εν λόγω Οδηγίας στην ελληνική έννομη τάξη και υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις επί του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος που εκπονήθηκε.

Ένα από τα κεντρικά ζητήματα που ανέκυψαν κατά την πορεία των εργασιών της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής αφορά την ενδεχόμενη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας, με την υιοθέτηση αυστηρότερων από τα προβλεπόμενα στην Οδηγία κριτηρίων για την υπαγωγή ενός Ομίλου σε καθεστώς ΧΟΕΔ. Ανεξάρτητα από τη δυνατότητα που μπορεί να υποστηριχτεί ότι παρέχεται στον έλληνα νομοθέτη για την υιοθέτηση αυστηρότερων διατάξεων από τις προβλεπόμενες στην Οδηγία, η ΕΕΤ επισήμανε ότι, ειδικά σε ό,τι αφορά την καθιέρωση αυστηρότερων κριτηρίων για την υπαγωγή ενός ομίλου σε καθεστώς ΧΟΕΔ, πρέπει να διευκρινιστεί κατά πόσο η τυχόν επιβολή τους αφορά τα υφιστάμενα κριτήρια της Οδηγίας 2002/87/ΕΚ ή επιτρέπει την καθιέρωση συμπληρωματικών κριτηρίων. Σε κάθε περίπτωση τονίστηκε ότι, λαμβάνοντας υπόψη:

- το στόχο της Οδηγίας, ο οποίος συνίσταται στον περιορισμό του συστημικού κινδύνου που απορρέει από την άσκηση δραστηριότητας ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων, αλλά και την αρχή της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία οι εποπτικές αρχές πρέπει να λαμβάνουν μόνο τα μέτρα εκείνα που είναι απαραίτητα και αναγκαία για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας, και
- το γεγονός ότι τα πιστωτικά ιδρύματα υπάγονται σε ειδικό κλαδικό πλαίσιο προληπτικής εποπτείας ιδιαίτερος εκτεταμένο,

κάθε απόφαση του έλληνα νομοθέτη περί διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής πρέπει να συνοδεύεται από επιχειρήματα που θεμελιώνουν τη συστημική σημαντικότητα ενός ομίλου.

Το νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων

Όπως είναι γνωστό, το νέο Σύμφωνο για την κεφαλαιακή επάρκεια της Επιτροπής της Βασιλείας εκδόθηκε στα τέλη Ιουνίου 2004. Ακολούθησε η δημοσίευση του σχεδίου πρότασης Οδηγίας για την ενσωμάτωση του νέου Συμφώνου στην κοινοτική τραπεζική νομοθεσία. Με πρωτοβουλία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών συγκροτήθηκαν ομάδες εργασίας για την επεξεργασία, σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, επιμέρους ειδικών θεμάτων, προκειμένου το ελληνικό τραπεζικό σύστημα να αντιμετωπίσει έγκαιρα και αποτελεσματικά τις προκλήσεις που απορρέουν από την τροποποίηση του πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια. Οι προτεραιότητες για την άρτια προετοιμασία των ελληνικών τραπεζών συνίστανται στα εξής:

(α) Αναφορικά με τον πρώτο πυλώνα και ειδικότερα σε σχέση με το πλαίσιο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο, βασικά αιτήματα των ελληνικών τραπεζών αποτελούν:

- Ο έγκαιρος προσδιορισμός των ευχερειών που προτίθεται να ενεργοποιήσει η Τράπεζα της Ελλάδος, με έμφαση στη διακριτική ευχέρεια προσδιορισμού διαφορετικού χρονικού διαστήματος μεταξύ 90 και 180 ημερών για τον ορισμό της καθυστέρησης εξυπηρέτησης οφειλής για ορισμένες κατηγορίες ανοιγμάτων. Για το σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε συλλογή στοιχείων για τον ορισμό της αθέτησης υποχρεώσεων που χρησιμοποιούν επί του παρόντος τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα.
- Η εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων από τη μέθοδο των εσωτερικών αξιολογήσεων σε πάγια βάση (partial use). Διερευνήθηκε εν προκειμένω το εύρος και το ύψος αυτών των κατηγοριών ανοιγμάτων, προκειμένου να διαμορφωθεί το κριτήριο της ουσιαστικότητας, η συμμόρφωση προς το οποίο θα αποτελεί προϋπόθεση της εξαίρεσης.
- Ο προσδιορισμός της έννοιας της ουσιαστικότητας στην καθυστέρηση αποπληρωμής για τον ορισμό της αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρεώσεων σε περίπτωση μερικής αποπληρωμής.
- Οι ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιεί το εσωτερικό σύστημα διαβαθμίσεων.
- Ο προσδιορισμός των προϋποθέσεων, υπό τις οποίες ορισμένοι εκχωρητέοι λογαριασμοί θα γίνονται δεκτοί ως τεχνικές άμβλυσης του πιστωτικού κινδύνου.

(β) Επί του πλαισίου κεφαλαιακών υποχρεώσεων για το λειτουργικό κίνδυνο βασικές προτεραιότητες αποτελούν:

- Η τροποποίηση της ΠΔ/ΤΕ 2438/98 για τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου,

προκειμένου να ενσωματωθεί το κείμενο της έκθεσης της Επιτροπής της Βασιλείας για τις «*Αρχές Βέλτιστης Πρακτικής για τη Διαχείριση και την Εποπτεία του Λειτουργικού Κινδύνου*».

- Η διαμόρφωση κριτηρίων ταξινόμησης των τραπεζικών εργασιών στις υφιστάμενες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (business line mapping).

Παρακολούθηση της ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων

Η Τράπεζα της Ελλάδος υπέβαλε στην ΕΕΤ προς διαβούλευση σχέδιο Πράξης αναφορικά με την τροποποίηση της ΠΔ/ΤΕ 2156/92 σχετικά με τα στοιχεία που οφείλουν να υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στην ΤτΕ για την παρακολούθηση της ρευστότητας. Τα βασικά σημεία των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν από την ΕΕΤ προς την Τράπεζα της Ελλάδος αφορούν:

- τη μεθοδολογία κατάταξης των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού σε προκαθορισμένες χρονικές κατηγορίες,
- τους συντελεστές υπολογισμού κινδύνου ρευστότητας,
- την υποβολή στοιχείων και την εκπλήρωση ελάχιστων ορίων δεικτών ρευστότητας, και
- τις βασικές αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας.

Βασικό αίτημα της ΕΕΤ υπήρξε η αναβολή της έναρξης ισχύος της Πράξης για τουλάχιστον έξι μήνες, λαμβανομένης υπόψη της διοικητικής επιβάρυνσης (μηχανογραφική υποστήριξη, παρακολούθηση σε ημερήσια βάση των δεικτών ρευστότητας κ.λπ.) που επιφέρει η εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου ΠΔ/ΤΕ, σε συνδυασμό με τις αυξημένες απαιτήσεις, οι οποίες συνδέονται με την προετοιμασία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη των κατάλληλων υποδομών για την εισαγωγή του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια και την εισαγωγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών

Κανονισμός Χρηματιστηρίου

Τον Ιούνιο 2004 εγκρίθηκε με την Απόφαση 1/304/10.6.2004 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ο νέος Κανονισμός του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις επί του Κανονισμού και συνεργάστηκε στενά με τους εκπροσώπους του ΧΑ κατά την εκπόνησή του, κυρίως σε ό,τι αφορά την τρίτη ενότητα του Κανονισμού για τους όρους και τη διαδικασία εισαγωγής στην Αγορά Αξιών και την Αγορά Παραγώγων. Σημειώνεται ότι ένα μεγάλο μέρος των παρατηρήσεων της ΕΕΤ έγινε αποδεκτό, όπως ενδεικτικά εκείνες που αφορούσαν το ελάχιστο απαιτούμενο μέγεθος της εταιρείας, την απάλειψη του κριτηρίου της ικανοποιητικής περιουσιακής διάρθρωσης και την κατάργηση της αγοράς βασικών προϋποθέσεων που είχε αρχικά προταθεί.

Κατάχρηση αγοράς

Η ΕΕΤ υπέβαλε εκτενείς παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου για την προστασία της κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και από πράξεις χειραγώγησης, οι οποίες αφορούσαν τόσο γενικού χαρακτήρα επισημάνσεις όσο και τεχνικού περιεχομένου σχόλια για τα επιμέρους άρθρα του σχεδίου και οι οποίες ελήφθησαν σε μεγάλο βαθμό υπόψη. Μεταξύ άλλων έμφαση δόθηκε στην πρόβλεψη στο αρχικό σχέδιο νόμου σε ό,τι αφορά τις εξουσιοδοτήσεις προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τη δυνητική έκδοση αποφάσεων προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας με τις κοινοτικές πράξεις που εκδόθηκαν σε επίπεδο 2, σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy. Η παρατήρηση αυτή έγινε δεκτή και προβλέφθηκε ρητά η υποχρεωτική έκδοση των αποφάσεων αυτών από το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, χωρίς ωστόσο και πάλι να προβλεφθεί ο χρόνος έναρξης ισχύος τους, ο οποίος θα πρέπει να συμπίπτει με την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου.

Ως γενική παρατήρηση, επισημάνθηκε επίσης ότι ο νόμος βρίσκεται αόριστων εννοιών, οπότε υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο να δημιουργηθούν προβλήματα και αντιδικίες κατά την εφαρμογή και την ερμηνεία του στην πράξη μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζεται ότι το ζήτημα αυτό αφορά πρωτίστως την ίδια την Οδηγία 2003/6/ΕΚ, επισημαίνεται εντούτοις ότι αρκετές από τις δια-

τάξεις της εξειδικεύονται με τις Οδηγίες και τον Κανονισμό της Επιτροπής του επιπέδου 2 της διαδικασίας Lamfalussy. Συνεπώς θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την άμεση και έγκαιρη έκδοση των προβλεπόμενων στο νόμο Αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, στις οποίες να υπάρχει περαιτέρω εξειδίκευση των συγκεκριμένων εννοιών.

Εκτενείς παρατηρήσεις έγιναν επίσης σε ό,τι αφορά τη διαδικασία επιβολής και το ύψος των διοικητικών και ποινικών κυρώσεων, καθώς επίσης και σε ό,τι αφορά τεχνικού περιεχομένου διατάξεις του σχεδίου νόμου.

Εκκαθάριση και διακανονισμός

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη δεύτερη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε για το αναθεωρημένο κείμενο των προτύπων λειτουργίας των συστημάτων εκκαθάρισης και διακανονισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που εξέδωσαν το ΕΣΚΤ και η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Εποπτικών Ρυθμιστικών Αρχών Κεφαλαιαγοράς (CESR). Οι παρατηρήσεις που υπέβαλε η ΕΕΤ, οι οποίες συμπίπτουν με εκείνες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, εστιάζουν ιδίως στο ότι, παρά τις σημαντικές βελτιώσεις που επήλθαν στο αναθεωρημένο κείμενο των προτύπων, ορισμένα θεμελιώδους σημασίας ζητήματα, όπως για παράδειγμα η ανάγκη διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων και των κινδύνων που αναλαμβάνονται από τα συστήματα υποδομής (infrastructures) και τους μεσολαβούντες στην εκκαθάριση και το διακανονισμό (τράπεζες-θεματοφύλακες), καθώς και ο ενιαίος προσδιορισμός των συστημικά σημαντικών παικτών, παραμένουν προβληματικά. Ως γενική παρατήρηση επισημάνθηκε ότι, λόγω ακριβώς του διαφορετικού ρόλου που οφείλουν επί της αρχής να επιτελούν τα συστήματα υποδομών και οι τράπεζες-θεματοφύλακες, αλλά και της ειδικής και ενισχυμένης εποπτείας στην οποία υπάγονται τα πιστωτικά ιδρύματα, αρκετά από τα προτεινόμενα πρότυπα δεν είναι πρόσφορο να εφαρμόζονται στις τράπεζες.

Η ΕΕΤ συμμετείχε επίσης στη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με την Ανακοίνωσή της για τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν, με στόχο τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής, ενοποιημένης και ασφαλούς αγοράς υπηρεσιών εκκαθάρισης και διακανονισμού τίτλων στην ΕΕ.

Στις παρατηρήσεις της η ΕΕΤ επισήμανε καταρχήν την αναγκαιότητα ξεκάθαρης διάκρισης μεταξύ των λειτουργιών που επιτελούν τα αποθετήρια ως συστήματα υποδομής και οι θεματοφύλακες ως παρέχοντες συγκεκριμένες υπηρεσίες που στηρίζονται στα συστήματα υποδομής. Η διάκριση αυτή έχει πολύ μεγάλη σημασία σε ό,τι αφορά τον καθορισμό των υποχρεώσεων που πρέπει να διέπουν αντίστοιχα τους συμμετέχοντες στην εκκαθάριση και το διακανονισμό. Επισημάνθηκε επίσης

ότι η ανάγκη θεσμοθέτησης κοινά αποδεκτού ρυθμιστικού πλαισίου, το οποίο θα διέπει τα ευρωπαϊκά συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού είναι κοινά αποδεκτή, πλην όμως τούτο δεν επιτυγχάνεται μέσω των προτύπων που υιοθετήθηκαν από την CESR και το ΕΣΚΤ.

Στο πλαίσιο αυτό εκφράστηκε η άποψη ότι πρέπει να υιοθετηθεί μια Οδηγία-πλαίσιο και στη συνέχεια να υιοθετηθούν εκτελεστικού χαρακτήρα μέτρα που θα εξειδικεύουν τις γενικές αρχές της Οδηγίας, σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy.

Ενημερωτικό δελτίο

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που συγκροτήθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με στόχο την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2003/71/ΕΚ για το ενημερωτικό δελτίο. Η Οδηγία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο ισχύον καθεστώς αναφορικά με την κατάρτιση του ενημερωτικού δελτίου, τις πληροφορίες που πρέπει να περιέχει και τη διαδικασία έγκρισής του.

Γ. Θέματα προστασίας καταναλωτή

Εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών

Η ΕΕΤ στο πλαίσιο της συμμετοχής της στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής του Υπουργείου Ανάπτυξης για την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2002/65/ΕΚ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις επί του σχεδίου Υπουργικής Απόφασης που εκπονήθηκε από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή.

Οι κυριότερες επισημάνσεις στις οποίες προέβη η ΕΕΤ αφορούσαν καταρχήν το θέμα του ορισμού του καταναλωτή και συγκεκριμένα της ανάγκης σύμπλευσης της ελληνικής νομοθεσίας, τουλάχιστον στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της συγκεκριμένης Οδηγίας, με τον κοινοτικό ορισμό. Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης το ζήτημα της πρόβλεψης ακυρότητας της σύμβασης, εφόσον δεν παρασχεθεί, εν όλω ή εν μέρει, η προβλεπόμενη στην Οδηγία προσυμβατική πληροφόρηση, δεδομένου ότι στην Οδηγία δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο και η πρόβλεψη στη γενική διάταξη περί κυρώσεων αναφέρεται ιδίως στο δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπομένων σε αυτή διατάξεων. Η ίδια παρατήρηση περί ακυρότητας άνευ άλλου της σύμβασης ισχύει και για όλες τις διατάξεις, στις οποίες προβλέπεται. Παρατηρήσεις υποβλήθηκαν επίσης σε ό,τι αφορά την πληρωμή με κάρτα, τις μη αιτηθείσες επικοινωνίες, καθώς και την ένδικη και διοικητική προσφυγή.

Συνήγορος του Καταναλωτή

Το Δεκέμβριο 2004 εκδόθηκε ο νόμος 3297/2004, με τον οποίο συνιστάται ανεξάρτητη αρχή με την επωνυμία «Συνήγορος του Καταναλωτή» ως εξωδικαστικό όργανο επίλυσης των καταναλωτικών διαφορών. Στο πεδίο εφαρμογής του νόμου περιλαμβάνονται, εφόσον δεν εξαιρούνται, και οι διαφορές που ανακύπτουν στις τραπεζικές συναλλαγές.

Η ΕΕΤ εξέφρασε εξ αρχής την άποψη ότι θα ήταν πρόσφορο οι τραπεζικές συναλλαγές να εξαιρεθούν από τις αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Καταναλωτή, στο μέτρο που θα υπάρχει αλληλεπικάλυψη αρμοδιοτήτων του Συνηγόρου με τον Τραπεζικό Μεσολαβητή και θα επέλθει σύγχυση στο συναλλακτικό κοινό. Ο Τραπεζικός Μεσολαβητής, ο οποίος λειτουργεί από το 1999, συγκροτήθηκε με βάση τις προϋποθέσεις που θέτουν οι σχετικές κοινοτικές Συστάσεις, έχει καθιερωθεί και είναι γνωστός στο συναλλακτικό κοινό, και διαθέτει εξειδικευμένο προσωπικό εξοικειωμένο με τις ιδιαιτερότητες των τραπεζικών συναλλαγών, γεγονός που του επιτρέπει

να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ανάγκες των συναλλασσομένων. Η καθιέρωση και η λειτουργία του θεσμού του Τραπεζικού Μεσολαβητή άλλωστε ευθυγραμμίζεται απόλυτα με την τάση που έχει διαμορφωθεί στην ΕΕ για την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών εξώδικης επίλυσης διαφορών στον τραπεζικό τομέα.

Σε κάθε περίπτωση, στο νόμο γίνεται μνεία για το θεσμό του Τραπεζικού Μεσολαβητή και κοινός στόχος όλων είναι η επίτευξη της κατά το δυνατόν εποικοδομητικότερης συνεργασίας μεταξύ του Συνηγόρου του Καταναλωτή και του Τραπεζικού Μεσολαβητή προς όφελος του συναλλακτικού κοινού.

Στεγαστικά δάνεια και Εθελοντικός Κώδικας Συμπεριφοράς

Ο Εθελοντικός Κώδικας Συμπεριφοράς κατά την προσυμβατική ενημέρωση για στεγαστικά δάνεια, ο οποίος έχει υιοθετηθεί από τα μέλη της ΕΕΤ που χορηγούν στεγαστικά δάνεια, προβλέπει την παροχή ενημέρωσης προσυμβατικά στον καταναλωτή, με γενικό και εξατομικευμένο τρόπο. Η παροχή της εξατομικευμένης πληροφόρησης παρέχεται με τη μορφή ενός Τυποποιημένου Ευρωπαϊκού Δελτίου Πληροφοριών και περιλαμβάνει 15 στοιχεία για το στεγαστικό δάνειο.

Το ζήτημα που ανέκυψε κατά την εφαρμογή του Κώδικα, τόσο στη χώρα μας όσο και στα άλλα κράτη-μέλη που τον έχουν υιοθετήσει, είναι ότι, επειδή δεν προσδιορίζεται στο κείμενό του η χρονική στιγμή κατά την οποία πρέπει να δίδεται το εξατομικευμένο δελτίο στον καταναλωτή, η πρακτική διαφοροποιείται ανά πιστωτικό ίδρυμα. Το θέμα είναι αρκετά περίπλοκο στο βαθμό που η εξατομικευμένη ενημέρωση, αν και δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα για το πιστωτικό ίδρυμα και τον καταναλωτή, αφορά συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του στεγαστικού δανείου που ενδιαφέρει περισσότερο τον καταναλωτή σε συνέχεια της γενικής ενημέρωσης που του παρέχεται. Αυτό σημαίνει ότι ο καταναλωτής θα πρέπει να είναι κατασταλαγμένος ως προς το προϊόν που τον εξυπηρετεί καλύτερα και να προβάλει συγκεκριμένο αίτημα στο πιστωτικό ίδρυμα ενδεικτικά ως προς το ποσό, τη διάρκεια και το είδος του επιτοκίου του στεγαστικού δανείου.

Σε ερωτηματολόγιο που τέθηκε υπόψη της ΕΕΤ προκειμένου να γίνουν συγκεκριμένες προτάσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία έχει επικυρώσει τον Κώδικα με Σύστασή της, η θέση που εκφράστηκε από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών είναι ότι, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί επακριβώς η καταλληλότερη χρονική στιγμή για την παροχή της εξατομικευμένης πληροφόρησης. Ωστόσο, σύμφωνα με την πρακτική των μελών της και από την εμπειρία της εφαρμογής του Κώδικα μέχρι σήμερα, προκύπτει ότι αυτού του είδους η πληροφόρηση παρέχεται συνήθως κατά τη δεύτερη επίσκεψη του καταναλωτή στην τράπεζα.

Διάλογος με το Υπουργείο Ανάπτυξης

Στο πλαίσιο του διαλόγου που έχει ξεκινήσει με το Υπουργείο Ανάπτυξης, η ΕΕΤ υπέβαλε παρατηρήσεις αναφορικά με διάφορα θέματα που τέθηκαν υπόψη της για το καθεστώς που διέπει συγκεκριμένες κατηγορίες τραπεζικών συναλλαγών, ιδίως στον τομέα της καταναλωτικής πίστης, ζητήματα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο δικαστικής κρίσης και ορισμένα θέματα, για τα οποία κρίνεται σκόπιμο να αναληφθούν νομοθετικές ή άλλες πρωτοβουλίες. Επίσης η ΕΕΤ υπέβαλε προτάσεις για την τροποποίηση του ν. 2551/1994 στο πλαίσιο της διαβούλευσης που πραγματοποίησε το Υπουργείο Ανάπτυξης με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά τις εξελίξεις αναφορικά με την πρόταση Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές κατά τη διάρκεια του 2004 και υπέβαλε τις θέσεις της στους αρμόδιους φορείς σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, σε κοινοτικό επίπεδο συμμετείχε στην αρμόδια για το θέμα ομάδα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τραπεζικών Θεμάτων (EBIC), στην οποία εκπροσωπούνται οι ευρωπαϊκές ενώσεις πιστωτικού τομέα, με στόχο τη διαμόρφωση κοινών θέσεων συνολικά για το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα και την ανταλλαγή απόψεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

Συμμετοχή των ελληνικών τραπεζών στην υλοποίηση της δημιουργίας του ενιαίου χώρου πληρωμών (SEPA)

Το Δεκέμβριο 2004 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ εξέδωσε την τρίτη έκθεση προόδου για τα συστήματα πληρωμών στην ευρωζώνη, με τίτλο «Προς ένα ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ». Σύμφωνα με το Ευρωσύστημα, στόχος του SEPA είναι «να δοθεί η δυνατότητα στους ευρωπαίους πολίτες να κάνουν τις πληρωμές τους σε όλη την περιοχή του SEPA, από έναν τραπεζικό λογαριασμό, χρησιμοποιώντας ένα μέσο πληρωμής, τόσο εύκολα και ακίνδυνα όσο σήμερα αυτό γίνεται σε εθνικό πλαίσιο». Για την υλοποίηση του στόχου αυτού, η Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, που έχει καταστεί ο κύριος εκφραστής των ευρωπαϊκών τραπεζών για τη δημιουργία του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου πληρωμών με πρωτοβουλίες της αγοράς, ενέκρινε την κατάρτιση ενός Οδηγού Δράσης για την περίοδο 2004-2010.

Τα πορίσματα της έκθεσης προόδου της ΕΚΤ, αλλά και τα περιεχόμενα του Οδηγού Δράσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών παρουσιάστηκαν στις 7 Δεκεμβρίου από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, σε συνέδριο που οργάνωσε η εταιρεία ΔΙΑΣ στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Σύναψη και διαδικασία εφαρμογής διατραπεζικών συμφωνιών για θέματα κίνησης κεφαλαίων

Κατά τη διάρκεια του 2004 υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της ΕΕΤ οι ακόλουθες διατραπεζικές συμφωνίες:

(α) Διατραπεζική συμφωνία για το χαρακτηρισμό μιας εγχώριας ή διασυνοριακής μεταφοράς πίστωσης σε ευρώ ως «αυτόματης» ή «STP»

Η συμφωνία αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου μια εγχώρια ή μια διασυνοριακή μεταφορά πίστωσης σε ευρώ να θεωρείται «αυτόματη» ή Straight Through Processing (STP), ανεξάρτητα από το σύστημα πληρωμών (SWIFT, EBA/EURO1, EBA/STEP2, HERMES, DiasTransfer) που χρησιμοποιείται. Η συμφωνία θα διευκολύνει σημαντικά τις διατραπεζικές σχέσεις, καθώς τυποποιείται μια βασική έννοια της λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών.

(β) Διατραπεζική συμφωνία για τον καθορισμό των διατραπεζικών εξόδων κατά τη διενέργεια μιας μεταφοράς πίστωσης

Η συμφωνία αφορά τα έξοδα που καταβάλλονται μεταξύ τραπεζών για εντολές μεταφοράς πίστωσης που διακινούνται μέσω όλων των συστημάτων πληρωμών, εφόσον δεν υπάρχει διμερής διευθέτηση. Η συμφωνία θα διευκολύνει σημαντικά τις διατραπεζικές συναλλαγές, δεδομένου ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο πρακτικά να παρακολουθεί κάθε τράπεζα το σύνολο των υφιστάμενων διμερών διευθετήσεων για κάθε διαφορετικό σύστημα πληρωμών.

Οι δύο προαναφερθείσες συμφωνίες αφορούν όλα τα διατραπεζικά συστήματα μεταφοράς πιστώσεων και θα τεθούν σε εφαρμογή εντός του 2005 τόσο για τις μεμονωμένες όσο και για τις μαζικές μεταφορές πιστώσεων. Στις διατραπεζικές αυτές συμφωνίες προσχωρούν εθελοντικά όλα τα πιστωτικά ιδρύματα (μέλη ή μη της ΕΕΤ) που επιθυμούν την εφαρμογή τους στις εγχώριες και διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων σε ευρώ, στις οποίες μετέχουν είτε ως αποστέλλουσες είτε ως διαμεσολαβούσες είτε ως πληρώτριες τράπεζες.

Σχέδιο Κανονισμού για τη διασφάλιση των συναλλαγών μέσω μηχανημάτων αυτόματης ανάληψης μετρητών (ΑΤΜ)

Κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2004 η ΕΕΤ δραστηριοποιήθηκε έντονα στη δημόσια διαβούλευση με την Ανεξάρτητη Αρχή για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) σχετικά με το σχέδιο Κανονισμού για τη διασφάλιση των συναλλαγών μέσω μηχανημάτων αυτόματης ανάληψης μετρητών (ΑΤΜ). Οι διατάξεις του σχεδίου περιλαμβάνουν προβλέψεις που αφορούν τις υποχρεώσεις των τραπεζών (ενημέρωση και προστασία χρήστη, προστασία και αναβάθμιση μηχανημάτων αυτόματης ανάληψης, προγραμματισμός επιβολής μέτρων προστασίας, υποχρεώσεις τραπεζών έναντι της ΑΔΑΕ) και τις διαδικασίες εποπτείας και ελέγχου (διαδικασία ελέγχου από την ΑΔΑΕ, άσκηση εποπτείας).

Οι θέσεις και τα σχόλια της ΕΕΤ κινήθηκαν σε τέσσερις βασικούς άξονες:

- **Ανταγωνιστικότητα:** τονίστηκε η ανάγκη να μη βρεθεί το ελληνικό τραπεζικό σύστημα σε δυσμενέστερη και λιγότερο ανταγωνιστική θέση από τα τραπεζικά συστήματα των άλλων χωρών της ΕΕ.
- **Διαφάνεια:** επισημάνθηκε η ανάγκη διασφάλισης διαφάνειας και όμοιας αντιμετώπισης των τραπεζών-μελών της ΕΕΤ από την ΑΔΑΕ, ανεξαρτήτως μεγέθους.

- Αυτορρύθμιση: τονίστηκε η σκοπιμότητα υιοθέτησης Κωδίκων Καλής Πρακτικής για τη ρύθμιση του θέματος, δεδομένου ότι σε καμία χώρα δεν έχει εφαρμοστεί σχετικός Κανονισμός.
- Συνεργασία: επισημάνθηκε η ανάγκη συνέχισης της συνεργασίας ΕΕΤ-ΑΔΑΕ, προκειμένου να δημιουργηθεί και στην Ελλάδα ένα ασφαλές πλαίσιο λειτουργίας των ΑΤΜ, προς όφελος του συναλλακτικού κοινού.

Διαμόρφωση πολιτικής αντικατάστασης των παραδοσιακών αριθμών λογαριασμού από τον IBAN

Το τελευταίο τρίμηνο του 2004 το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών έκανε αποδεκτή παλαιότερη πρόταση της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών για τη σύσταση ομάδας εργασίας, υπό την αιγίδα του Υπουργείου, με αντικείμενο τη συνολική αντιμετώπιση του θέματος εφαρμογής του IBAN. Η ομάδα, σύμφωνα και με την πρόταση της ΕΕΤ, περιλαμβάνει εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, της Τράπεζας της Ελλάδος, της εταιρείας ΔΙΑΣ, της ΕΕΤ και των τραπεζών.

Επισημαίνεται ότι υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι, το αργότερο μέχρι το 2010, ο IBAN θα αποτελεί το μοναδικό πρότυπο τραπεζικού λογαριασμού για τις πάσης φύσεως συναλλαγές της πελατείας των τραπεζών.

Προσκόμιση φορολογικών δικαιολογητικών για πληρωμή υποχρεώσεων στο εξωτερικό

Στα μέσα Ιουνίου 2004 η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών να διερευνηθεί η περίπτωση απλούστευσης και εναρμόνισης όλων των διατάξεων που συνδέονται με τη διενέργεια συναλλαγών μεταξύ κατοίκων και μη κατοίκων Ελλάδας. Το Υπουργείο επανέλαβε την παλαιότερη θέση του, σύμφωνα με την οποία οι τράπεζες θα πρέπει να ακολουθούν το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από αυτό.

Παρέκκλιση από το μακροχρόνιο ημερολόγιο αργιών του συστήματος TARGET

Με αφορμή τη λήξη της τριετούς περιόδου παρέκκλισης της Ελλάδας από το μακροχρόνιο ημερολόγιο αργιών του συστήματος TARGET, κρίθηκε σκόπιμο να διαμορφωθεί θέση της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών για το αν χρειάζεται να παραταθεί η

παρέκκλιση της χώρας μας από αυτό. Η ΕΕΤ κατέληξε στην άποψη ότι, σε τεχνικό και λειτουργικό επίπεδο, οι τράπεζες στην Ελλάδα λειτουργούν ικανοποιητικά, ακόμη κι όταν το TARGET είναι κλειστό και η εγχώρια αγορά ανοιχτή (όπως την 1η Μαΐου 2002, όταν μεταφέρθηκε η αργία της Πρωτομαγιάς στη χώρα μας με υπουργική απόφαση). Συνεπώς δεν θεωρήθηκε απαραίτητη η παράταση της παρέκκλισης.

Η εκ του νόμου αργία της 13ης Αυγούστου 2004 και οι συνέπειές της για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα

Μετά την ένταξη της χώρας στην ευρωζώνη, δηλαδή από την 1.1.2001, το σύστημα HERMES (Hellenic Real Time Money Transfer Express System), το οποίο έχει αναπτύξει η Τράπεζα της Ελλάδος για τη διατραπεζική μεταφορά κεφαλαίων, αποτελεί τμήμα του ευρωπαϊκού συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system), το οποίο λειτουργεί με ευθύνη της ΕΚΤ. Συνεπώς το σύστημα HERMES ακολουθεί, κατά κανόνα, και το πρόγραμμα αργιών του συστήματος TARGET. Την Παρασκευή 13 Αυγούστου 2004 οι τράπεζες στην Ελλάδα είχαν αργία σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 24 του ν. 3254/22.7.2004 «Ρύθμιση θεμάτων των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 και άλλες διατάξεις».

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή εξυπηρέτηση του συναλλακτικού κοινού, η ΕΕΤ ενημέρωσε τα πιστωτικά ιδρύματα για το πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος τη 13η Αυγούστου 2004, για το οποίο με αναλογική εφαρμογή όσων είχαν αποφασιστεί παλαιότερα από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, ίσχυσαν τα εξής τη συγκεκριμένη ημέρα:

- όλες οι τράπεζες, που λειτουργούν στην Ελλάδα, σεβόμενες την αργία, δεν θα μετέφεραν σε πίστωση των λογαριασμών της πελατείας τους τα ποσά που θα πιστώνονταν στους λογαριασμούς τους από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- η ημερομηνία αξίας (valeur), με την οποία θα πιστώνονταν οι λογαριασμοί της πελατείας από τις τράπεζες θα ήταν η πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα (δηλαδή η Δευτέρα 16.8.2004),
- οι τράπεζες δεν θα δέχονταν αιτήματα πελατών για «use of funds», δεδομένου ότι η συγκεκριμένη επίσημη αργία είχε προκύψει εκ του νόμου και είχε ήδη ανακοινωθεί από την πολιτεία, και δεν προέκυπτε από καμία δεσμευτική κοινοτική διάταξη υποχρέωση λειτουργίας των τραπεζών κατά τις ημερομηνίες αργιών.

Συλλογή στατιστικών στοιχείων για τις συναλλαγές με κάρτες

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) σε συνεννόηση με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, οργάνωσε την ανά κράτος-μέλος συλλογή στατιστικών στοιχείων για τις συναλλαγές με κάρτες, προκειμένου να παρακολουθήσει την εξέλιξη κυρίως σε σχέση με τη διασυνοριακή τους χρήση εντός της ΕΕ. Η Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεννόηση με την ΕΕΤ, ανέλαβε τη συλλογή των στατιστικών στοιχείων από τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα. Τα στοιχεία αφορούσαν το είδος των καρτών (χρεωστικές, πιστωτικές και μεταγενέστερης χρέωσης) και τον τρόπο ενεργοποίησής τους (ΑΤΜ, POS, εξ αποστάσεως ΑΤΜ και POS).

Η συλλογή των πρώτων στοιχείων ολοκληρώθηκε το Μάιο 2004 από την Τράπεζα της Ελλάδος. Τα πιστωτικά ιδρύματα που εκδίδουν κάρτες, αν και απέστειλαν τα σχετικά στατιστικά στοιχεία, αντιμετωπίζουν με επιφύλαξη την πιθανότητα μελλοντικής περιοδικής συγκέντρωσής τους, λόγω επιπλέον φόρτου εργασίας χωρίς συγκεκριμένα αξιοποιήσιμα αποτελέσματα, αφού εξακολουθεί να ισχύει η υποχρέωσή τους για αποστολή στατιστικών στοιχείων και για την κατάρτιση του σχετικού με το ίδιο θέμα Blue Book της ΕΚΤ.

Σχέδιο πλαισίου για την ανακύκλωση τραπεζογραμματίων ευρώ

Τον Απρίλιο 2004 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε σχέδιο πλαισίου «για την ανίχνευση των πλαστών και μη κατάλληλων προς κυκλοφορία μετρητών από πιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς φορείς που κατ' επάγγελμα χειρίζονται μετρητά». Στόχος του πλαισίου είναι η διασφάλιση της ακεραιότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ που βρίσκονται σε κυκλοφορία και συνεπώς η ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κοινού στο ενιαίο νόμισμα, μέσω της εφαρμογής μιας αποτελεσματικής, κοινής πολιτικής για την ανακύκλωση των μετρητών.

Η ΕΕΤ υπέβαλε τις θέσεις της επί του εν λόγω σχεδίου, επισημαίνοντας μεταξύ άλλων τη γεωγραφική ιδιαιτερότητα της Ελλάδας (απομακρυσμένα νησιά με ελλιπή σύνδεση με την ηπειρωτική χώρα λόγω απουσίας αεροδρομίου και συχνών ακτοπλοϊκών δρομολογίων), αλλά και την εποχικότητα των συναλλαγών, λόγω μεταβολών του νησιωτικού πληθυσμού κατά τη διάρκεια του έτους. Αποτέλεσμα των παρατηρήσεων αυτών ήταν να ενσωματωθούν στο σχέδιο πλαισίου – ως εξαιρέσεις – οι όροι «απομακρυσμένα καταστήματα» τραπεζών με «χαμηλό επίπεδο υπηρεσιών σε μετρητά».

Έτσι, σύμφωνα με το σχέδιο, ενώ ο έλεγχος γνησιότητας των τραπεζογραμματίων με τα οποία θα εφοδιάζονται τα τοπικά ΑΤΜ θα πραγματοποιείται μέσω κατάλλη-

λων μηχανών, στα «απομακρυσμένα καταστήματα» με «χαμηλό επίπεδο υπηρεσιών σε μετρητά» θα είναι δυνατό να χρησιμοποιείται εκπαιδευμένο προσωπικό, που θα πραγματοποιεί επί τόπου τον ποιοτικό έλεγχο των τραπεζογραμματίων που προορίζονται για τα τοπικά ΑΤΜ.

Απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την κυκλοφορία χαρτονομισμάτων χαμηλής ονομαστικής αξίας

Το Ευρωσύστημα, λαμβάνοντας υπόψη σχετικό αίτημα του κοινού, ζήτησε τις απόψεις των τραπεζών για την πιθανότητα εισαγωγής τραπεζογραμματίων ευρώ πολύ χαμηλής αξίας, τα οποία θα κυκλοφορούν παράλληλα με τα νομίσματα.

Η ΕΕΤ τοποθετήθηκε θετικά τόσο σε ό,τι αφορά τον καταναλωτή (ενίσχυση της δυνατότητας του καταναλωτή για εκτίμηση της πραγματικής αξίας του χρήματος και συνεπώς συνειδητοποίηση της αγοραστικής του δύναμης) όσο και για οικονομικούς λόγους (μείωση των πληθωριστικών πιέσεων λόγω πιθανών αναπροσαρμογών στην τιμολόγηση αγαθών και υπηρεσιών και μείωση του κόστους διαχείρισης των κερμάτων).

Τελικά η ΕΚΤ αποφάσισε να μην προχωρήσει στην έκδοση τραπεζογραμματίων αξίας 1€ και 2€, αιτιολογώντας την απόφασή της ως εξής:

- η ζήτηση από την πλειονότητα των πολιτών της ευρωζώνης για τραπεζογραμμάτια πολύ χαμηλής ονομαστικής αξίας κρίθηκε ανεπαρκής,
- τα προβλήματα που θα δημιουργούσε η εισαγωγή των νέων τραπεζογραμματίων στα εμπλεκόμενα τρίτα μέρη, όπως π.χ. στον τομέα του λιανικού εμπορίου και στη βιομηχανία μηχανών αυτόματης πώλησης, θα ήταν πολυάριθμα,
- το κόστος εκτύπωσης και υποστήριξης της όλης διαδικασίας θεωρήθηκε υψηλό.

TARGET2

Η ΕΕΤ παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις, συμμετέχοντας στην Ομάδα Εργασίας της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας για το TARGET, η οποία, κατά τη διάρκεια του 2004, εστίασε το έργο της στα εξής θέματα:

- έγκαιρη υλοποίηση του χρονοδιαγράμματος υιοθέτησης του TARGET2,
- τιμολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών,

- χρήση εθνικού λογαριασμού για συγκεκριμένες λειτουργίες (home account), και
- διακανονισμός των επικουρικών συστημάτων.

Την ίδια χρονιά η ΕΕΤ επικεντρώθηκε στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την πρώτη και δεύτερη χρονική φάση μετάπτωσης στο νέο σύστημα πληρωμών, δηλαδή στη διαδικασία διαβούλευσης και την προετοιμασία για την υλοποίησή του. Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΕΤ:

- διοργάνωσε τέσσερα σεμινάρια ενημέρωσης των τραπεζικών στελεχών αναφορικά με τις Γενικές και Λεπτομερείς Λειτουργικές Προδιαγραφές του νέου συστήματος TARGET2,
- ζήτησε από τις τράπεζες-μέλη να διαμορφώσουν επιτελικές ομάδες συντονισμού από υψηλόβαθμα στελέχη για τη μετάβαση στο TARGET 2, και
- προχώρησε στη συγκρότηση ειδικής διατραπεζικής επιτροπής, με τη συμμετοχή εκπροσώπων από διευθύνσεις πληρωμών, διαχείρισης διαθεσίμων και θεματοφυλακής, προκειμένου να παρακολουθεί τις εξελίξεις και να χειριστεί σε διατραπεζικό επίπεδο σχετικά αιτήματα των τραπεζών.

Δεδομένου ότι, σύμφωνα με την αρχή της αποκέντρωσης, οι τράπεζες θα διατηρήσουν τις σχέσεις τους σε λειτουργικό επίπεδο με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, βασική μέριμνα της ΕΕΤ θα αποτελέσει η διαβούλευση με την Τράπεζα της Ελλάδος επί των θεμάτων που άπτονται των ευχερειών που παρέχει το νέο σύστημα στις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

Ε. Νομικά θέματα

Επιτάχυνση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης

Η ΕΕΤ υπέβαλε πρωτοβουλιακά νομοθετική πρόταση προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης για την επιτάχυνση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης. Με την εν λόγω πρόταση επιδιώκεται η αποτελεσματική αντιμετώπιση των χρονοβόρων διαδικασιών και των σοβαρών καθυστερήσεων που παρατηρούνται στην απονομή της Δικαιοσύνης. Η ΕΕΤ προτείνει ειδικότερα την τροποποίηση συγκεκριμένων άρθρων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σχετικά με:

- τα μέσα αναγκαστικής εκτέλεσης (βεβαιωτικός όρκος),
- την κατάσχεση κινητής περιουσίας του οφειλέτη (ακατάσχετα πράγματα, τιμή πρώτης προσφοράς, διόρθωση της κατασχετήριας έκθεσης, περιορισμός του χρόνου που μεσολαβεί μεταξύ της ημέρας της κατάσχεσης και της διενέργειας του πλειστηριασμού, τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας, άσκηση των ανακοπών, πρόβλεψη ειδικής διάταξης για την κατάσχεση χρηματιστηριακών αξιών, συνεκδίκαση των ανακοπών κατά του ιδίου πίνακα κατάταξης),
- την κατάσχεση στα χέρια τρίτου, και
- την κατάσχεση ακινήτων.

Οφειλές προς τα πιστωτικά ιδρύματα

Η ΕΕΤ με αφορμή τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 3259/2004 για τις οφειλές προς τα πιστωτικά ιδρύματα εκπόνησε κείμενο διευκρινίσεων για την εφαρμογή του, το οποίο κοινοποίησε στις τράπεζες για διευκόλυνσή τους. Ειδικότερα, αντικείμενο επεξεργασίας αποτέλεσαν συνοπτικά τα ακόλουθα θέματα: το είδος των απαιτήσεων από δάνεια ή πιστώσεις, που υπάγονται στη ρύθμιση, ο περιορισμός του ύψους της οφειλής, ο προσδιορισμός του ύψους της οφειλής, ο εκτοκισμός της ληξιπρόθεσμης οφειλής, η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης, το ανώτατο ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών των αγροτών, οι εξαιρούμενες από τη ρύθμιση οφειλές, καθώς και φορολογικά ζητήματα που ανακύπτουν τόσο για τις τράπεζες όσο και για τους οφειλότες από τη διαγραφή των τόκων.

ΣΤ. Φορολογικά θέματα

Εφαρμογή της Οδηγίας 2003/48/ΕΚ για τη φορολόγηση των αποταμιεύσεων υπό μορφή τόκων στην Κοινότητα

Στο πλαίσιο λήψης απόφασης από το Συμβούλιο αναφορικά με το χρόνο έναρξης εφαρμογής της Οδηγίας 2003/48/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 αυτής, και δεδομένου ότι ήδη είχε προταθεί η μετάθεση του χρόνου εφαρμογής της από την 1.1.2005 για την 1.7.2005, η ΕΕΤ εξέφρασε την άποψη ότι οποιαδήποτε χρονική μετάθεση πρέπει να είναι τέτοια, ώστε η έναρξη εφαρμογής της Οδηγίας να συμπίπτει με την έναρξη ημερολογιακού έτους, καθόσον το ημερολογιακό έτος συμπίπτει με το φορολογικό έτος. Η θέση αυτή υποβλήθηκε αρμοδίως και σε ευρωπαϊκό επίπεδο από την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.

Παράλληλα, η ΕΕΤ προώθησε τη συνεργασία της με τις αρμόδιες διευθύνσεις και υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως προς τον τρόπο ενσωμάτωσης και εφαρμογής της Οδηγίας. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας καταγράφηκαν οι δυνατότητες των υφιστάμενων συστημάτων των τραπεζών για τη χορήγηση στοιχείων ως προς την ταυτότητα και την κατοικία του πραγματικού δικαιούχου και εκφράστηκαν απόψεις για επιμέρους ζητήματα εφαρμογής.

Περαιτέρω η ΕΕΤ, ανταποκρινόμενη σε ερωτηματολόγιο της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, εξέφρασε τις θέσεις της αναφορικά με τον τρόπο εφαρμογής της Οδηγίας σε συγκεκριμένες, υποθετικά οριζόμενες περιπτώσεις και ιδίως όσον αφορά τη χρήση των πιστοποιητικών φορολογικής κατοικίας και την αντιμετώπιση των κοινών λογαριασμών.

Εφαρμογή του ν. 3193/2003 σχετικά με τους κανόνες τιμολόγησης ΦΠΑ

Με το ν. 3193/2003, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2001/115/ΕΚ για την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση ως προς τον ΦΠΑ, προβλέφθηκαν υποχρεωτικά αναγραφόμενες ενδείξεις στα τιμολόγια, πέραν των ήδη προβλεπομένων από τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Μεταξύ των νέων στοιχείων ορίζεται και η αναγραφή στο τιμολόγιο της διάταξης, δυνάμει της οποίας η πράξη απαλλάσσεται του ΦΠΑ.

Η ΕΕΤ, αφού επεξεργάστηκε τις νέες διατάξεις και έλαβε υπόψη την πολυμορφία και πολυπλοκότητα των τραπεζικών εργασιών και υπηρεσιών, καθώς και τον τρόπο

εφαρμογής των νέων διατάξεων σε κοινοτικό επίπεδο, υπέβαλε αίτημα περιορισμού της υποχρέωσης αναγραφής των νέων ενδείξεων μόνο στα παραστατικά που εκδίδονται για τις παρεπόμενες τραπεζικές εργασίες και εναλλακτικά αίτημα αναβολής της εφαρμογής των νέων διατάξεων, προκειμένου να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος προσαρμογής στις νέες απαιτήσεις.

Σε απάντηση του ως άνω αιτήματος της ΕΕΤ, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών διευκρίνισε ότι για τα τιμολόγια που εκδίδονται και αφορούν κύριες και παρεπόμενες τραπεζικές εργασίες ισχύει η υποχρέωση αναγραφής της σχετικής απαλλακτικής διάταξης, ενώ δεν έκανε δεκτό το αίτημα μετάθεσης εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων.

Φορολόγηση επαναπατριζόμενων κεφαλαίων

Αναφορικά με την εφαρμογή του άρθρου 38 του ν. 3259/2004 για τη φορολόγηση των επαναπατριζόμενων κεφαλαίων η ΕΕΤ υπέβαλε στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών κείμενο με διευκρινίσεις που τα πιστωτικά ιδρύματα εκτιμούν ότι πρέπει να δοθούν, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική και απρόσκοπτη εφαρμογή των νέων διατάξεων. Στο πλαίσιο αυτό προσδιορίστηκαν:

- τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, που σύμφωνα με το νόμο είναι φορολογικά υπόχρεα,
- τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχουν οι προβλεπόμενοι τραπεζικοί λογαριασμοί της ημεδαπής και της αλλοδαπής για την εφαρμογή του νόμου,
- η διαδικασία παρακράτησης του φόρου 3%,
- ο κρίσιμος χρόνος υπαγωγής στο προβλεπόμενο από το νόμο διάστημα των έξι μηνών, και
- ο τρόπος διενέργειας της μεταφοράς των επαναπατριζόμενων κεφαλαίων.

Επίσης υποβλήθηκαν σχέδια υποδειγμάτων δηλώσεων-εξουσιοδοτήσεων φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και βεβαίωσης παρακράτησης του προβλεπόμενου φόρου 3%.

Επιστροφή παρακρατηθέντος φόρου επί τόκων Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, των οποίων δικαιούχοι είναι μόνιμοι κάτοικοι αλλοδαπής

Με το ν. 2682/1999 καταργήθηκε για τους επενδυτές-μόνιμους κατοίκους του εξωτερικού η φορολόγηση των τόκων των ομολογιακών δανείων, που εκδίδει το Ελλη-

νικό Δημόσιο και η κατάργηση επεκτάθηκε και στους τόκους που θα καταβληθούν για τις υφιστάμενες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού εκδόσεις. Κατ' εφαρμογή των νέων διατάξεων τράπεζες-μέλη της ΕΕΤ υπέβαλαν αιτήσεις για επιστροφή αχρεωστήτως παρακρατηθέντος φόρου, ο οποίος σε αρκετές περιπτώσεις ανερχόταν σε υψηλά ποσά, δεδομένου ότι οι τράπεζες ενεργούν ως υποθηματοφύλακες ευρείας ομάδας ξένων θεσμικών επενδυτών.

Για το λόγο αυτό, ήδη από το τέλος του 2003 και κατά τη διάρκεια του 2004 υποβλήθηκαν επανειλημμένως έγγραφα αιτήματα από την ΕΕΤ προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για τη διευθέτηση των εκκρεμοτήτων έναντι των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς το ζήτημα είχε επιπτώσεις και στην αξιοπιστία της ελληνικής κεφαλαιαγοράς. Σε συνέχεια των ανωτέρω, περιλήφθηκε σχετική διάταξη στο ν. 3259/2004 για την *«Περαίωση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων, ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών και άλλες διατάξεις»*. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 33, το δικαίωμα αξίωσης της επιστροφής του φόρου στους μόνιμους κατοίκους εξωτερικού, που καταβλήθηκαν σε αυτούς μέσα στο έτος 1999, παρατάθηκε μέχρι τις 31.12.2004.

Αναγραφή στοιχείων λογιστή-φοροτέχνη στις βεβαιώσεις αποδοχών ή συντάξεων

Η ΕΕΤ επανέφερε το αίτημά της προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για πλήρη εξαίρεση των τραπεζών από την υποχρέωση αναγραφής των στοιχείων του λογιστή-φοροτέχνη στις χορηγούμενες στους μισθωτούς βεβαιώσεις, βασιζόμενη σε επιχειρηματολογία που αντλείται από τον ιδιαίζοντα τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Σε απάντηση του αιτήματος αυτού, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών εξέδωσε έγγραφο, με το οποίο ορίστηκε ότι η μη υποχρεωτική αναγραφή των στοιχείων του λογιστή-φοροτέχνη στα έντυπα των βεβαιώσεων αποδοχών ή συντάξεων, που είχε προβλεφθεί το έτος 2003 με έγγραφό του ισχύει και για τις σχετικές βεβαιώσεις που αφορούν την περίοδο από 1.1.2003 έως 31.12.2003.

Ζ. Λογιστικά θέματα

Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης/Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Η ΕΕΤ επικεντρώθηκε σε ό,τι αφορά τις θέσεις τις οποίες υπέβαλε προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και τους εθνικούς εκπροσώπους στην Κανονιστική Επιτροπή Λογιστικών Θεμάτων (Accounting Regulatory Committee) αναφορικά με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ/ΔΛΠ, στην ιδιαίτερη προσοχή που πρέπει να επιδειχθεί όσον αφορά τα ΔΛΠ 32 και 39, τα οποία χρήζουν τροποποιήσεων, προκειμένου να καταστεί ευχερής η αποτύπωση στις οικονομικές καταστάσεις της δυναμικής της επιχειρηματικής στρατηγικής και των ανειλημμένων οικονομικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων.

Αναφορικά με το θέμα της εφαρμογής των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ/ΔΛΠ) η ΕΕΤ τοποθετήθηκε σε δύο ερωτηματολόγια. Το ένα από αυτά εκπονήθηκε στο τέλος του Ιανουαρίου 2004, με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και το δεύτερο στα μέσα του Μαρτίου, με πρωτοβουλία της Ιταλικής Ένωσης Τραπεζών (ABI). Αντικείμενο του πρώτου ερωτηματολογίου αποτέλεσε ο τρόπος εφαρμογής του Κανονισμού 1606/2002/ΕΚ για την υιοθέτηση των ΔΛΠ (δηλαδή εάν ασκήθηκε από τον εθνικό νομοθέτη η προβλεπόμενη από τον Κανονισμό ευχέρεια για την προαιρετική εφαρμογή των ΔΛΠ και στις ετήσιες και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των μη εισηγμένων εταιρειών, καθώς και για τη δυνατότητα εφαρμογής των ΔΛΠ πριν την 1.1.2005).

Το δεύτερο ερωτηματολόγιο επικεντρώθηκε σε θέματα νομοθετικής διαδικασίας και εφαρμογής (όπως στον τρόπο ενσωμάτωσης των λογιστικών οδηγιών στην εθνική έννομη τάξη, στην ύπαρξη διαφορετικού καθεστώτος για τις τράπεζες και τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, στη χρήση των στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων για εποπτικούς και για φορολογικούς σκοπούς, καθώς και στην εφαρμογή των ΔΛΠ, όχι μόνο από τις μητρικές, αλλά και τις θυγατρικές τους εταιρείες).

Κανονισμός του Χρηματιστηρίου Αθηνών – Καταστάσεις Ταμειακών Ροών

Σε συνέχεια του νέου Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών, που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 1/304/10.6.2004 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ανέκυψαν ορισμένα ζητήματα αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων για τις υποχρεώσεις τακτικής ενημέρωσης και ιδίως για την υποβολή των καταστάσεων ταμειακών ροών. Κατόπιν επεξεργασίας των θεμάτων, υποβλή-

Θηκε από την ΕΕΤ επιστολή στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, το Χρηματιστήριο Αθηνών και την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, με την οποία ζητήθηκαν ειδικότερα διευκρινίσεις ως προς τα εξής:

- ότι οι λογιστικές καταστάσεις α΄ και γ΄ τριμήνου και οι τριμηνιαίες καταστάσεις ταμειακών ροών είναι ανέλεγκτες,
- ότι οι τριμηνιαίες καταστάσεις ταμειακών ροών θα είναι συνοπτικές, εφόσον και οι λογιστικές καταστάσεις των τριμήνων είναι συνοπτικές,
- να μην προβλέπεται «ταυτόχρονη» υποχρέωση υποβολής στο ΧΑ των τριμηνιαίων λογιστικών καταστάσεων, των καταστάσεων ταμειακών ροών και των πρόσθετων στοιχείων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης,
- να προσδιοριστεί η συγκριτική πληροφόρηση που θα πρέπει να παρέχεται με τις ενδιάμεσες καταστάσεις ταμειακών ροών.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, ζητήθηκε αναβολή της υποχρέωσης υποβολής των τριμηνιαίων καταστάσεων ταμειακών ροών για το 2005.

Σε απάντηση των ανωτέρω, το Χρηματιστήριο Αθηνών διευκρίνισε ότι δεν υπάρχει υποχρέωση ελέγχου των λογιστικών καταστάσεων α΄ και γ΄ τριμήνου, καθώς και των καταστάσεων ταμειακών ροών που κατατίθενται με τις λογιστικές καταστάσεις και ότι οι καταστάσεις ταμειακών ροών συντάσσονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ΄ αριθ. 5/204/14.11.2000 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Περαιτέρω, όσον αφορά το αίτημα αναβολής της υποχρέωσης, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εξέφρασε τη ρητή πρόθεσή της να αντιμετωπίσει με ευελιξία τυχόν περιπτώσεις καθυστερημένης υποβολής καταστάσεων ταμειακών ροών, σε βαθμό όμως που η υποβολή των καταστάσεων β΄ τριμήνου (30/6) να μην υπερβεί το χρονικό όριο που ισχύει για τις καταστάσεις του εννεαμήνου.

Τέλος, όσον αφορά την υποβολή συγκριτικών στοιχείων, διευκρινίστηκε ότι δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής συγκριτικών στοιχείων για το αντίστοιχο τρίμηνο της προηγούμενης χρήσης.

Η. Εργασιακά και κοινωνικά θέματα

Ευρωπαϊκά Συμβούλια Εργαζομένων

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο του πρώτου σταδίου διαβούλευσης που διενεργεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αναθεώρηση της Οδηγίας 94/45/ΕΚ, υποστήριξε τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, εκφράζοντας την άποψη ότι δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα φάση η ανάληψη πρωτοβουλίας για την αναθεώρηση της συγκεκριμένης Οδηγίας. Και τούτο διότι δεν είναι ακόμη σαφής και πλήρης η εμπειρία από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή της, δεν έχει ακόμη ενσωματωθεί σε όλα τα κράτη-μέλη (παλαιά και νέα), ενώ παράλληλα υπάρχει θεσμοθετημένο ευρύ πλαίσιο για την ενημέρωση και διαβούλευση των εργαζομένων. Τέλος πρέπει να ληφθεί υπόψη και να αξιολογηθεί η σημασία και τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα του ευρωπαϊκού κοινωνικού διαλόγου.

Ιδιόρρυθμη υπερωρία και υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού των τραπεζών

Με αφορμή ερμηνευτικά ζητήματα που ανέκυψαν από την εφαρμογή του ν. 2874/2000 για την ιδιόρρυθμη υπερωρία, η ΕΕΤ επισήμανε στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι απαιτείται ενιαία αντιμετώπιση του ζητήματος της υπερωριακής απασχόλησης για το σύνολο των εργασιακών σχέσεων και όχι κατά τρόπο διαφορετικό για τους εργαζομένους στις τράπεζες. Στο πλαίσιο αυτό ζητήθηκε η ερμηνεία της διάταξης κατά τρόπον ώστε για το προσωπικό των τραπεζών να ισχύουν οι προβλεπόμενες από το νόμο τρεις ώρες ιδιόρρυθμης υπερωριακής απασχόλησης και όχι δύο ώρες, όπως εσφαλμένα έχει ερμηνευτεί. Σε απάντησή του το Υπουργείο επανέλαβε τη θέση για ιδιόρρυθμη υπερωρία δύο ωρών για τις τράπεζες.

Συστήματα επίλυσης ατομικών και συλλογικών εργατικών διαφορών

Η ΕΕΤ ολοκλήρωσε τη μελέτη που ανέλαβε στο πλαίσιο της Επιτροπής Συνδέσμου (Liaison Committee) των Ευρωπαϊκών Τραπεζικών Ενώσεων, με θέμα τα ισχύοντα στα κράτη-μέλη εθνικά συστήματα για την επίλυση των ατομικών και συλλογικών εργατικών διαφορών. Τα κυριότερα συμπεράσματα της μελέτης συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Στη συντριπτική πλειονότητα των χωρών (με εξαίρεση τη Σουηδία), συναντώνται διακριτά συστήματα επίλυσης των ατομικών και συλλογικών εργατικών διαφορών.
- Όσον αφορά την επίλυση των ατομικών εργατικών διαφορών, εξωδικαστικά συστήματα ή πειθαρχικές μέθοδοι επίλυσης προβλέπονται στη Γαλλία, την Ελλάδα, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Ισπανία και την Ελβετία.
- Τα κοινά σε όλες τις χώρες συστήματα επίλυσης των συλλογικών εργατικών διαφορών είναι η συμφιλίωση, η μεσολάβηση και η διαιτησία.
- Κατά κανόνα η συμφιλίωση, η μεσολάβηση και η διαιτησία δεν έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα. Παρεκκλίσεις ωστόσο συναντώνται: στην Ελλάδα, όπου η διαιτησία για τον εργοδότη είναι υποχρεωτική, στην περίπτωση που απορρίπτει την πρόταση του Μεσολαβητή, η οποία γίνεται αποδεκτή από τη συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων. Στη Νορβηγία, όπου ο Μεσολαβητής ενεργεί όχι μόνο κατόπιν αιτήματος των κοινωνικών εταίρων, αλλά και με δική του πρωτοβουλία. Στην Ισπανία, όπου σε περίπτωση απεργίας η διαιτησία είναι υποχρεωτική, με την έννοια ότι η κυβέρνηση ή το κυβερνητικό όργανο μιας αυτόνομης περιοχής μπορούν να επιβάλουν τη διαιτησία, εφόσον ληφθούν υπόψη η διάρκεια και οι επιπτώσεις της απεργίας στην εθνική οικονομία. Στην Ελβετία, όπου στην περίπτωση που συγκεκριμένη συλλογική σύμβαση δεν περιέχει ρήτρα συμφιλίωσης και η σύμβαση δεν έχει καταγγελθεί, οι κοινωνικοί εταίροι είναι υποχρεωμένοι να συμμετάσχουν σε συμφιλιοτική διαδικασία ενώπιον του αρμόδιου ομοσπονδιακού οργάνου.

Θ. Ασφάλεια τραπεζών και συναλλαγών

Σχέδιο νόμου για την τροποποίηση, συμπλήρωση και αντικατάσταση διατάξεων του νόμου 2331/1995 και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ

Η ΕΕΤ υπέβαλε κείμενο παρατηρήσεων αναφορικά με το σχέδιο νόμου για την τροποποίηση, συμπλήρωση και αντικατάσταση διατάξεων του ν. 2331/1995 και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Ειδικά επισημάνθηκε μεταξύ άλλων η ποινικοποίηση με το εν λόγω σχέδιο της βαρείας αμέλειας σε ό,τι αφορά την παράλειψη αναφοράς ενδεχόμενης ύποπτης συναλλαγής από τα προβλεπόμενα στο νόμο πρόσωπα.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Αναπτυξιακή δραστηριότητα

A. Εκσυγχρονισμός τραπεζικών συναλλαγών

Τυποποιήσεις

1. Υιοθέτηση και εφαρμογή της Code Line των επιταγών σε ευρώ

Έρευνα της ΕΕΤ για την υιοθέτηση και εφαρμογή της Code Line των επιταγών σε ευρώ έδειξε ότι, αν και η χρήση της Code Line των επιταγών είναι περιορισμένη, λόγω της έλλειψης του απαραίτητου τεχνολογικού εξοπλισμού για την ανάγνωσή της,

- οι τράπεζες σε ποσοστό 95% έχουν αναπτύξει την τεχνολογία και τις διαδικασίες, ώστε να εκτυπώνουν και να χορηγούν στους πελάτες τους επιταγές σε ευρώ με Code Line, στη θέση και στη μορφή που προβλέπει το σχετικό πρότυπο της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών,
- το 70% των επιταγών που προσκομίζονται στις τράπεζες φέρουν Code Line.

2. Υιοθέτηση του EMV στις κάρτες πληρωμών

Η παρακολούθηση της προόδου κάθε κράτους-μέλους ως προς την υιοθέτηση της τεχνολογίας EMV στις κάρτες πληρωμών ενδιαφέρει ιδιαίτερα την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των προσπαθειών για την καταπολέμηση της απάτης στα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών. Η ΕΕΤ ανέλαβε την αποστολή του τριμηνιαίου ερωτηματολογίου στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών.

Σε σχέση με το πρότυπο EMV υπενθυμίζονται τα εξής:

- Από το 2002 έχουν ολοκληρωθεί και είναι στη διάθεση των τραπεζών που εκδίδουν ή αποδέχονται κάρτες πληρωμών οι τεχνικές και επιχειρηματικές προδιαγραφές του ελληνικού EMV προτύπου για το chip των καρτών.
- Σύμφωνα με παλαιότερη απόφαση των ελληνικών τραπεζών, η υιοθέτηση της τεχνολογίας του EMV στις κάρτες πληρωμών αποτελεί επιχειρηματική απόφαση της κάθε τράπεζας και δεν έχει οριστεί εθνικό σχέδιο υιοθέτησης του προτύπου.
- Από την 1η Ιανουαρίου 2005 τα διεθνή σχήματα καρτών VISA και MasterCard θα επιβαρύνουν τον εκδότη ή αποδέκτη καρτών πληρωμής που δεν έχει υιοθετήσει το EMV, με το κόστος που θα προκύπτει από την παράνομη χρήση της κάρτας.

Ηλεκτρονική τραπεζική

1. Συνεργασία της ΕΕΤ και του e-Business Forum για την προώθηση της ηλεκτρονικής τραπεζικής

Με στόχο την ενημέρωση των ελληνικών επιχειρήσεων σχετικά με το εύρος των υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής και τα οφέλη που μπορούν να έχουν από τη χρήση τους, η ΕΕΤ δημιούργησε, τον Ιανουάριο 2004, Ομάδα Εργασίας η οποία δραστηριοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του ΣΤ΄ κύκλου του e-Business Forum, που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Η Ομάδα, που σκοπό έχει την προώθηση των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής τραπεζικής στις ελληνικές επιχειρήσεις, πραγματοποίησε ενημερωτικές εκδηλώσεις σε πολλές πόλεις της περιφέρειας, οι οποίες περιλάμβαναν:

- παρουσίαση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής τραπεζικής από εξειδικευμένα στελέχη τραπεζών,
- παρουσίαση εμπειριών από επιχειρηματίες-χρήστες της ηλεκτρονικής τραπεζικής, και
- ερωτήσεις και ανοιχτή συζήτηση του ακροατηρίου με έμπειρα στελέχη τραπεζών.

Επίσης εκδόθηκε σε CD-ROM οδηγός χρήσης υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής για διανομή, εκτός των εκδηλώσεων, σε επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα, μέσω επιμελητηρίων, συλλογικών φορέων και του προγράμματος «*Εκπαιδευτική Στήριξη του Δικτυωθείτε*».

2. Ηλεκτρονικές υπογραφές και ηλεκτρονικά πιστοποιητικά ταυτοποίησης

Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της στα θέματα των ηλεκτρονικών υπογραφών και της εθελοντικής διαπίστευσης, απέστειλε επιστολή με τις προτεινόμενες από αυτήν λύσεις στα θέματα τεχνολογικού εξοπλισμού για την υποστήριξη του σχήματος Εθελοντικής Διαπίστευσης των Παρεχόντων Υπηρεσίες Πιστοποίησης.

Η ΕΕΤ συντόνισε τα μέλη της προκειμένου να καταγραφούν οι θέσεις των τραπεζών έναντι των προτεινόμενων λύσεων, τις οποίες διαβίβασε στην ΕΕΤΤ μαζί με ερωτήματα για περαιτέρω συζήτηση. Η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η αγορά παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης ηλεκτρονικής υπογραφής στην Ελλάδα δεν θεωρείται επαρκώς ανεπτυγμένη και ανταγωνιστική, όπως είχαν επισημάνει και οι τράπεζες, αποφάσισε (308/37) την υιοθέτηση και υλοποίηση της λύσης της Υπογεγραμμένης Λίστας (Signed List). Η λύση αυτή αποτελεί την απλούστερη αλ-

λά και ταυτόχρονα επαρκή παρέμβαση για την ταχύτερη υλοποίηση και λειτουργία της Εθελοντικής Διαπίστευσης.

Η επιλογή της λύσης αυτής αντί της αρχικά προτεινόμενης λύσης της Κορυφαίας Αρχής Πιστοποίησης (Root CA), θεωρείται ιδιαίτερα θετική εξέλιξη.

Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών

Σύσταση και λειτουργία διατραπεζικής επιτροπής για την πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών

Στα τέλη του 2004 συγκροτήθηκε διατραπεζική επιτροπή με σκοπό την πρόληψη και την αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών. Στα ειδικότερα αντικείμενα της επιτροπής συγκαταλέγονται τα ακόλουθα:

- Η πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα διάφορα μέσα και συστήματα πληρωμών, συμπεριλαμβανομένων και των υποστηρικτικών μηχανισμών (π.χ. κάρτες πληρωμών, ATM, POS, πλαστές ταυτότητες και δικαιολογητικά, μέθοδοι απάτης στο internet banking), εξαιρουμένων των μετρητών.
- Η καταγραφή των σύγχρονων τάσεων εξαπάτησης των πελατών.
- Η ενασχόληση με τεχνικά και οργανωτικά θέματα για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των τραπεζών.
- Η συλλογή στατιστικών στοιχείων ως απαραίτητη υποστηρικτική εργασία.
- Η ενασχόληση με νομικά ζητήματα που αφορούν απάτες με μέσα πληρωμών και η αρμόδια προώθησή τους για την παροχή γνωμοδοτήσεων.
- Η αμοιβαία υποστήριξη των τραπεζών ενώπιον δικαστικών και αστυνομικών αρχών.
- Η ενισχυμένη συνεργασία με αρμόδια στελέχη του Τραπεζικού Μεσολαβητή, με στόχο την πληρέστερη ενημέρωση και την καλύτερη εξυπηρέτηση της πελατείας των τραπεζών που προσφεύγει στις υπηρεσίες του.
- Η καθιέρωση βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των τραπεζών για την πρόληψη της απάτης.
- Η δημιουργία διατραπεζικών ενημερωτικών εντύπων και άλλες πρωτοβουλίες για την πληρέστερη και υπεύθυνη πληροφόρηση των χρηστών των μέσων πληρωμών.
- Η παρακολούθηση του φαινομένου της απάτης και πλαστογραφίας των μέσων πληρωμών σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο.

Στατιστικά στοιχεία

Στα πλαίσια καταγραφής των εξελίξεων του τραπεζικού κλάδου στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε η συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων που αφορούν:

- τις ελληνικές τράπεζες στο εξωτερικό και το σύνολο των απασχολουμένων σε αυτές,
- το δίκτυο των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα και το σύνολο των απασχολουμένων σε αυτά,
- το δίκτυο των ΑΤΜ.

Δημιουργήθηκε αρχείο στατιστικών πληροφοριών που αφορά την παρουσίαση των βασικών οικονομικών μεγεθών σε ευρώ των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα, των τραπεζικών ομίλων και των συνεταιριστικών τραπεζών, βάσει των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 1998-2003. Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ στα ελληνικά και στα αγγλικά.

B. Στήριξη επιχειρήσεων

Συμμετοχή του ελληνικού τραπεζικού συστήματος σε προγράμματα των ΠΕΠ του Γ΄ ΚΠΣ για μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, συνέβαλε στην επεξεργασία του απαραίτητου θεσμικού και συμβατικού πλαισίου, ώστε να καταστεί δυνατή η ανάληψη από τα πιστωτικά ιδρύματα της ιδιότητας του τελικού δικαιούχου για την υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) του Γ΄ ΚΠΣ, στις θεματικές ενότητες «Μεταποίηση» και «Τουρισμός».

Ο νέος, ευρύτερος ρόλος των πιστωτικών ιδρυμάτων συνοψίζεται στην ολική διαχείριση των ΠΕΠ, από την υποβολή της αίτησης των υποψήφιων επενδυτών μέχρι και την πιστοποίηση εκτέλεσης των επενδυτικών σχεδίων και την καταβολή των ενισχύσεων, χωρίς την παρεμβολή οποιουδήποτε κρατικού οργανισμού/υπηρεσίας, κατά τα ενδιάμεσα στάδια της διαδικασίας. Βασική επιδίωξη του νέου σχεδιασμού του ΥΠΟΙΟ είναι η αποτελεσματική και σύγχρονη οργάνωση ενός συστήματος υλοποίησης των ΠΕΠ με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του τραπεζικού τομέα.

Δημόσια διαβούλευση για τη θέσπιση πλαισίου ανάπτυξης Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)

Η ΕΕΤ, ανταποκρινόμενη σε πρόσκληση της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων για τα Δημόσια Έργα, υπέβαλε στο ΥΠΟΙΟ τις θέσεις και τις προτάσεις της, στο πλαίσιο της Α΄ φάσης της ανοιχτής διαβούλευσης για την επίτευξη θέσπισης ενός πλήρους νομοθετικού πλαισίου ανάπτυξης των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα. Οι ΣΔΙΤ είναι μορφές συνεργασίας των δημόσιων αρχών με τις επιχειρήσεις, οι οποίες αποσκοπούν στην εξασφάλιση της χρηματοδότησης, κατασκευής, ανακαίνισης, διαχείρισης, λειτουργίας και συντήρησης μιας υποδομής ή στην παροχή μιας υπηρεσίας.

Η ΕΕΤ χαιρέτησε την πρωτοβουλία του ΥΠΟΙΟ να εμπλέξει τη διαδικασία της ανοιχτής διαβούλευσης για τη δημιουργία του θεσμικού πλαισίου ανάπτυξης των ΣΔΙΤ, την οποία θεώρησε επιβεβλημένη, κινούμενη σε δύο άξονες:

- Ο πρώτος άξονας πρέπει να αφορά τη νομοθετική ρύθμιση όλων των κρίσιμων θεμάτων που σχετίζονται με την υλοποίηση των έργων, από την ωρίμανση και τη δημοπράτησή τους μέχρι και την εκτέλεση και λειτουργία

τους, με τέτοιο τρόπο ώστε να προσελκύει το ενδιαφέρον ελλήνων και ξένων επενδυτών.

- Ο δεύτερος άξονας πρέπει να αντιμετωπίζει την υιοθέτηση από το Δημόσιο της κατάλληλης οργανωτικής δομής, που θα περιλαμβάνει αφενός ένα κεντρικό καθοδηγητικό όργανο χάραξης πολιτικής, λήψης αποφάσεων και παροχής συνδρομής και τεχνικής βοήθειας στους φορείς υλοποίησης και αφετέρου τους καθ' ύλην αρμόδιους φορείς υλοποίησης των αποφάσεων και ανατροφοδότησης του κεντρικού οργάνου με απολογιστικά στοιχεία και προτάσεις.

Πρώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις

Στο πλαίσιο πρωτοβουλιών της ΕΕΤ για την καθιέρωση διαρκούς και ουσιαστικού διαλόγου μεταξύ τραπεζών και παραγωγικών τάξεων, ζητήθηκε από εκπροσώπους των δευτέρων να υποβάλουν τις απόψεις των μελών τους αναφορικά με τα προβλήματα που εντοπίζουν στις σχέσεις τους με το τραπεζικό σύστημα και ειδικότερα στις εξής θεματικές ενότητες: χρηματοδότηση ΜΜΕ, τραπεζικά επιτόκια, διάφορα θέματα τραπεζικών εργασιών, ηλεκτρονική τραπεζική, διαφάνεια συναλλαγών, θέματα της εταιρείας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, πελατειακή τραπεζική εξυπηρέτηση και κώδικες δεοντολογίας.

Επιδιωκόμενος σκοπός είναι η επεξεργασία και εξεύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων που θα βελτιώσουν τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και τραπεζών.

Νέος Αναπτυξιακός Νόμος

Η ΕΕΤ, κατά το στάδιο κατάρτισης του νέου Αναπτυξιακού Νόμου, απέστειλε στο ΥΠΟΙΟ τις προτάσεις της για την ανάπτυξη των ιδιωτικών επενδύσεων στη χώρα μας. Συγκεκριμένα προτάθηκε μεταξύ άλλων η ενίσχυση ολοκληρωμένων και τεκμηριωμένων επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης/αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων, η κάλυψη μεγάλου εύρους κλάδων της οικονομίας, με έμφαση στους αναπτυσσόμενους, η επιτάχυνση και συστηματοποίηση των διαδικασιών αξιολόγησης και παρακολούθησης των επενδύσεων, ενώ διατυπώθηκαν και προτάσεις που αφορούν τους χρόνους αξιολόγησης και έγκρισης των προτάσεων, παρακολούθησης και πιστοποίησης των έργων κ.ά.

Παράλληλα η ΕΕΤ πρότεινε να συζητηθεί η δυνατότητα συνολικότερης συμμετοχής των τραπεζών σε όλα τα στάδια υλοποίησης του Αναπτυξιακού Νόμου – από την αξιολόγηση μέχρι την παρακολούθηση των επενδύσεων και την καταβολή των ενισχύσεων – στα πρότυπα του ρόλου των τραπεζών στη διαχείριση κονδυλίων των ΠΕΠ του Γ' ΚΠΣ.

Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ)

Η ΕΕΤ ανέλαβε την πρωτοβουλία για τη σύσταση διμερούς επιτροπής αποτελούμενης από εκπροσώπους του ΤΕΜΠΜΕ και των τραπεζών, με σκοπό την προώθηση των προγραμμάτων του Ταμείου μέσω του τραπεζικού συστήματος στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), καθώς και την επεξεργασία και επίλυση διαδικαστικών και άλλων θεμάτων που θα αναδεικνύονται στην πορεία της συνεργασίας τους. Στο πλαίσιο αυτό υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Ανάπτυξης προτάσεις για την τροποποίηση διατάξεων του ν. 3066/2002, οι οποίες και υιοθετήθηκαν.

Επιπλέον η ΕΕΤ, αποβλέποντας αφενός στην ενίσχυση των ΜΜΕ από το τραπεζικό σύστημα μέσω των εγγυοδοτικών προγραμμάτων του ΤΕΜΠΜΕ και αφετέρου στη μεγαλύτερη δυνατή απορροφητικότητα κοινοτικών κονδυλίων, έθεσε υπόψη του ΤΕΜΠΜΕ και του Υπουργείου Ανάπτυξης τις προτάσεις της για την επίτευξη του στόχου αυτού. Ειδικότερα πρότεινε τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου του Ταμείου με την άσκηση αποκλειστικά και μόνο εγγυοδοτικού και ελεγκτικού ρόλου, εκχωρώντας στις τράπεζες το δικαίωμα αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου. Η εκχώρηση του δικαιώματος αυτού στις τράπεζες, οι οποίες έχουν και τη μέριμνα της παρακολούθησης της όλης διαδικασίας (από την υποβολή μιας αίτησης και αξιολόγησή της μέχρι την αποστολή της στο Ταμείο), εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει έναν οργανισμό πιο ευέλικτο, με σαφώς μικρότερο λειτουργικό κόστος, γεγονός που θα επιτρέψει στο Ταμείο να χρησιμοποιήσει μέρος του οφέλους που θα αποκομίσει για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προγραμμάτων του (π.χ. μείωση της προμήθειας).

Γ. Ασφάλεια τραπεζών και τραπεζικών συναλλαγών

Ηλεκτρονική βάση για φυσικά πρόσωπα και εταιρείες επί των οποίων εφαρμόζονται περιοριστικά μέτρα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και των αντίστοιχων ομοσπονδιών των συνεταιριστικών και αποταμιευτικών τραπεζών, συγκρότησε την ως άνω βάση, η οποία περιέχει αναλυτικά ατομικά στοιχεία προσώπων, οργανισμών και εταιρειών, για τα οποία εφαρμόζονται περιοριστικά μέτρα (financial sanctions). Το περιεχόμενο της βάσης είναι πανομοιότυπο με αυτό των καταστάσεων που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της επίσημης εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ενημέρωσε την ΕΕΤ ότι μπορεί να σχεδιάσει και να προσφέρει στα συνεργαζόμενα με αυτήν πιστωτικά ιδρύματα, μέσω του on line συστήματός της, πρόσβαση στα δεδομένα της εν λόγω βάσης. Με την υπηρεσία αυτή, οι τράπεζες θα έχουν τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στο σύνολο των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στη βάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να έχουν κατ' ανάγκη πρόσβαση στο διαδίκτυο. Η ΕΕΤ ανέλαβε τις εξής πρωτοβουλίες για την υλοποίηση του έργου:

- τη σύσταση και λειτουργία, υπό την αιγίδα της και με τη συνεργασία της εταιρείας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, διατραπεζικής ομάδας εργασίας για την ανάλυση και τη δημιουργία προδιαγραφών, με στόχο την υλοποίηση της υπηρεσίας σύμφωνα με τις ανάγκες των τραπεζών, και
- την εξέταση του θεσμικού πλαισίου, σε συνεργασία με την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, για τη σύσταση και λειτουργία της υπηρεσίας.

Συμμετοχή στην επιτροπή του άρθρου 7 του ν. 2331/95

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις συνεδριάσεις της εν λόγω εθνικής επιτροπής, που έχει ως αντικείμενο τη συγκέντρωση, διερεύνηση και αξιολόγηση των αναφορών και πληροφοριών που διαβιβάζονται σε αυτήν από τους υπόχρεους φορείς (πιστωτικά ιδρύματα, ανταλλακτήρια συναλλάγματος, χρηματιστηριακές εταιρείες κ.λπ.) ως ύποπτες συναλλαγών νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Σε περίπτωση αξιολόγησης αναφοράς ως ύποπτης και με σχετικό αιτιολογημένο πόρισμα, η υπόθεση παραπέμπεται στις αρμόδιες δικαστικές αρχές για τις δέουσες ενέργειες.

Ενημέρωση τραπεζών

Στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τις αρμόδιες δικαστικές, αστυνομικές και άλλες κρατικές αρχές και φορείς, η ΕΕΤ συνέχισε κατά τη διάρκεια του 2004 τη συστηματική ενημέρωση των μελών της για όλες τις αποφάσεις που της διαβιβάζονται από τις εν λόγω αρχές και άπτονται της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος. Η ενημέρωση αυτή αφορά αποφάσεις για δέσμευση λογαριασμών και θυρίδων θησαυροφυλακίου, αιτήματα διάφορων αρχών για παροχή πληροφοριών για λογαριασμούς πελατών των τραπεζών και την κίνηση αυτών, διασφαλίσεις των συμφερόντων του Δημοσίου και άρσεις αυτών και αποφάσεις υπουργείων σχετικές με τραπεζικά προϊόντα και εργασίες.

Δ. Διεθνείς σχέσεις

Ίδρυση Διαβαλκανικού Forum Τραπεζικών Ενώσεων

Με πρωτοβουλία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών ιδρύθηκε, στις 23 Ιανουαρίου 2004, στην Αθήνα, το Διαβαλκανικό Forum Τραπεζικών Ενώσεων, από τους Γενικούς Γραμματείς των ενώσεων των χωρών: Αλβανία, Σερβία-Μαυροβούνιο, Ρουμανία, Βουλγαρία, Τουρκία και Κύπρος (προστέθηκε και η Σλοβενία ως παρατηρητής).

Τα θέματα που εξετάστηκαν στην πρώτη εξαμηνιαία συνεδρίαση του Forum κάλυπταν ένα ευρύτατο φάσμα θεσμικών και αναπτυξιακών κοινών δράσεων, όπως η διάρθρωση και λειτουργία του Forum, η τραπεζική εποπτεία, οι Κώδικες Δεοντολογίας, ο Τραπεζικός Μεσολαβητής, τα διατραπεζικά συστήματα πληροφοριών και η τραπεζική εκπαίδευση. Αποφασίστηκε η καθιέρωση της λειτουργίας του Διαβαλκανικού Forum με δύο ετήσιες συναντήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα, με ανάληψη της διοργάνωσης από κάθε τραπεζική ένωση εκ περιτροπής. Παρά το γεγονός ότι σχεδόν όλες οι χώρες διαθέτουν παρόμοιους θεσμούς, διαφάνηκε ιδιαίτερο ενδιαφέρον συνεργασίας με την ΕΕΤ για τους Κώδικες Δεοντολογίας και τον Τραπεζικό Μεσολαβητή.

Η τυπική καθιέρωση του θεσμού συντελέστηκε στη δεύτερη συνεδρίαση του Διαβαλκανικού Forum, το Σεπτέμβριο 2004 στην Κωνσταντινούπολη, με την υπογραφή Συμφώνου Συνεργασίας. Με το Σύμφωνο αυτό ανατέθηκε στην ΕΕΤ η Προεδρία του Forum, καθώς και η Γενική Γραμματεία για τα δύο πρώτα χρόνια λειτουργίας του (λόγω και της ιδιαίτερης θέσης της ΕΕΤ ως μέλους της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας).

Με την πρωτοβουλία αυτή ενισχύεται ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει η ΕΕΤ στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων ως αρωγός της παρουσίας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Ειδικότερα:

- Θα συγκεντρωθούν στοιχεία σε ικανοποιητικό αριθμό θεματικών ενοτήτων, για τη δημιουργία μιας ουσιαστικής βάσης δεδομένων.
- Θα δημιουργηθεί ιστοσελίδα του Forum, ώστε να υπάρξει αναγνωρισιμότητα για την πρωτοβουλία αυτή.
- Σχεδιάζεται η παροχή τεχνικής βοήθειας από την ΕΕΤ στις υπόλοιπες τραπεζικές ενώσεις-μέλη του Forum σε θέματα προσαρμογής του κανονιστικού τους πλαισίου προς τις απαιτήσεις του κοινοτικού νομοματικού και χρηματοπιστωτικού δικαίου.
- Προγραμματίζεται η διασύνδεση των ενεργειών στο πλαίσιο του Forum με τις εκπαιδευτικές ενέργειες της ΕΕΤ.

Ανάπτυξη νέων συνεργασιών με τις ενώσεις τραπεζών της Παρευξείνιας περιοχής

Έχοντας την εμπειρία του Διαβαλκανικού Forum και της θερμής αποδοχής του, κρίθηκε σκόπιμη η συνεργασία της ΕΕΤ και με τις τραπεζικές ενώσεις άλλων χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, με στόχο την παροχή τεχνικής βοήθειας σε θέματα κανονιστικού πλαισίου και εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό υπογράφηκε ήδη Σύμφωνο Συνεργασίας με την Ένωση Τραπεζών της Αρμενίας και επίκειται ανάλογη συνεργασία με την Τραπεζική Ένωση του Αζερμπαϊτζάν.

Ε. Εκπαιδευτική δραστηριότητα: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ (ΕΤΙ)

Ποσοτικός και ποιοτικός έλεγχος

Το ΕΤΙ, ανταποκρινόμενο στις αυξανόμενες και μεταβαλλόμενες εκπαιδευτικές ανάγκες των τραπεζών και με γνώμονα τις απαιτήσεις του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, καθώς και τις διεθνείς τάσεις στην επαγγελματική κατάρτιση, εμπλούτισε τις υπηρεσίες του. Το πρόγραμμα διατραπεζικής εκπαίδευσης ενισχύθηκε με σεμινάρια υψηλής εξειδίκευσης και νέους κύκλους επαγγελματικής κατάρτισης. Παράλληλα ανανεώθηκε και με την προσαρμογή του περιεχομένου και της μαθησιακής μεθοδολογίας. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση σε αντικείμενα που αποτελούν πεδίο επεξεργασίας από τα εξειδικευμένα στελέχη της ΕΕΤ, γεγονός το οποίο προσδίδει στο ΕΤΙ το χαρακτήρα πηγής αυθεντικής γνώσης και άμεσης ενημέρωσης για τις εξελίξεις.

Ανταποκρινόμενο επίσης στην εμπιστοσύνη των τραπεζών και στο στόχο του για απτά μαθησιακά αποτελέσματα, το ΕΤΙ ανέπτυξε αυστηρές διαδικασίες ποιοτικού και παιδαγωγικού ελέγχου. Το περιεχόμενο και η ποιότητα της εκπαίδευσης του ΕΤΙ ελέγχονται από το Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΕΤ, καθώς και από τις αρμόδιες επιτροπές και ομάδες εργασίας. Τα όργανα αυτά αξιολογούν το εκπαιδευτικό προϊόν από το σχεδιασμό μέχρι την υλοποίησή του. Στη διάρκεια του 2004 η προσπάθεια εντοπίστηκε στην πληρότητα του περιεχομένου των μαθημάτων, την αρτιότητα του εκπαιδευτικού υλικού, τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη και τη χρήση σύγχρονων μεθόδων παρουσίασης.

Τον Οκτώβριο 2004 διοργανώθηκε ειδική εκδήλωση, με τη συμμετοχή των υπευθύνων εκπαίδευσης των τραπεζών και των εισηγητών του ΕΤΙ, προκειμένου να ενημερωθούν από τον Γενικό Γραμματέα της ΕΕΤ για τους στόχους και τα προγράμματα του ΕΤΙ και να ανταλλάγουν απόψεις.

Αναδιοργάνωση και στρατηγική

Το ΕΤΙ ανασυγκρότησε τη δομή και τη λειτουργία του, διαμορφώνοντας νέο οργανόγραμμα και αναπτύσσοντας την κουλτούρα που συνάδει με τις αξίες της ΕΕΤ. Η αναδιοργάνωση αυτή, σε συνδυασμό με τη νέα κουλτούρα, τη συμπλήρωση και ενεργοποίηση των αποφασιστικών-εκτελεστικών-μελετητικών οργάνων, συντέλεσε στην υλοποίηση της στρατηγικής του ΕΤΙ.

Η στρατηγική του ΕΤΙ είναι η συμβολή του στην ανταγωνιστικότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα μέσα από την εκπαίδευση ως πραγματικής επένδυσης στους ανθρώπινους πόρους. Μετά από 19 έτη αδιάλειπτης λειτουργίας, η εμπειρία του ΕΤΙ και οι παιδαγωγικές του αξίες του επιτρέπουν να προσδιορίζει την προσφορά του με όρους μιας αναγνωρισμένης Σχολής Χρηματοοικονομικών Σπουδών. Για το λόγο αυτό, οι επιμέρους στόχοι του χαρακτηρίζονται από την προσπάθεια ανάπτυξης, όχι μόνο της εξειδικευμένης κατάρτισης, αλλά και της πιστοποιημένης εκπαίδευσης. Είναι γνωστό ότι η αναγκαιότητα για πιστοποίηση γνώσεων και ικανοτήτων, όπως εκφράζεται στην πολιτική της Λισσαβόνας για την ευρωπαϊκή ανάπτυξη, προκύπτει από τις απαιτήσεις της αγοράς για αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων, προκειμένου να διασφαλίζεται το κύρος των ειδικοτήτων και η κινητικότητα των εργαζομένων και να εξασφαλίζονται η επαγγελματική εξέλιξη και οι θέσεις εργασίας.

Τα βήματα προς την κατεύθυνση αυτή, κατά τη διάρκεια του 2004, ανιχνεύονται τόσο στην οργανωτική αναδιάρθρωση όσο και στην επεξεργασία πιστοποιημένων προγραμμάτων.

Πιστοποιημένα προγράμματα

- Ολοκληρώθηκε το Πρόγραμμα Βασικών Τραπεζικών Σπουδών, το οποίο αφορά εξίσου τους νεοπροσληθέντες και τα έμπειρα στελέχη, αλλά και εκπαιδευτές των τραπεζών, και το οποίο διαμορφώθηκε έτσι ώστε να πληροί τα κοινά ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησής του στο πλαίσιο του European Bank Training Network.
- Ανανεώθηκε το Πρόγραμμα για Πωλητές Αμοιβαίων Κεφαλαίων, το οποίο προσαρμόστηκε στις νομοθετικές εξελίξεις.
- Σχεδιάστηκε το Πρόγραμμα για Υπευθύνους Κανονιστικής Συμμόρφωσης, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι νέες ανάγκες της τραπεζικής αυτής δραστηριότητας.
- Ξεχωριστό βήμα αποτέλεσε η προσφορά του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στην Τραπεζική, το οποίο σχεδιάστηκε από κοινού και συνδιοργανώνεται από την ΕΕΤ και το ALBA (Athens Laboratory of Business Administration) και αφορά όσους εργάζονται ή επιθυμούν να εργαστούν στο χρηματοπιστωτικό χώρο.

Υπηρεσίες σε μεμονωμένες τράπεζες

Αξιόλογη υπήρξε και για το 2004 η συνδρομή του ΕΤΙ στην ενδοεπιχειρησιακή εκπαίδευση μέσω προγραμμάτων κατάρτισης ειδικά προσαρμοσμένων στις ιδιαίτερες ανάγκες των επιμέρους τραπεζών. Αν και με τα διατραπεζικά σεμινάρια επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας, η δραστηριότητα αυτή του ΕΤΙ εμφανίζει αυξανόμενη ζήτηση γιατί με τον τρόπο αυτό οι τράπεζες εξασφαλίζουν, οποιαδήποτε στιγμή θελήσουν, την κατάλληλη για την περίπτωσή τους εκπαίδευση, με εγκυρότητα και αποτελεσματικότητα.

Ευέλικτη μάθηση

Σημαντική προσφορά για το τραπεζικό σύστημα αναμένεται να προκύψει και από το ολοκληρωμένο σύστημα ηλεκτρονικής μάθησης που προετοιμάστηκε κατά τη διάρκεια όλου του έτους. Ειδικές ομάδες στα πλαίσια του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΕΤΙ συγκροτήθηκαν για την εκπόνηση μελέτης του τρόπου δημιουργίας και λειτουργίας ενός διατραπεζικού συστήματος ευέλικτης μάθησης, με τους οικονομικότερους κατά το δυνατόν όρους και με την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και της κοινής διαχείρισής του.

Τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του ΕΤΙ πρόσφεραν τη δυνατότητα βασικής κατάρτισης σε 1.500 περίπου άτομα. Αυτού του είδους η συμπληρωματική – προς την αντίστοιχη ενδοεπιχειρησιακή – κατάρτιση, εκτός από τη μέριμνα για συνεχή επικαιροποίηση του διδακτικού υλικού της, τελεί υπό επεξεργασία προκειμένου να μπορεί να προσφέρεται και ηλεκτρονικά.

Σύνδεση ακαδημαϊκού και τραπεζικού χώρου

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με πανεπιστημιακά ιδρύματα αναφορικά με

- την καλοκαιρινή άσκηση φοιτητών στον τραπεζικό χώρο, και
- τη συμμετοχή της ΕΕΤ στη χρηματική βράβευση αριστούχων φοιτητών.

Η πολύχρονη συνεργασία του ΕΤΙ με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου για τη θερινή πρακτική άσκηση των φοιτητών σε τράπεζες-μέλη της ΕΕΤ, έχοντας αποδείξει την αποτελεσματικότητά και τη χρησιμότητά της, πρόκειται να επεκταθεί και σε άλλα ΑΕΙ. Από την άλλη μεριά, η εξίσου πολύχρονη συμμετοχή της ΕΕΤ στην ετήσια επιβράβευση των αριστούχων του τμήματος Χρηματοοικονομικής Διοίκησης του

Πανεπιστημίου Πειραιά αναδεικνύει τη σπουδαιότητα των συνεργειών του ακαδημαϊκού χώρου και της αγοράς.

Επαγγελματική κατάρτιση πέραν του τραπεζικού χώρου

Το ΕΤΙ, με επίγνωση του ρόλου της εκπαίδευσης ως μοχλού οικονομικής ανάπτυξης, αποφάσισε τη διεύρυνση των δραστηριοτήτων του εκτός του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ΕΤΙ προσφέρεται πλέον και στους εργαζομένους κάθε μορφής επιχείρησης και οργανισμού, σε επιχειρηματίες και διοικητικά στελέχη, σε ελεύθερους επαγγελματίες και φοιτητές.

Το άνοιγμα αυτό των προγραμμάτων σχεδιάστηκε έτσι ώστε να δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις εκπαιδευτικές ανάγκες των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Ως πιστοποιημένο ΚΕΚ (Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης) το ΕΤΙ επιδίωξε επίσης την αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων για εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις ή ιδιώτες. Στο πλαίσιο μάλιστα του «2005 ως Έτους Ανταγωνιστικότητας» πρότεινε στα αρμόδια υπουργεία ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα για ΜΜΕ, με τίτλο «Χρηματοοικονομικός Μέντωρ».

Εκπαίδευση στις χώρες της Βαλκανικής

Η εκπαίδευση των στελεχών στις ελληνικές τράπεζες της Βαλκανικής αποφασίστηκε να τελεί υπό το συντονισμό του ΕΤΙ. Συγκεκριμένα οι ενδιαφερόμενες τράπεζες ζήτησαν από την ΕΕΤ να αναλάβει το συστηματικό προγραμματισμό της επαγγελματικής κατάρτισης στις χώρες αυτές, με το συντονισμό διατραπεζικής ομάδας, αποτελούμενης από εκπροσώπους των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης και Διεθνών Δραστηριοτήτων. Ήδη διαμορφώθηκαν τα πρώτα σεμινάρια, σύμφωνα με τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν αναφορικά με τις ανάγκες που αντιμετωπίζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Βαλκανικής.

Πέραν της δραστηριότητας αυτής, η θεσμοθέτηση του Διαβαλκανικού Forum Τραπεζικών Ενώσεων και η προβλεπόμενη από το Σύμφωνο Συνεργασίας των μελών του προτεραιότητα για εκπαίδευση οδήγησαν το ΕΤΙ στην προετοιμασία σχετικών προγραμμάτων. Τα προγράμματα αυτά διαμορφώθηκαν σε ανταπόκριση των αιτημάτων που προέκυψαν από επισκέψεις του Γενικού Γραμματέα της ΕΕΤ σε χώρες-μέλη του Forum.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εκπαιδευτική προσφορά στις χώρες της Βαλκανικής είναι σκόπιμο να συνοδεύεται από κοινοτική συγχρηματοδότηση, λόγω των περιορισμένων πόρων τους. Το ΕΤΙ σχεδίασε πρόταση προς υποβολή σε αρμόδια κοινοτι-

κά όργανα για την επίτευξη του σκοπού αυτού, ο οποίος εκτός από οικονομικός είναι συνδεδεμένος και με το κύρος της ΕΕΤ.

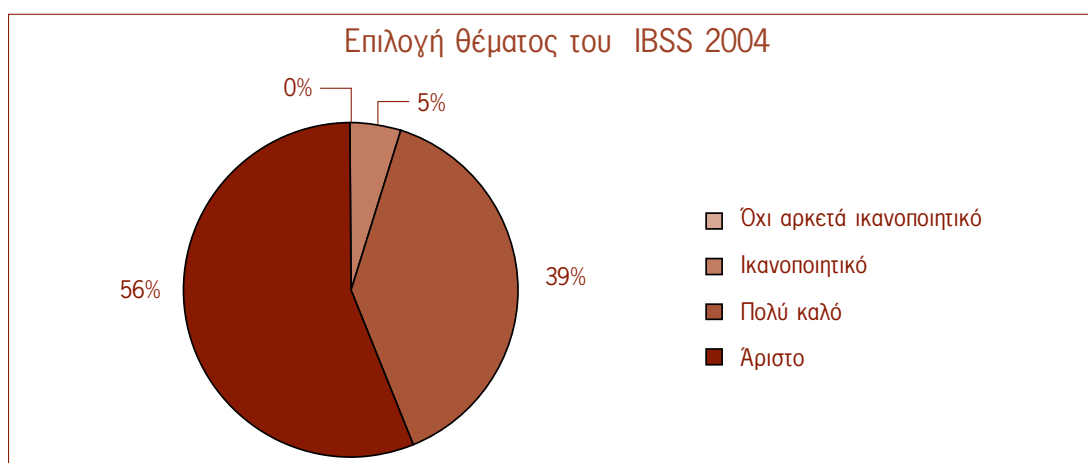
Διεθνής εκπαιδευτική δραστηριότητα

Για το ΕΤΙ, το 2004 σφραγίστηκε από την επιτυχία της διοργάνωσης του *International Banking Summer School*, που έλαβε χώρα στις 20-30 Ιουνίου στο διεθνές συνεδριακό κέντρο της Κω. Η ευκαιρία που δόθηκε στην ΕΕΤ με το να επιλεγεί ως διοργανώτρια Ένωση για το 57ο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, έδωσε τη δυνατότητα στο ΕΤΙ να δείξει ότι λειτουργεί στο επίπεδο των ινστιτούτων της διεθνούς τραπεζικής κοινότητας, ανταποκρινόμενο στις εξαιρετικά απαιτητικές προδιαγραφές του θεσμού αυτού, που καθιερώθηκε από το Chartered Institute of Bankers το 1948.

Με θέμα «*Credit Risk Management and Regulation*» και με πρόβλεψη πρακτικών ασκήσεων, το πρόγραμμα στόχευσε στην εξαντλητική γνώση των διάφορων μοντέλων διαχείρισης κινδύνων και των επιμέρους ζητημάτων που ανακύπτουν από το Νέο Σύμφωνο της Βασιλείας. Οι συμμετέχοντες, οι οποίοι προέρχονταν από 23 χώρες, έφτασαν συνολικά τους 119 (έναντι 87 την προηγούμενη χρονιά). Όπως φάνηκε από την αξιολόγηση του προγράμματος από τους συμμετέχοντες, καθοριστικοί παράγοντες της επιτυχίας που σημείωσε η διοργάνωση ήταν:

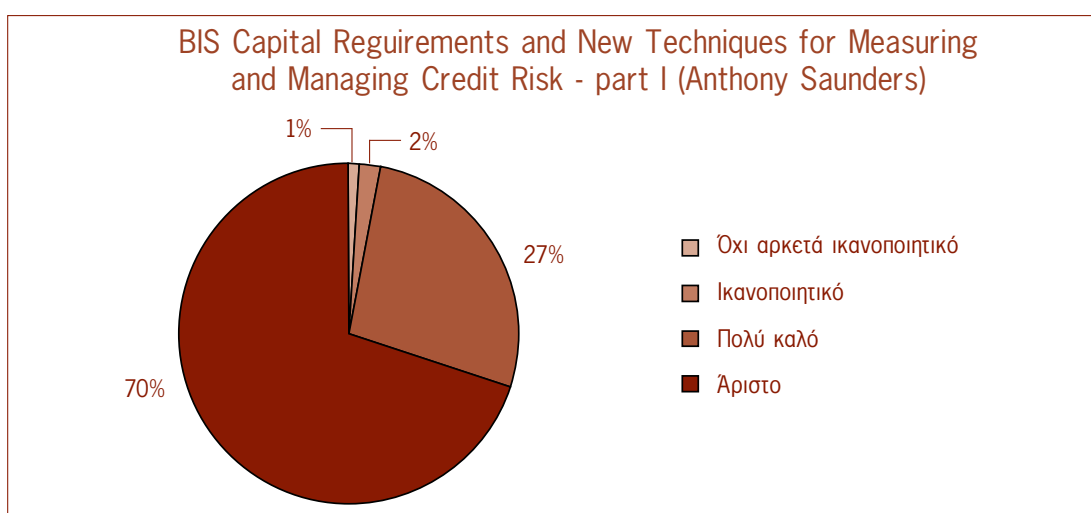
- το θέμα (95%),
- το επιτελείο των ομιλητών (μ.ό. αξιολόγησης ομιλητών 93,8%),
- το πρόγραμμα κοινωνικών εκδηλώσεων (93,5%),
- η οργάνωση (90%)

Ός προς την επιλογή του θέματος τα αποτελέσματα εμφανίζονται ως εξής:

Η επιλογή να εστιαστεί το IBSS 2004 στη διαχείριση και το κανονιστικό πλαίσιο του πιστωτικού κινδύνου ήταν προσεκτικά μελετημένη: οι εξελίξεις στο διεθνή χρηματοπιστωτικό χώρο έδειχναν ότι στα τέλη Ιουνίου θα εκδιδόταν το τελικό κείμενο του Νέου Συμφώνου της Επιτροπής της Βασιλείας για την Κεφαλαιακή Επάρκεια των Τραπεζών. Αυτό σήμαινε ότι οι σχετικές διεργασίες κορυφώνονταν και το ενδιαφέρον των τραπεζικών στελεχών σε όλο τον κόσμο ήταν στραμμένο στα θέματα διαχείρισης κινδύνων. Πράγματι, στις 26 Ιουνίου 2004 δημοσιοποιήθηκε το τελικό κείμενο, πυροδοτώντας πολλές ενδιαφέρουσες συζητήσεις μεταξύ των συμμετεχόντων του IBSS.

Ως προς το πρόγραμμα και τους ομιλητές, η εικόνα έχει ως εξής:

Η Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή του IBSS 2004 εργάστηκε για πολλούς μήνες για την εκπόνηση του δεκαήμερου προγράμματος, αλλά και για τη δημιουργία πρωτότυπης άσκησης-case study, με τίτλο «The implications of the new international regulatory framework for credit risk management and capital adequacy ratio». Συνδύασε ισορροπημένα τις θεωρητικές παρουσιάσεις με ασκήσεις και προσομοιώσεις, διατηρώντας αμείωτο το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων σε όλη τη διάρκεια του δεκαήμερου. Οι 17 διεθνώς διακεκριμένοι εισηγητές, πλαισιωμένοι από 9 έλληνες ειδικούς στη διαχείριση κινδύνων που λειτούργησαν ως training facilitators, συνέβαλαν καθοριστικά στο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα.

Σημειώνεται ότι στην επιτυχία της ελληνικής διοργάνωσης συνέβαλαν καθοριστικά με τις χορηγίες τους οι:

Alpha Bank	Microsoft	Τειρεσίας Πληροφοριακά Συστήματα ΑΕ
Aspis Bank	Εθνική Τράπεζα	VISA Hellas
Emporiki Bank	Τράπεζα Πειραιώς	

Το ΙΝΕ της ΟΤΟΕ συνέβαλε στην επιτυχία της διοργάνωσης προσφέροντας την τεχνική στήριξη, ενώ η American Express International στήριξε την οργάνωση των ταξιδιών και τη διαμονή στο Kyriotis Village Resort.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ					
α.α.	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ	σεμιν.	ωριαία διάρκεια	άτομα	ώρες
1	Χρηματοοικονομικά αγγλικά	7	60	34	420
2	Το κανονιστικό πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας τραπεζών	2	4	55	8
3	Παράγωγα Πιστωτικού Κινδύνου	2	8	39	16
4	Internet banking	2	8	33	16
5	Τραπεζικές Υπηρεσίες και Προστασία του Καταναλωτή	1	7	4	7
6	Microsoft Automation (Word)	1	10	3	10
7	Microsoft Automation (Excel)	1	12	6	12
8	Τιτλοποίηση & Διαχείριση Ενεργητικού – Παθητικού	1	15	10	15
9	Ασφάλεια Πληροφοριακών & Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων	2	21	21	42
10	Γραπτή επικοινωνία και έκφραση	1	16	19	16
11	Σχέδιο επαναλειτουργίας μετά από καταστροφικό γεγονός	2	14	19	28
12	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	2	20	20	40
13	Τεχνικές Διαχείρισης Κεφαλαίων Ασφαλιστικών Οργανισμών	1	16	5	16
14	Πρακτικές Αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου	2	24	30	48
15	Αξιολόγηση Ναυτιλιακών Δανείων	1	36	15	36
16	Απλά Μαθήματα Χρηματοοικονομικών Εφαρμογών	1	20	9	20
17	Διαχείριση Κεφαλαιακής Βάσης Τραπεζών	1	12	28	12
18	Έλεγχος Τραπεζών & Διεθνή Πρότυπα Πληροφόρησης	1	15	5	15
19	Διεθνής Τραπεζική Ελέγχου Εγγράφων	1	7	18	7
20	Διεθνές & Κοινοτικό Δίκαιο Διασυνοριακών Μεταφορών Πιστώσεων	2	4	35	8
21	Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Προϊόντα	1	7	4	7
22	Εκπαίδευση στο On-Line Σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ	5	4	125	20
23	Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	1	15	9	15
24	Πωλητές Αμοιβαίων Κεφαλαίων	1	30	5	30
25	Πρόληψη & Αντιμετώπιση Ληστειών	6	8	84	48
26	Το Νέο Ρυθμιστικό Πλαίσιο της Βασιλείας για την Κεφαλαιακή Επάρκεια Τραπεζών	2	8	56	16
27	Η Σημασία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	1	16	21	16
28	Τραπεζικές Χρηματοδοτήσεις στο Νέο Περιβάλλον	1	18	10	18
29	Τραπεζικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Κεφαλαίων Ασφαλιστικών Οργανισμών	1	16	9	16
30	Εισαγωγή στον Έλεγχο Συστημάτων Πληροφορικής	1	21	10	21
31	Το Νέο Σύστημα Πληρωμών TARGET2	4	8	102	32
32	Σύγχρονα Επενδυτικά Χρηματοοικονομικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	1	20	7	20
33	Τεχνικές Μέτρησης του Πιστωτικού Κινδύνου & Επιχειρηματικές Χορηγήσεις	1	16	13	16
34	Η Νέα Αρχιτεκτονική του Διεθνούς Χρηματοοικονομικού Συστήματος	1	4	22	4
35	Νομικά Θέματα Παραγώγων Ευρωπαϊκού & Διεθνούς Κανονιστικού Πλαισίου	1	4	14	4
36	Swift Classroom	10	10	77	100
37	Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων	1	25	13	25
38	Beyond Scoring	1	4	18	4
Σύνολα		74		1.007	1.204

ΕΝΔΟΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ					
α.α.	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ	σεμιν.	ωριαία διάρκεια	άτομα	ώρες
1	Πωλητές Αμοιβαίων Κεφαλαίων	6	30	103	180
2	Αξιόγραφα	8	8	133	64
3	Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων	1	25	14	25
4	Λογιστική	1	28	18	28
5	Μάρκετινγκ	3	24	51	72
6	Ασφάλεια Τραπεζών	5	5	81	25
7	Αποτελεσματικές Διαπραγματεύσεις	1	8	18	8
8	Αγγλική Τραπεζική Ορολογία	1	16	21	16
9	Τεχνικές Πωλήσεων	2	16	41	32
10	Διαχείριση της Ποιότητας στον Τραπεζικό Χώρο	1	16	8	16
11	Τραπεζικό Μάρκετινγκ - Business Planning	1	8	25	8
12	Βασική Εκπαίδευση Νέων Υπαλλήλων	4	32	74	128
13	Βασιλεία II & Εσωτερικός Έλεγχος	1	8	25	8
	Σύνολα	35		612	610

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΠΟ ΑΠΟΣΤΑΣΗ					
α.α.	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ	σεμιν.	ωριαία διάρκεια	άτομα	ώρες
1	Χρηματοδοτήσεις	2		208	
2	Συνάλλαγμα	2		80	
3	Μάρκετινγκ	2		131	
4	Αξιόγραφα	3		309	
5	Εγγυητικές Επιστολές	3		411	
6	Τραπεζικό Απόρρητο & Ξέπλυμα Χρήματος	2		194	
7	Καταθετικά Προϊόντα	2		43	
8	Λογιστική	2		115	
	Σύνολα	18		1.491	

	σεμινάρια	άτομα
Γενικό Σύνολο	127	3.110

III.

Ισολογισμός 2004
Πιστοποιητικό ελέγχου
Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2004 (ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΟΣ)

39η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2004)

(Ποσά σε ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Αξία κτήσεως	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2004 Αναπόβλητα Αξία	Αξία κτήσεως	Ποσά προηγούμενης χρήσης 2003 Αναπόβλητα Αξία	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2004	Ποσά προηγούμενης χρήσης 2003
Γ. ΠΑΠΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
<i>II. Ενσώματες ακινήτοποιησεις</i>					<i>IV. Απόθεματικά κεφάλαια</i>		
1. Οικόπεδα - Κτίρια	488.593,67	488.593,57	423.817,73	0,10	3. Ειδικό απόθεματικό για κάλυψη εκτάκτων αναγκών επόμενων ετών	92.273,45	520.886,69
4. Τεχνικές εγκαταστάσεις και λοιπός εξοπλισμός	91.253,17	91.252,34	91.253,17	0,83	<i>V. Αποταξίματα σε νέο</i>	357.193,20	160.471,01
5. Μεταφορικά μέσα	71.499,89	71.499,84	57.294,89	0,04	Σύνολο (ΑV+ΑV)	449.466,65	681.357,70
6. Επιπλά και λοιπός εξοπλισμός	1.184.037,02	1.184.015,37	1.130.189,64	19,97			
	1.835.383,75	1.835.361,12	1.702.535,43	20,94			
<i>III. Συμμετοχές, και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις</i>					B. ΠΡΟΒΛΗΤΕΣ ΠΑ ΚΙΝΗΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ		
1. Συμμετοχές σε ΝΠΔ μη κερδοσκοπικά	36.683,78	36.683,78	27.119,09	36.683,78	1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	119.905,84	301.357,30
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	31.787,01	31.787,01	63.802,87	63.802,87		119.905,84	301.357,30
	68.470,79	68.470,79	63.825,81	63.825,81			
Σύνολο παγίου ενεργητικού (ΠH+ΠII)					Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
					<i>I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>		
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					8. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	35.216,43	35.216,43
<i>II. Απαιτήσεις</i>							
1. Εισφορές, τραπεζών	790.877,12	790.877,12	664.569,92	664.569,92	<i>II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>		
3α. Επιταγές εισπρακτέες	0,00	0,00	375.783,29	375.783,29	1. Προμηθευτές	88.658,99	61.012,93
11. Χρεώσιμοι διάφοροι	193.552,57	193.552,57	271.970,69	271.970,69	4. Προκαταβολές, τραπεζών	72.390,54	1.249.286,12
12. Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων	74.846,28	74.846,28	52.657,53	52.657,53	5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	284.677,53	118.469,79
	1.059.275,97	1.059.275,97	1.364.981,43	1.364.981,43	6. Λογαριασμοί οργανισμοί	185.571,39	100.587,18
<i>IV. Διαθέσιμα</i>					11. Πιστώσιες διαφορές	8.769,29	7.254,23
1. Ταμείο	14.266,29	14.266,29	13.827,76	13.827,76	Σύνολο υποχρεώσεων (ΠH+ΠII)	1.291.627,74	1.536.610,25
2. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	1.548.571,16	1.548.571,16	2.194.523,29	2.194.523,29		1.326.844,17	1.571.026,66
	1.562.837,45	1.562.837,45	2.208.351,05	2.208.351,05	Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔII+ΔIV)	2.622.113,42	2.622.113,42	3.573.332,48	3.573.332,48	1. Εισφορές επομένων χρήσεων	212.997,90	238.491,90
					2. Εξοδα χρήσεως διαλεχθέντα	912.666,97	912.666,97
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ					Σύνολο	827.054,41	1.151.158,87
1. Εξοδα επομένων χρήσεων	32.664,23	32.664,23	68.544,26	68.544,26	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	2.723.271,07	3.705.700,55
	32.664,23	32.664,23	68.544,26	68.544,26			
Σύνολο	2.723.271,07	2.723.271,07	3.705.700,55	3.705.700,55	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ+Δ+Ε)					2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυησών και εμπράγματων ασφαλείων	370.359,62	373.353,10

Αθήνα 28 Μαρτίου 2005

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΥΡΤΕΛΛΟΣ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΣΟΤΚΑΣ

Σημείωση: Στα κονδύλια των λογαριασμών του Ισολογισμού καθώς και των αποταξιμάτων χρήσης περιλαμβάνονται και εκείνα του Τραπεζικού Μεσολαβητή. Η ανάλυση των σχετικών κονδυλίων απεικονίζεται στη λογιστική κατάσταση της 31.12.2004 του Τραπεζικού Μεσολαβητή.

ΕΝΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2004 (ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΑ)
(Ποσά σε ευρώ)

ΕΙΣΦΟΡΕΣ	2004	2003	2004	2003	2003
Εισφορές Τακτικού Προϋπολογισμού					
Εισφορές μελών:					
Τακτικών	3.642.430,00	3.597.100,00	3.425.743,67	3.597.100,00	2.057.660,66
Συνδεδεμένων	172.960,00	241.462,00	824.794,47	241.462,00	942.588,70
Εσοδα Κεφαλαίων	3.815.390,00	3.838.562,00	219.029,00	3.838.562,00	176.762,53
Λοιπές εισφορές - Διαφορά εσοδα	23.168,72	20.700,65	410.840,48	20.700,65	587.900,15
Χρήση ειδικού αποθεματικού -	204.347,19	104.014,35	167.391,52	104.014,35	49.868,56
αποτελέσματα σε νέο	538.548,54	105.030,00	35.000,00	105.030,00	158.726,71
Εσοδα προηγούμενων Χρήσεων	561.451,46	-	1.137.756,22	-	858.971,53
Σύνολο	5.142.905,91	4.068.307,00	1.793.160,49	4.068.307,00	0,00
Εισφορές Τραπεζικού Μεσοληβητή					
Εισφορές μελών					
Τακτικών	1.081.304,29	775.459,28	902.301,61	775.459,28	1.081.215,93
Συνδεδεμένων	20.790,00	30.573,00	630.447,90	30.573,00	1.081.215,93
Εσοδα κεφαλαίων - Λοιπά εσοδα	1.102.094,29	103.474,96	1.532.749,51	103.474,96	1.081.215,93
Εσοδα κεφαλαίων - Λοιπά εσοδα	96.002,48	909.507,24	1.532.749,51	909.507,24	1.081.215,93
Εσοδα επικονομιακού τομέα					
- Εισφορές τακτικών μελών	1.823.300,00	0,00	0,00	0,00	1.581.537,06
Εσοδα Ελλογικού Τραπεζικού					
Ισοπίπτου					
- Εκπαιδευτικών προγραμμάτων	732.725,30	1.096.351,54	357.193,20	1.096.351,54	160.471,01
- Διαργάνωση IBSS 2004	1.006.630,58	1.739.355,88	357.193,20	1.096.351,54	160.471,01
Εισφορές Ειδικών Προϋπολογισμών					
- Χρηγήα στο Υπουργείο Δημόσιες Τάξεις	0,00	1.581.537,06	0,00	1.581.537,06	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	<u>9.903.658,56</u>	<u>7.655.702,84</u>	<u>9.903.658,56</u>	<u>7.655.702,84</u>	<u>7.655.702,84</u>

Αθήνα 28 Μαρτίου 2005

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΥΡΤΣΟΣ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΤΚΙΑΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Κύριοι,

Ελέγξαμε τις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών της Διαχειριστικής Περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2004. Ο έλεγχός μας έγινε σύμφωνα με τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίναμε κατάλληλες, βάσει των αρχών και κανόνων Ελεγκτικής που ακολουθεί το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και που είναι σύμφωνοι με τις βασικές αρχές των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Τέθηκαν στη διάθεσή μας τα βιβλία και στοιχεία που τήρησε η Ένωση και μας δόθηκαν οι αναγκαίες πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Δεν τροποποιήθηκε η μέθοδος απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία του περιεχομένου της Εκθέσεως Διαχειρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μελών, με τις Οικονομικές Καταστάσεις.

Από τον έλεγχό μας διευκρινίζουμε τα εξής:

1. Η Ένωση κατά πάγια τακτική αποσβένει συνολικώς τα πάγια της στη χρήση που αποκτώνται. Έτσι, η αναπόσβεστη αξία των παγίων απεικονίζει την αριθμητική ποσότητα αυτών.
2. Στο λογαριασμό του Ενεργητικού ΔΙΠ1 "Εισφορές Τραπεζών" περιλαμβάνεται και ποσό € 290.000 περίπου παλαιότητας πέραν του έτους. Η Ένωση θα πρέπει να διερευνήσει το βέβαιο ή μη της είσπραξης αυτού και να διενεργήσει ανάλογα εγγραφές τακτοποιήσής του.
3. Η Ένωση έχει διενεργήσει σωρευμένη πρόβλεψη, ποσού ύψους € 119.905,84, για αποζημίωση του προσωπικού της λόγω εξόδου από την Υπηρεσία για συνταξιοδότηση. Κατά τη γνώμη μας, το σωρευμένο ύψος αυτής έπρεπε να ανερχόταν στο ποσό των € 503.000 περίπου.
4. Στην παρούσα χρήση από το υπόλοιπο του λογαριασμού της προηγούμενης χρήσης (ΑΝ) "Ειδικό αποθεματικό για κάλυψη αναγκών επομένων ετών" ύψους € 520.886,69, ποσό € 443.748,85 μεταφέρθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως και από το υπόλοιπο του λογαριασμού (ΑΝ) "Αποτελέσματα σε νέο" ύψους € 160.471,01 ποσό € 15.135,61 μεταφέρθηκε στο λογαριασμό του Ισολογισμού ΑΝ "Ειδικό αποθεματικό για κάλυψη αναγκών επομένων ετών" και το υπόλοιπο ύψους € 145.335,40 μεταφέρθηκε στα Αποτελέσματα της χρήσεως.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία της Ένωσης απεικονίζουν, αφού ληφθούν υπόψη οι παραπάνω διευκρινίσεις μας, καθώς και η σημείωση της ΕΕΤ κάτω από τον Ισολογισμό, την περιουσιακή διάρθρωση και την Οικονομική Θέση της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών κατά την 31η Δεκεμβρίου 2004 καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσης που έληξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδεκτές και δεν διαφέρουν από εκείνες που η Ένωση εφάρμοσε στην προηγούμενη χρήση.

Αθήνα, 8 Απριλίου 2005

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δημήτριος Ι. Ιακωβίδης
Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Λ. 13251
Σ.Ο.Λ. Α.Ε.Ο.Ε.